Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

21 grudnia 2001r. Nr 51 Index 63863 Rok założenia 1989

Gwiazdka z Głosem

30 grudnia br. o godz. 18.00 w Polskiej Szkole w Grodnie. Koncert, konkursy, zabawa. Bilety wejściowe można zamówić pod numerem tel. 72-00-75

Redakcja, OM ZPB w Grodnie

Drodzy Czytelnicy, a szczególnie Wy, umiłowani Bracia i Siostry w Chrystusie Panu,

Oto nadszedł czas Bożego Narodzenia, pamiątki przyjścia na ziemię Pana naszego Jezusa Chrystusa. Jest to wspomnienie niezwykłego wydarzenia. Bóg nasz Stwórca w swoim Synu stanął pomiędzy ludźmi, aby człowiek żyjący na ziemi mógł Go spotkać na ścieżkach swego życia. Jezus Chrystus narodzony z Maryi Dziewicy jest „Emmanuelem" czyli Bogiem z nami.

W tamtą betlejemską noc Wszechmocny i Odwieczny Bóg, doskonały w swej naturze, przybrał ludzkie, kruche ciało.

Przez przyjście na świat Syna Bożego w ludzkiej naturze także całe stworzenie zmieniło swą postać: oto stało się częścią nieogarnionego ludzkim umysłem, wiecznego życia Bożego.

Św. Jan Apostoł ujął to w swej Ewangelii: *„Słowo ciałem się stało i zamieszkało między nami"*.

Drodzy Bracia i Siostry, od tamtego czasu człowiek może z ufnością spoglądać ku niebu, szukać oblicza Boga, który jest naszym Ojcem i odnaleźć je w twarzy Chrystusa, naszego Zbawiciela. On dla spełnienia woli Boga przyszedł na ziemię, aby nam objawić prawdę o Bogu. Nauczył nas modlitwy: „Ojcze nasz", głosił wszystkim Dobrą Nowinę, a przez swą mękę, śmierć i Zmartwychwstanie otworzył wszystkim ludziom bramy wieczności.

Bracia i Siostry, Bóg zaufał człowiekowi ofiarowując mu dar zbawienia — możliwość życia z sobą na wieki. Zaufał nam wszystkim i złożył w nasze serca nadzieję, że z Bożą pomocą, wszyscy razem jesteśmy zdolni budować już tu na ziemi Jego Królestwo.

Niech radosne święta Bożego Narodzenia będą dla nas przypomnieniem o Bożym zaufaniu, jakim zostaliśmy obdarzeni. Niech otworzą nasze serca na ten dar i nauczą nas właściwej odpowiedzi: byśmy i my potrafili zaufać Bogu i budować nasze życie według Jego nauki, Bożych przykazań.

Aniołowie o narodzinach Jezusa w betlejemskiej stajence głosili pasterzom: *"Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli."* Modląc się w te dni prośmy o tę dobrą wolę dla każdego człowieczego serca! Aby nikt z naszych bliskich, czy dalekich nie musiał płakać z powodu nienawiści i wojny. Drodzy Bracia i Siostry, ciesząc się harmonią współżycia na naszej ziemi, nie zapominajmy o innych. Ojciec Święty Jan Paweł II 24 stycznia 2002 roku w Asyżu będzie modlił się z wyznawcami różnych wyznań i religii o pokój. Niech ten dzień zjednoczy nas wszystkich na modlitwie o pokój, aby wołanie aniołów z betlejemskiej nocy było słyszane w każdym ludzkim sercu.

Drodzy Bracia i Siostry! Życzmy sobie nawzajem Bożego pokoju i błogosławieństwa dla naszego kraju, naszych rodzin, szczególnie dla osób, którym trudno się cieszyć; samotnych, chorych i cierpiących. Boże Narodzenie i Nowy rok to czas prezentów. Obdarujmy się nawzajem tym, co każdy z nas posiada: ludzką życzliwością i serdecznym ciepłem. Przeżywając te święta w radosnym zaufaniu do Boga i ludzi sprawimy, że kraj nasz i świat będzie Królestwem Chrystusa. On udzieli nam swej mocy, która przemieniła ten świat, abyśmy i dziś mogli czynić nasz świat lepszym i radośniejszym.

Niech Bóg udzieli nam wszystkim na te dni swego Ojcowskiego błogosławieństwa.

+ Aleksander Kaszkiewicz

Bp Aleksander Kaszkiewicz, Ordynariusz Diecezji Grodzieńskiej

Ogłoszenie

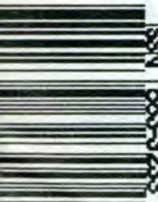
Rejonowy Oddział ZPB w Lidzie zaprasza na świąteczny koncert zespołów działających przy Domu Polskim, który odbędzie się 06.01.2002r. o godz. 15.00

Serdecznie wszystkich zapraszamy! Wstęp wolny

Głos znad Niemna -to Twój głos!

Trwa prenumerata na 2002 rok.
Index 63863
Cena na 1 mies. - 722 rub.
3 mies.(kwartał) - 2166 rub.
półrocze - 4332 rub.

ISSN 1563-3233

Szanowny Czytelniku!

Trzymasz w ręku jubileuszowy — 500 numer tygodnika Głos znad Niemna. Mamy nadzieję, że wszystko, co przygotowaliśmy na jego łamach, przypadnie Ci do gustu, a kalendarz będzie dla Ciebie wspaniałym prezentem świątecznym.

Od ponad 12 lat jesteśmy z Tobą. W ciągu tych lat Głos (jedyne pismo ogólnokrajowe w języku polskim) zwiększał swoją objętość, zmieniał szatę graficzną, od dwóch lat jest dostępny w Internecie, dlatego jest znany nie tylko w kraju, lecz i poza jego granicami.

Wielu ludzi przyczyniło się do tego, aby nasze pismo mogło ujrzeć świat. Zmieniali się redaktorzy naczelni, w zespole redakcyjnym pracowali różni dziennikarze, ale tylko Ty, Drogi Czytelniku, pozostawałeś mu wierny — doradzałeś, proponowałeś, krytykowałeś. Razem z nami tworzyłeś, tworzysz i będziesz tworzył tę gazetę.

Pragniemy serdecznie podziękować Senatowi RP, Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie", Stowarzyszeniu Autorów ZaiKS oraz wszystkim ludziom, którym nie jest obojętny los Głosu, za wsparcie i pomoc, ale przede wszystkim Tobie Czytelniku, za to, że przez wszystkie te lata jesteś z nami.

W imieniu redakcji Głosu znad Niemna Andrzej DUBIKOWSKI

WYRÓŻNIENIE

W promieniach uśmiechu

Dnia 14 grudnia br., w Polskiej Szkole w Grodnie, Lesławowi Skinderowi, redaktorowi PR, wręczony został „Order Uśmiechu" - najwyższe odznaczenie nadawane przez polskie dzieci. Już od 30 lat „Ordery Uśmiechu" wędrują po całym świecie, omijając narodowe, rasowe i religijne podziały.

W uroczystości z okazji wręczenia „Orderu Uśmiechu" Lesławowi Skinderowi (na zdjęciu) udział wzięli miedzy innymi: Konsul Generalny RP w Grodnie Renisław Walter, prezes ZPB dr Tadeusz Kruczkowski, wiceprezes ZPB Józef Porzecki. Do tego wydarzenia uczniowie i nauczyciele Polskiej Szkoły w Grodnie starannie się przygotowali: w holu zorganizowano wystawę prac plastycznych dzieci, przedstawiających głównego bohatera uroczystości. Zewsząd dochodziły dźwięki muzyki, świadczące o ostatnich próbach zespołów artystycznych, które miały uświetnić uroczystość. Od samego rana niecierpliwie czekano na wielkiego przyjaciela polskich dzieci z Grodzieńszczyzny. Ponieważ czas oczekiwania nieco się wydłużył (z powodu skomplikowanej procedury przekraczania granicy), dzieci zdążyły wszystko „zapiąć na ostatni guzik". W auli szkoły nie było wolnych miejsc. Także rodzice przybyli podziękować za wieloletnią opiekę nad dziećmi, uczącymi się języka polskiego na Białorusi.

Oczekiwania widzów zostały w pełni wynagrodzone. Niezwykle uroczysta sceneria wręczania „Orderu Uśmiechu" wzruszyła do łez wszystkich zgromadzonych w auli, którzy na stojąco gratulowali laurearowi.

Medal z wizerunkiem promienistego słońca wręczył Lesławowi Skinderowi Kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, Cezary Leżeński, który podkreślił, iż jest to *„wyjątkowe, jedyne w świecie odznaczenie, które jest nadawane przez dzieci - dorosłym. Po raz pierwszy w historii świata dzieci dokonują oceny dorosłych i nagradzają ich, lub nie. Międzynarodowa Kapituła natomiast, składająca się z przedstawicieli różnych narodów i wyznawców różnych religii, tylko sprawdza,czy wnioski dzieci są słuszne i dobrze umotywowane."* Podczas pasowania na Kawalera Orderu Uśmiechu Lesław Skinder przyrzekł, iż na przekór wichrom i burzom będzie zawsze pogodny i będzie przynosił dzieciom radość. Ponadto dzielnie wytrzymał surowe próby, wypijając do ostatniej kropli kielich soku z cytryny promieniście uśmiechając się.

ciąg dalszy na str. 11

W numerze:

POLSKA

OSTRE CIĘCIA

Studenci nie obronili ubiegłotygodniowymi pikietami 50-proc. zniżek na przyjazdy w komunikachi miejskiej i PKP. Ulgi zmniejszono do 37 proc..

Tak postanowił rząd, który obniżył większość ulg komunikacyjnych. Protesty pomogły połowicznie. Uczniowie i studenci będą mieli 49 proc. ulgi wyłącznie na przejazdy z miejsca zamieszkania do szkoły, ale tylko na bilety miesięczne.

Cięcia dotknęły także innych grup — inwalidów, dzieci, emerytów i rencistów. Większość osób, które do tej pory płaciły połowę ceny biletu, będzie miała zniżkę 37 proc. A ci, którzy jeździli darmo, będą mieli najczęściej zniżkę 78-proc.

Do 100-procentowej ulgi nadal będą uprawnieni czynni zawodowo pracownicy służb mundurowych , dzieci do lat czterech (pod warunkiem że nie zajmują dodatkowego miejsca, np. gdy siedzą na kolanach rodziców), przewodnicy lub opiekunowie osób niewidomych i ociemniałych.

GORSZE NOTOWANIA

W grudniu obniżyły się oceny działalności rządu, premiera i prezydenta — wynika z sondażu Demoskopu.

„Złe" działalność rządu oceniło 44 proc. badanych (w porównaniu do listopada — wzrost o 14 punktów procentowych), „dobrze" — 32 proc. (w listopadzie — 33 proc.).

CZECHY

WSPÓLNY UDZIAŁ

Mamy nadzieję, że na szczycie Sojuszu w Pradze w 2002 roku zapadną historyczne decyzje rozszerzenia NATO o trzy państwa bałtyckie, Słowację i Słowenię oraz dotyczące ułożenia stosunków z Rosją. I że nastąpi to w obecności prezydenta Władimira Putina.

To bezprecedensowe oświadczenie złożyli Aleksander Kwaśniewski i Vaclav Havel podczas spotkania w podpraskim zamku w Lanach.

Obaj prezydenci zgodzili się też, że nie należy zamykać bram Sojuszu przed kolejnymi państwami. PAP

SERCA ZWRÓCONE KU KRESOM

„Staram się, by moje obrazy emanowały ciepłem i tym naszym polskim romantyzmem"

W Chełmku otwarto wystawę artystyczną „W stronę Grodna", podczas której rozpoczęła się akcja zbierania książek dla Polaków na Białorusi.

W Miejskim Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku, w Galerii „Epicentrum", 14 grudnia odbyło się otwarcie wystawy prac autorstwa Witolda Kołbana i Leszka Tworzydło. Wystawa jest efektem pleneru, który odbył się w lipcu tego roku. Uczestniczyło w nim kilkunastu plastyków, fotografików i rzeźbiarzy z Polski, Czech i Niemiec.

Zauroczenie malowniczymi krajobrazami ziemi grodzieńskiej odzwierciedliło się później w dziesiątkach prac artystycznych, z których część mogli obejrzeć mieszkańcy Chełmka i pobliskich miast na wystawie. Swoje prace zaprezentowali tam: Witold Kołban — były grodnianin, obecnie mieszkaniec Tych

Witold Kołban

oraz Leszek Tworzydło — fotografik z Libiąża.

Witold Kołban, malarz, grafik, rysownik i architekt wnętrz jest absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Urodził się w Grodnie i to miasto ma szczególne znaczenie w jego życiu i twórczości. Brał udział w ponad 50 wystawach organizowanych przez Związek Polskich Arystów Plastyków, w kraju i za granicą m.in. w Berlinie, Pradze, Budapeszcie, Warszawie, Katowicach i Tychach. Jest odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego". Prace Witolda Kołbana znajdują się w zbiorach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Śląskim, w placówkach muzealnych i Biurach Wystaw Artystycznych oraz w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą (Niemcy, Japonia, Francja, Wielka Brytania). Artysta tworzy obraz dając siebie innym, tym samym pozwala odczuwać piękno zamknięte w ramach obrazu. Opowiada o pięknie przyrody, architekturze i o ludziach w ich codziennej egzystencji. Taką też refleksję można odczytać w słowach Witolda Kołbana, gdy mówi o sobie: *„Maluję z natury polskie krajobrazy, których urok jest dla mnie twórczą inspiracją artystyczną. Nie odzwierciedlam ich w sposób fotograficzny, biorę z nich to, co najważniejsze, pomijając wszelkie niepotrzebne szczegóły. Staram się, by moje obrazy emanowały ciepłem i tym naszym polskim romantyzmem. Do przyrody podchodzę z wielką pokorą i mozolnie próbuję oddać nieuchwytne, przemijające zjawiska, nie wiedząc, jaki będzie końcowy wynik na płótnie. Do wyrażenia swojej wizji używam odpowiedniej gamy kolorów, by poprzez światło i cień, poprzez specyficzne nawarstwianie farby uzyskać pożądany cel".* Od wielu lat Witold Kołban tworzy w Tychach i daje cząstkę siebie tej ziemi, ktora stała się jego małą ojczyzną. Tu wspomina i przeżywa jej losy oraz losy Grodzieńszczyzny i opisuje, z potrzeby serca, materią malarską. W jego obrazach wyczuwa się tę nić łączącą jak mosty wiszące — krainy odległe tylko pozornie. Prace Witolda Kołbana wskrzeszają także echa przeszłości, które wraz z pokoleniami idą w przyszłość, niosąc nowe wartości i nowe odczucia. Dlatego urzekają zaułki starego Grodna i wieże jego kościołów wtopione w pejzaż, stary i nowy, zamek pamiętający polskich władców, ostatniego monarchę, słynny „niemy" sejm z 1793 roku i przypominają o dawnej świetności Rzeczpospolitej i narodowych upokorzeniach. Efektem twórczym

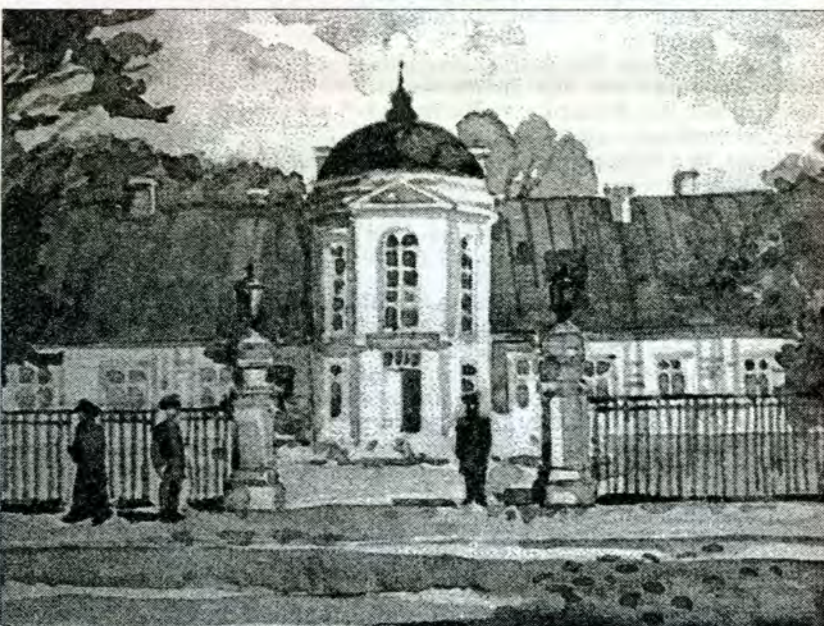
Leszek Tworzydło

tegorocznego pobytu w Grodnie stało się wiele obrazów, przedstawionych na wystawie w Chełmku, a są one dowodem, że artysta jest wierny przyrodzie, szanuje jej urok i z pokorą artysty uwydatnia ją w całym majestacie i tajemnoczości.

Leszek Tworzydło jest rodowitym mieszkańcem Małopolski. Fotografuje, jak sam twierdzi, „od urodzenia". Fotografika jest jego pasją i zawodem. Jest członkiem Klubu Artystów Fotografików w Katowicach, zasiada w komisjach Izby Rzemieślniczej w Krakowie. Jego prace to wyśmienite połączenie walorów artystycznych z perfekcyjnym warsztatem. Pełne wyrazu i ekspresji, a jednocześnie spokoju, są opowieścią o ludziach i zamieszkałych przez nich ziemiach. W Grodnie i na Białorusi był po raz pierwszy. Zauroczyły go, zupełnie odmienne od rodzimych, krajobrazy ziemi grodzieńskiej oraz jej mieszkańcy. Po lipcowym plenerze w Grodnie powstały setki zdjęć oddających piękno zabytków Grodna i Nowogródka, przyrody Niemna i okolic, Bohatyrowicz i Kanału Augustowskiego. Na kliszach zarejestrował też twarze mieszkańców Grodzieńszczyzny — tych młodych i tych bardziej doświadczonych przez życie. Podczas otwarcia w Chełmku wystawy swoich fotogramów podkreślił, jakie wrażenie wywarły na nim spotkania z mieszkającymi na Grodzieńszczyźnie Polakami, którzy tak wiernie trwają przy swoich tradycjach i zachowują rodzimą kulturę.

Otwarcie wystawy „W stronę Grodna", zgromadziło wyjątkowo dużą ilosć mieszkańców Chełmka i okolicznych miejscowości — Chrzanowa, Oświęcimia i Libiąża. Oprawą muzyczną wernisażu i wystawy były utwory polskiej muzyki klasycznej, w wykonaniu rodowitej grodnianki, Elżbiety Skrzypaszek, która obecnie mieszka w Chełmku.

Dla większości mieszkańców wyżej wymienionych miejscowości wystawa była pierwszym bliższym kontaktem z Kresami Wschodnimi. Obejrzeli oni też fragmenty programów „Łączy nas Polska", zrealizowanego przez Oddział TVP w Białymstoku, a opowiadające o życiu Polaków poza wschidnimi granicami Polski. Dominującym, oczywiście, był temat pleneru grodzieńskiego, jednym z którego uczesników był Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku Waldemar Rudyk — malarz, rzeźbiarz oraz jego małżonka, Celina Rudyk — nauczycielka plastyki, której pasją jest oczywiście malarstwo. To właśnie oni byli pomysłodawcami wystawy „W Stronę Grodna" oraz akcji zbierania książek dla Polaków na Grodzieńszczyźnie. Podczas otwarcia wystawy Waldemar Rudyk podkreślił, jak wielkie zasługi w zachowaniu polskości na Białorusi ma Kościół Katolicki oraz Związek Polaków na Białorusi. Zapewnił, że mieszkający na Białorusi Polacy zawsze mogą liczyć na pomoc ze strony rodaków w Polsce. Pomoc w postaci literatury klasycznej, współczesnej i dziecięcej ma dotrzeć do placówek oświatowych i kulturalnych, przede znajdujących wszystkim się w mniejszych miejscowościach na Grodzieńszczyźnie. Wspomnieć należy, iż w ciągu kilku dni od ogłoszenia akcji zebrano ponad 1400 książek, część z nich mieszkańcy Chełmka specjalnie nabyli w księgarniach. Po zakończeniu akcji w końcu stycznia, książki dzięki ofiarności Firmy „Tytan Lux" trafią do Białegostoku, a później przekazane zostaną na Grodzieńszczyznę. Wystawę „W Stronę Grodna" oraz akcję zbierania książek wsparły: Bank Przemysłowo — Handlowy S.A. Oddział w Chełmku, kwiaciarnia państwa Hojków w Chełmku, piekarnia Dyrczów w Chełmku oraz zakład Foto Eksress w Libiążu.

Plac Tyzenhauza (akwarela) - Witold Kołban

Zofia CHEŁMIŃSKA

http://glos-znad-niemna.virtualave.net

DECYZJE

3, bądź 7 lat

Okres przejściowy na zakup polskiej ziemi przez rolników z UE będzie zależał od regionu kraju — postanowił rząd polski. Rzecznik prasowy rządu, Michał Tober, poinformował, że okres dzierżawy poprzedzający nabycie ziemi przez obcokrajowców będzie wynosił 3, bądź 7 lat.

Rząd częściowo podtrzymał poprzednie stanowisko: rolnicy z Piętnastki będą mogli osiedlać się i kupić ziemię w Polsce dopiero po trzyletnim okresie dzierżawy. Pod warunkiem, że w ciągu trzech lat będą w Polsce mieszkać i samodzielnie ziemię uprawiać. Ale to dotyczy tylko części Polski. Inne zasady będą obowiązywały na terenach popegeerowskich. W ośmiu województwach: warmińsko-mazurskim, pomorskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, dolnośląskim, opolskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim rolnicy z Zachodu będą mogli dopiero po siedmiu latach dzierżawy. W tych regionach są poważne problemy przekształceń własnościowych, w szczególności sprzedaży i dzierżawy nieruchomości rolnych.

"Wiadomości"

Zasady kupowania polskiej ziemi mają być różne w zależności od regionu

Z RZĄDU

URZĘDNICY NIE DOSTAJĄ PENSJI

Urzędnikom państwowym na Białorusi zostaną wstrzymane pensje do czasu, póki sami nie uregulują kwestii zaległych wypłat dla pracowników w podległych im strukturach — postanowił rząd w Mińsku.

Najnowsze rozporządzenie obejmuje wszystkie szczeble administracji państwowej — od przewodniczącego każdego ze 117 rejonowych komitetów wykonawczych (urzędów gminnych), aż do członków rządu i szefa gabinetu osobiście. Zdaniem premiera, Gienadija Nowickiego, tylko takie zdecydowane działania zdołają zmusić biurokrację do rozwiązania problemu zadłużenia.

A problem staje się coraz poważniejszy. Jeszcze we wrześniu — przed wyborami prezydenckimi — regularne wypłaty pensji były priorytetem zatwierdzonym osobiście przez starającego się o reelekcję Aleksandra Łukaszenkę. Sektor państwowy był wówczas winny swoim pracownikom zaledwie 0,3 proc. całego funduszu płac. Po wyborach wskaźnik ten zaczął gwałtownie rosnąć i teraz wynosi aż 11 proc. To ponad 50 mld rubli (ok. 140 mln zł) niewypłaconych pensji.

Kierownikowi szczebla terenowego będzie mniej więcej 117 razy łatwiej zrobić porządek na swoim terenie i doczekać się swojej wypłaty niż urzędnikowi rangi ogólnokrajowej — podsumowuje nowy pomysł władz gazeta „Nasza Swaboda". A jak na permanentny brak dochodów zareaguje żona premiera? Zwłaszcza kiedy dowie się, że jej mąż sam podpisał dokument, zgodnie z którym jeszcze długo będzie wracać do domu z pustymi kieszeniami.

ZMIANY W MINISTERSTWIE OBRONY

Nowym szefem Sztabu Generalnego został dotychczasowy szef Sztabu Głównego białoruskiej armii, Siergiej Gurulew. Sztab Główny zaś został przemianowany na Generalny — nic się zatem nie zmieniło.

Decyzją prezydenta posadę stracili: dotychczasowy dowódca wojsk Obrony Przeciwlotniczej, generał Kostenko oraz szef białoruskiego lotnictwa, generał Bułygin. W wyniku reformy białoruskich sił zbrojnych oba te typy wojsk zostały połączone.

Nowym szefem lotnictwa i obrony przeciwlotniczej został generał Oleg Pofierow, o którym nikt nie może powiedzieć niczego konkretnego. Zawsze trzymał się on w cieniu swojego byłego szefa — Kostenki i nigdy nie wypowiadał się publicznie. Za to nowy dowódca wojsk lądowych, generał Jurij Portnow, wsławił się ostrą krytyką poszerzenia NATO na Wschód.

Gazeta. pl, Radio Racja

KROTKO

OFIARY MROZÓW

140 osób zmarło między 7 a 14 grudnia br. na skutek mrozów. W ostatnich dniach temperatura na Białorusi wynosiła od —5 do -22°C. Znaczna większość ofiar zimy znajdowała się w stanie odurzenia alkoholowego.

BUDŻET NA 2002r. — PRZYJĘTY

Izba Reprezentantów Zgromadzenia Parlamentarnego, w drugim czytaniu przyjęła, 82 głosami "za", budżet na rok 2002. Przeciw głosowało 6 osób, a 6 deputowanych nie wzięło udziału w posiedzeniu. Po głosowaniu, wystąpił minister finansów Nikolaj Korbut z podziękowaniem deputowanym za ciężką pracę nad budżetem oraz zapewnieniem, że rząd dotrzyma zobowiązań wynikających z ustawy budżetowej.

BIAŁORUŚ NA KOŃCU

Najwyższy wzrost inflacji, a zarazem najniższy wzrost gospodarczy wśród krajów Wspólnoty Niepodległych Państw posiada Białoruś. W ciągu ostatnich 10 miesięcy produkt narodowy brutto wzrósł na Białorusi o 3 proc., podczas gdy w Rosji — 5,7 proc, Azerbejdżanie — 9,4 proc. a Tadżykistanie — 11 proc.

Inflacja natomiast, w analogicznym okresie na Białorusi wyniosła 65 proc., podczas gdy a w Kazachstanie — 8 proc., a w Gruzji — 5 proc.

CIĄGŁY WZROST CEN

W ciągu pierwszego tygodnia grudnia br. ceny artykułów spożywczych wzrosły o 1, 7 proc., i z pewnością przewyższą wzrost, który miał miejsce w listopadzie (4,6 proc.) — powiadomiło ministerstwo gospodarki.

Od początku roku 2001 ceny artykułów spożywczych wzrosły o 41 proc. i są najwyższe wśród krajów członków Wspólnoty Niepodległych Państw.

Radio Racja, Belta, PAP

Ceny paliw 20 grudnia 2001

A-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu Biełnieftiechim			
485 0,33*	600 0,41*	685 0,47*	451 0,30*
Stacje kampanii LUKOIL			
485	600	685	451

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego z dnia 20.12.2001r.

USD	DEM	RUR	PLN	EURO
1571,00	723,28	51,89	392,75	1414,61

Jubileusz Guberni

Grodzieński Komitet Wykonawczy zatwierdził plan obchodów, poświęconych 200-leciu utworzenia Guberni Grodzieńskiej

Dnia 22 grudnia odbędzie się uroczyste zebranie społeczności.

Przewidziano przeprowadzenie spotkania przedstawicieli grup informacyjnych obwodowego, miejskiego i rejonowych komitetów wykonawczych, zgodnie z miejscem zamieszkania, na temat „200-lecia utworzenia Guberni Grodzieńskiej", a także konferencje naukowe. Zapowiedziano założenie „Księgi honorowej obwodu grodzieńskiego", zorganizowanie spotkania młodzieży ze znanymi rodakami, uzupełnienie muzeów nowymi materiałami zbiorów dotyczącymi historii obwodu. W planie — znakowanie wszelkich produktów jubileuszową symboliką, wydanie literatury specjalnej i historyczno-dokumentalnego przewodnika pt. „Ich imionami są nazwane ulice miasta" oraz wydanie znaku upamiętniającego jubileusz.

Gubernia Grodzieńska została utworzona 1 (13) stycznia 1802r. Pod koniec XVIII stulecia, na skutek trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej terytorium dzisiejszego obwodu grodzieńskiego weszło w skład Imperium Rosyjskiego. Dnia 9 (21) września 1801r., na rozkaz Aleksandra I, utworzono dwie gubernie — grodzieńską i wileńską. Na mocy rozkazu z dnia 1 (13) stycznia 1802r. została utworzona Litewsko-Grodzieńska Gubernia z centrum w Grodnie. Dnia 1 kwietnia utworzono kancelarię gubernatora grodzieńskiego, a 24 czerwca w budynku teatru, odbyło się uroczyste otwarcie guberni, które zaszczycił swą obecnością imperator Aleksander I. W skład Litewsko-Grodznieńskiej Guberni weszło osiem powiatów: grodzieński, lidzki, nowogródzki, słonimski, wołkowyski, brzeski, prużański i kobryński.

Dnia 11 (23) lipca 1802r. z rozkazu imperatora, przez Senat zatwierdzony został herb Guberni Litewsko-Grodzieńskiej: w górnej części — „Pahonia", w dolnej — żubr. Po roku 1845 został tylko żubr na czerwonym tle i zielonej trawie. Dnia 28 sierpnia (9 września) 1802r. zatwierdzono stan urzędów guberni, który przedstawiał się następująco: zarząd guberni, izba skarbowa, prokurator guberni, dwóch nadzorców sądowych, pięć sekretarzy, sąd składający się z dwóch departamentów, izba opieki społecznej, urząd lekarski. Do utrzymania porządku w oprócz urzędników policji w guberni i powiatowych miastach zorganizowano oddziały wojskowe. Zarząd powiatowy składał się z magistratów i naczelników miast. Byli również powiatowi nadzorcy sądowi, lekarze, mierniczy, skarbnicy oraz istniał niższy sąd ziemski.

W roku 1803 do guberni wprowadza się rosyjskie miary wagi, w 1804r. Farę Witoldową przebudowuje się na sobór prawosławny. W 1820r. otwarto Grodzieńską Drukarnię Gubernialną, w której drukowane są: oficjalne materiały, gazeta „Grodzieńskie Wiadomości Gubernialne", „Adres-Kalendarz", „Przegląd Guberni Grodzieńskiej". Do roku 1915 wydano około 150 tytułów książek, prace naukowe z białoruskiej etnografii, folkloru, wydania nutowe, książki krajoznawcze.

cdn

IT, RK

FOTO w **Głosie**

© J. WANIUKIEWICZ

Główna choinka Grodna

OSWIATA

Polonistyka w Mińsku

Na białoruskim Uniwersytecie Pedagogicznym im. Maksima Tanka w Mińsku oddano dziś oficjalnie do użytku odnowioną pracownię polonistyczną. Białoruskie ministerstwo edukacji zatwierdziło akademicki program filologii polskiej.

Wyposażenie pracowni było możliwe dzięki pomocy Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie".

Za pieniądze darczyńców wyremontowano salę, która była w opłakanym stanie. Pracownia została także wyposażona w sprzęt. Jest w niej bogata filmoteka i księgozbiór metodyczny.

Na Miński Uniwersytet Pedagogiczny przyjeżdżają nauczyciele z Polski. W przyszłości, gdy będzie przygotowana miejscowa kadra pedagogiczna, może tu powstać katedra filologii polskiej. Będzie ona służyć m. in polskiej mniejszości. Istniejąca na Uniwersytecie w Grodnie katedra polonistyki nie zaspokaja wszystkich potrzeb. Młodzież z Białorusi często musi uczyć się w Polsce.

Zainteresowanie nauką języka polskiego jest na Białorusi ogromne. Co roku na polonistykę na Uniwersytecie Pedagogicznym przyjmowanych jest 25 osób, podczas gdy chętnych jest 6 razy więcej.

IAR

SONDA

Ala PIETRUSZKIEWICZ, wykładowca:

- Gwiazdka dla mnie to: babcia, wieś, pachnące siano, choinka. To wielka tajemnica Bożego Narodzenia. To Matka Boska trzymająca na rękach Dzieciątko. Jest to święto katolickie, święto najbardziej czczone w naszej rodzinie. Mamy swoje tradycje domowe: po świątecznej wieczerzy wróżymy — wyciągamy siano, co leży na stole pod obrusem.

Borys, 26 lat, dystrybutor kompanii L'Ambre:

-Dla mnie Boże Narodzenie to przede wszystkim święto. Święto rodzinne, jak i Sylwester. Mam dużo pomysłów na ten czas, nie wiem tylko czy się uda je zrealizować, bo mam sporo pracy. Ale najważniejsze, żeby było wesoło.

Taisa, emerytka:

-Lubię to święto bardziej niż Sylwester. Należę do grecko-rzymskiego kościoła. Boże Narodzenie świętuję 25 grudnia. Przychodzi do mnie syn ze swoją rodziną, w domu ustawiamy choinkę. Trzeba pomyśleć jeszcze o prezentach dla wnuczków.

Mikołaj KOWALOW, inwalida II wojny światowej, emeryt:

-Boże Narodzenie to starodawne święto. Zawsze obchodzimy go w rodzinnym gronie, w swoim domu. To jest taki wieczór, gdy cała rodzina zbiera się razem na wieczerzę wigilijną.

Igor:

-To wielkie, ogromne święto, gdy jest dużo prezentów. I obowiązkowo choinka. Na Boże Narodzenie pójdę do prawosławnej szkoły niedzielnej, a świętować będę w domu z rodziną.

Helena, studentka:

-Boże Narodzenie to bardzo fajne święto. Kojarzy mi się z choinką, prezentami, ciepłą rodzinną atmosferą. To wspomnienia z dzieciństwa, gdy wyjeżdżaliśmy na wieś do dziadków. Pamiętam, jak chodziliśmy z kolędnikami, jak dawali nam szynkę i kiełbasę. Moi dziadkowie pochodzili z Polski, byli prawdziwymi katolikami. Za czasów Związku Radzieckiego zawsze obchodziliśmy święta u nich.

Juraś MACKO, kowal:

-Święta Bożego Narodzenia mają związek z pogańskim obyczajem. Nasi przodkowie podsumowywali miniony rok: jak się powiodło w gospodarstwie, planowali rok następny. Boże Narodzenie to rodzinne święto, pogodne i ciepłe.

Julia, studiuje i pracuje:

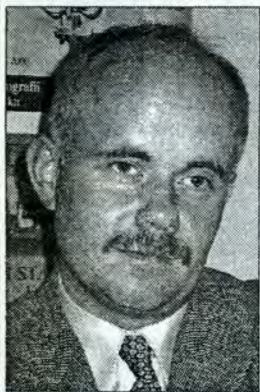
-Dla mnie Boże Narodzenie to cały okres świąteczny, gdy jestem w domu i odpoczywam. Cała nasza rodzina zbiera się razem. Po sprzątaniu, gotowaniu (najwięcej czasu zajmuje układanie menu), siadamy do stołu. Później idziemy do kościoła. A następnego dnia szukamy prezentów pod choinką. Choć jesteśmy już dorośli (mój młodszy brat ma 19 lat), cieszymy się bardzo odnajdując jakieś miłe drobiazgi na zwykłym miejscu.

Razmowiała Olesia KARPUK
Fot. Jarosław WANIUKIEWICZ

Przygotowała Iness TODRYK

Głosowi

Wiesław TURZAŃSKI — prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie"

- Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" wspiera ponad 40 tytułów ukazujących się w środowiskach polskich na Wschodzie. Prasa ta ma różny charakter i zasięg. **Głos znad Niemna** jest jedną z największych gazet, którą wspiera Fundacja (ma największy nakład i zasięg). Tygodnik trafia do większości polskich rodzin. Jest nośnikiem informacji nie tylko o tym, co się dzieje w Związku Polaków, na terenie Białorusi, ale również przekazuje informacje o Polsce. Myślę, że szczególnie w tym czasie, kiedy polska prasa nie może w sposób bardzie szeroki docierać do kiosków, czy prenumeratorów na Białorusi, rolę tę wypełnia **Głos znad Niemna**. Właśnie tego trzeba państwu pogratulować, że jesteście w stanie łączyć Polaków mieszkających na Białorusi z Macierzą.

Życzę, aby **Głos** mógł w pełni konkurować nie tylko z gazetami polonijnymi, czy polskimi ukazującymi się na Wschodzie, ale również z prasą ukazującą się na Białorusi.

W imieniu Funadcji „Pomoc Polakom na Wschodzie" życzę kolejnych 500 numerów, stabilizacji, wiernych czytelników, którzy będą ją nie tylko kolportować, ale również tworzyć.

Andrzej BUCZAK - Radca Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Mińsku, Kierownik Wydziału Konsularnego

- Staram się na bieżąco czytać jedyną polską gazetę, ukazującą się na Białorusi **Głos znad Niemna**. Uważam, że jest to gazeta, która w rzeczywistości pisze to, co dzieje się w środowisku polskim na terenie Białorusi, podejmuje wszelkie tematy, dotyczące zarówno międzynarodowej jak i aktualnej sytuacji w kraju. Interesuje się wszystkim co dzieje się w środowisku polskim na Białorusi. Uważam, że jest to robione profesjonalnie, w sposób odpowiedni. Moim zdaniem, gazeta dobrze oddaje atmosferę w środowisku polskim w tym kraju, róbcie tak dalej.

Korzystając z okazji, chciałbym przekazać całej redakcji **Głosu znad Niemna**, czytelnikom i sympatykom gazety życzenia: wszystkiego najlepszego z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku, sukcesów w pracy zawodowej dla pracowników zespołu redakcyjnego oraz wszystkiego najlepszego w życiu osobistym.

Tatiana MIRONOWA — dyrektor Drukarni Grodzieńskiej

- Każde pismo ma swoją twarz, czymś się wyróżnia. **Głos** jest gazetą wyjątkową, bowiem wśród innych tytułów wyróżnia go przede wszystkim jego szata graficzna, która jest podobna do gazet polskich, czy zachodnich.

Według opinii moich znajomych oraz czytelników, gazeta jest ciekawa, poczytna, ma zapotrzebowanie wśród odbiorców.

Całej redakcji **Głosu znad Niemna** oraz czytelnikom życzę przede wszystkim dobrego zdrowia i pomyślności, wtedy w życiu waszym będzie wszystko w porządku.

Rozmawiali: Andrzej DUBIKOWSKI, Iness TODRYK

W DRODZE DO CZYTELNIKA

Głos znad Niemna aby trafić do skrzynek pocztowych lub do kiosku, pokonuje niełatwą drogę.

„Tworzenie" numeru zaczyna się na piątkowej czy poniedziałkowej radzie redakcyjnej, która zbiera cały nasz zespół, aby nie tylko w koleżeńskim gronie wypić kawę czy herbatę, ale omówić plany i tematy przyszłych artykułów. Otrzymawszy zadania redakcyjne — maszyna rusza. Materiał dziennikarze zbierają w różny sposób: opracowując nadesłaną korespondencję, wyjeżdżając w teren, na konferencjach prasowych, przez agencje informacyjne, sondaże uliczne, zdjęcia i ilustracje itd. Potem godziny przy komputerze; - i wpisane teksty, które złamane na stronach układają się w „**Głos** z kraju", „**Głos** historii", „**Głos** w kręgu wiary"... Gazetę wydrukowaną na specjalnej folii dostarcza się po południu, w czwartki, do grodzieńskiej drukarni. Tam przygotowuje się do „wyjścia w świat" i na maszynach drukarskich, w trzy godziny drukuje się nakład. Ekspedycja rozprowadza gazetę do urzędów pocztowych, a już listonosze zamykają łańcuch kontaktu: redakcji i wydawców - z odbiorcą naszej pracy, czytelnikiem.

Redakcja Głosu znad Niemna

W Drukarni Grodzieńskiej gazeta się drukuje...

Redaktorzy naczelni w historii Głosu:

Eugeniusz SKROBOCKI — redaktor naczelny „Magazynu Polskiego"

- Pamiętam trudne początki założenia gazety jesienią 1989 roku. Możliwości stworzenia polskiego pisma były znikome. Pojechałem więc do Wilna i dzięki pomocy kolegów z „Czerwonego Sztandaru", jedynej polskiej gazety na terenie ówczesnego ZSRR, udało się załatwić na początku wydanie gazety jako dodatku do „Czerwonego Sztandaru". Przygotowaliśmy drugi numer, który miał być wydany również w Wilnie, lecz dyrektor drukarni odmówił pomocy. Po trzech miesiącach przyjechał do Grodna z Białegostoku docent Adam Dobroński (obecnie profesor), który był współpracownikiem „Kuriera Podlaskiego". Opowiedziałem mu o skomplikowanej sytuacji, a on ofiarował swoją pomoc. Od czerwca 1990r. **Głos** zaczął ukazywać się systymatecznie jako miesięcznik Związku Polaków na Białorusi.

Eugeniusz Skrobocki

Jednym z podstawowych moich zadań było znalezienie ludzi, którzy mogliby tworzyć pismo. Z ogromną wdzięcznością wspominam śp. Józefa Dzierbejkę, który był z zawodu nauczycielem fizyki, lecz zawsze chciał być dziennikarzem. Swoją polskością ujawnił znany grodzieński dziennikarz Ryszard Karaczun, dostarczane przez niego materiały ubogaciły gazetę. Wielką pomoc okazali: dr Zdzisław Julian Winnicki, człowiek zakochany w ludziach naszej ziemi, o których napisał kilka książek, wybitny dziennikarz z Mińska Waldemar Preckajło, fotoreporter Michał Aniszczenko, Lucyna Boboryk z Lidy, Henryk Jurewicz ze Szczuczyna, nauczyciel z Grodna Kazimierz Łokuć, Irena Arcisz, Anatol Jakowlew z Witebska i wielu, wielu innych, którym jestem niezmiernie wdzięczny. Ciekawe materiały pisała również inżynier Laura Michajlik. Ale najważniejszymi pomocnikami w mojej pracy redaktorskiej byli czytelnicy. Właśnie dzięki ich listom kształtowała się gazeta. Mogli oni na jej łamach podkreślić swoją polskość i stosunek do kultury, tradycji oraz historii Narodu Polskiego, omówić nurtujące ich problemy oraz udowodnić, że nadal są wierni swoim polskim korzeniom.

Pragnę podziękować także polskiej stronie za wsparcie i zrozumienie — Dyrektorowi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Andrzejowi Chodkiewiczowi, prezesom Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" dr Andrzejowi Krawczykowi, Wiesławowi Turzańskiemu i szczególnie Krystynie Lachowicz.

Laura MICHAJLIK — redaktor "Misericordia"

- Jak ja wspominam okres swojej pracy w **Głosie**? Przede wszystkim jako szkołę. Proces szkolenia zawsze łączy w sobie przyjemne i trudne momenty. Przyjemnie jest poznawać nowe treści, odkrywać nowych ludzi i siebie samego w nowej roli. Trudności zaś, mniejsze lub większe, towarzyszą nam w ciągu całego życia, zwłaszcza gdy pragniemy stać się lepsi.

Laura Michajlik

Mogę powiedzieć, że **Głos** był dla mnie startem w zawodzie, który uprawiam z satysfakcją od wielu już lat, był sposobem na realizację moich młodzieńczych marzeń, które miały się doczekać urzeczywistnienia w takim a nie innym okresie, w takich a nie innych okolicznościach, wreszcie był środkiem na prawdziwe odkrycie w sobie wiary, i za to wszystko jestem mu niezmiernie wdzięczna.

Przyszłam do redakcji, mając za sobą wieloletnią pracę w zupełnie innym zawodzie, pewne życiowe doświadczenie oraz nawyki obcowania z określonym środowiskiem. Miałam dobre chęci, być może zdolności i jakąś wiedzę i... tyle. **Głos** zatem stał się dla mnie nie tylko miejscem, gdzie otrzymałam pierwsze przygotowanie zawodowe, ale przede wszystkim narzędziem dla odkrycia całej masy rzeczy, o których mówi się potocznie „samo życie". Można powiedzieć, że „dorastałam" razem z pismem: uczyłam się fachu, uczyłam się kierowania ludźmi, którzy przecież są bardzo różni, poznawałam głębiej historię ziemi, gdzie się urodziłam, odkrywałam na nowo siebie i ludzi mnie otaczających.

Wspominając swoją krótką „kadencję" na stanowisku redaktora naczelnego, na początku lat 90-ch, z satysfakcją myślę o tym, że zaczął powstawać zespół, który intensywnie się uczył, że udało się wówczas wydać pierwszy numer własnymi siłami, z pomocą sprzętu komputerowego ofiarowanego przez „Wspólnotę" (przedtem składu i łamania dokonywano w Białymstoku), że na stałe została wprowadzona strona religijna i pismo zaczęło przybierać właściwy kształt. Na pewno były też błędy i potknięcia, które zaliczyłabym dziś do nieuniknionych „wad rozwoju".

Irena Waluś

Wydaje mi się, że byłam dla **Głosu**, tak samo jak każdy z moich poprzedników i następców, tylko jakimś niezbędnym elementem na drodze do rozwoju. Może dziś nie zdajemy sobie z tego sprawy, ale - na pewno na jakimś określonym etapie każdy z nas był potrzebny **Głosowi**, każdy wniósł do jego dzisiejszego kształtu cząsteczkę siebie, odrobinę swojej indywidualności, własnej percepcji świata. Jedni odchodzili, inni przychodzili, **Głos** zmieniał swoje oblicze, raz na lepsze, raz na gorsze, ale żył i rozwijał się, korzystając z talentu, zalet i wad swoich redaktorów, i tylko to się powinno liczyć.

Chciałabym życzyć dzisiejszym młodym jego pracownikom dużo szczęścia w życiu, wytrwałości w pracy, a na co dzień — „lekkiego" pióra, ciekawych tematów i jak najwięcej dobrych ludzi wokół siebie.

Irena WALUŚ — redaktor programów polskich w Telewizji Grodzieńskiej

- Okres pracy w **Głosie** wspominam jako bardzo miły. Młody zespół redakcyjny był otwarty na nowe pomysły i zmiany. Taki styl pracy mi odpowiadał, ale bardziej lubię dziennikarstwo telewizyjne. Jest dla mnie ciekawsze. Dlatego wróciłam do telewizji.

Życzę, żeby **Głos** był rzeczywiście w każdej rodzinie na Białorusi. Aby miał w najbliższym czasie, co najmniej, 16 stron.

Andrzej KUSIELCZUK - kierownik projektów internetowych SZ "Ratusz"

- Lata pracy w redakcji były moją pierwszą i bardzo odpowiedzialną rzeczą, z którą zrobiłem w życiu, czym się szczycę. W krótkim czasie zostałem nie tylko redaktorem działu społeczno-politycznego, a i redaktorem całej gazety, tej jedynej polskojęzycznej na Biaorusi. Oprócz tego jestem zadowolony, że pracowałem wspólnie z młodymi ambitnymi osobami, które nadal pozostają w redakcji, że gazeta osiągnęła największy nakład w Europie Środkowo-Wschodniej wśród gazet polonijnych. Wspólnie z pracownikami **Głosu znad Niemna** przeżyliśmy jubileusz dziesięciolecia, przeżywaliśmy dobre i złe chwile. Ten okres dał mi do zrozumienia jak należy pracować i jak będę pracował w przyszłości.

Andrzej Kusielczuk

Z całego serca chciałbym życzyć wszystkim czytelnikom **Głosu**, wszystkim Polakom na Białorusi, żeby to co złe pozostało w tym roku, żeby Nowy Rok przyniósł nowe możliwości, nowe perspektywy, żeby Polacy na Białorusi byli aktywni w swoich działaniach, domagali się swoich praw, żeby Boże Dziecię, które przyjdzie na świat, dało szczęście każdemu domowi, każdej rodzinie.

Rozmawiali: Andrzej DUBIKOWSKI, Tatiana ZALESKA

PEŁEN NADZIEI

Rozmowa z prezesem Związku Polaków na Białorusi dr Tadeuszem Kruczkowskim

Minął rok odkąd został Pan wybrany na prezesa Związku Polaków na Białorusi na V Nadzwyczajnym Zjeździe naszej organizacji. Objął Pan to stanowisko, gdy Związek miał różnego rodzaju problemy. Czy udało się Panu je rozwiązać?

- Ten rok, odkąd pełnię funkcję prezesa ZPB, dał mi osobiście ogromne doświadczenia życiowe, pozwolił poznać wielu wspaniałych ludzi, Polaków patriotów, tak w Polsce, jak i na Białorusi. Jestem niezmiernie im wdzięczny.

Rok temu, gdy odbył się Nadzwyczajny Zjazd ZPB, sytuacja była trudna, bardzo skomplikowana, istniał pewien zamęt organizacyjny. Dotyczył on w głównej mierze Zarządu Głównego ZPB, co było związane z odejściem ówczesnego prezesa ZPB. Były nierozwiązane problemy finansowe, gospodarcze, które do tej pory dają o sobie znać. Najważniejszym wówczas było wprowadzenie stabilizacji w zaistniałej sytuacji, stworzenie odpowiedniej atmosfery do normalnej działalności, unormowanie stosunków Zarządu Głównego i poszczególnych oddziałów ZPB. Oczywiście, dalsza praca nad najważniejszym naszym celem, który określony jest w przepisach statutowych, to odrodzenie polskości na Białorusi poprzez oświatę oraz kulturę. Uważam, że wszystko to weszło w normalny tok pracy Związku. W naszej organizacji jest ona uporządkowana, skierowana na odrodzenie świadomości polskiej na Białorusi. Problem świadomości narodowej polskiej mniejszości na Białorusi był nawet teoretycznie podejmowany na konferencji naukowej zorganizowanej przez ZPB z udziałem szeregu badaczy tematu z Polski i Białorusi.

Realizujemy rozwój oświaty polskiej poprzez różne modele, są to: szkoła z polskim językiem nauczania (jak w Grodnie i Wołkowysku), szkoły dwujęzyczne (Mińsk i Brześć), polski język jako przedmiot i, ostatnio, forma zajęć fakultatywnych. Model dwujęzyczny w obecnej sytuacji uważam za najbardziej rokujący. W przyszłym roku będziemy starać się o powstanie takich szkół w Werenowie i Lidzie. Wydaje mi się również, że konsekwencją tego systemu kształcenia powinno być powstanie polskiej uczelni wyższej.

Związek powinien także zacząć częściowo na siebie zarabiać. Pomogłoby to w stworzeniu nowego wizerunku Polaka na Białorusi — nie zacofanego kołchoźnika, a człowieka zaradnego, zdolnego zarobić na siebie i rodzinę, inteligentnego, pamiętającego o swoim rodowodzie, kulturze i tradycjach narodowych.

W swoim programie wyborczym deklarował Pan, że będzie współpracował zarówno z władzami państwowymi białoruskimi i polskimi, jak i przedstawicielami pozarządowych organizacji. Jak wygląda ta współpraca? Z czego Pan jest zadowolony, a z czego nie?

- W swoim programie wyborczym oświadczyłem, że Związek powinien rozmawiać zarówno z władzami białoruskimi, jak i przedstawicielami organizacji opozycyjnych. Nadal uważam, ze nasz stosunek do nich powinien zależeć przede wszystkim od tego, jaki oni mają stosunek do naszych potrzeb narodowych. W pełni tego zrealizować nie udało się. Mnie się wydaje, że jest to związane z zaszłościami historycznymi, które zawsze istniały na terenach Kresów Północno-Wschodnich, tak za czasów carskich jak i sowieckich. Uważam, że społeczeństwo białoruskie jeszcze w pełni nie dojrzało do świadomości, że żyje w państwie niezależnym, że Polacy nie są dla niego zagrożeniem, a sojusznikami niepodległego państwa białoruskiego, i nikt nie myśli o zmianie granic. Te stereotypy w znacznym stopniu zostały odziedziczone przez społeczeństwo i władze białoruskie. Dlatego niektórzy urzędnicy państwowi podchodzą do naszych spraw z dystansem, spoglądają nieufnie. Wynika to również z pewnego politycznego zaangażowania się w przeszłości kierownictwa ZPB po stronie jednej opcji. Mniejszość narodowa nigdy nie powinna walczyć o władzę, inaczej ożyją stare stereotypy. Ma dbać o swoje prawa. Przykładem dla mnie jest mniejszość niemiecka w Polsce.

Polacy na Białorusi, jako mniejszość narodowa, mają prawo do rozwoju swojej kultury, oświaty w ramach ustawodawstwa białoruskiego, a także standardów międzynarodowych. Uważam, że takie same możliwości, jakie daje państwo polskie mniejszości białoruskiej, musimy mieć w kraju swego zamieszkania — takie same warunki do rozwoju jakie mają Białorusini w Polsce. Sytuacja ich jest znacznie lepsza niż nasza. Jak to się mówi — nam by ich problemy. Chodzi tu nie tylko o dobitną pomoc materialną państwa polskiego, ale i sytuację prawną. Weźmy chociażby ostatnie przykłady: z zakazem wyjazdu nauczycieli i dzieci ze Szkoły Polskiej w Wołkowysku, albo obecnie, Białoruski Urząd Podatkowy zagroził opisaniem majątku Związku w celu nałożeniu kary za istniejące, zdaniem Urzędu, zaległości podatkowe.

Białorusini muszą zrozumieć, że Polacy są pełnoprawnymi obywatelami, którzy również wzbogacają kraj, dbają o niego i tworzą. Mogą być bardzo przydatni państwu białoruskiemu w budowaniu dobrych stosunków z Polską oraz Europą, aby Białoruś w przyszłości mogła wejść do struktur europejskich.

„ZPB musi pozostać organizacją społeczno-kulturalną, a nie zajmować się polityką..., Należy stworzyć oddzielnie od ZPB polską partię polityczną, która zajmowałaby się naszymi polskimi sprawami w polityce białoruskiej" — zaznaczał Pan w swoim wystąpieniu na zjeździe. Czy obecnie utworzenie takiej partii jest konieczne i czy są ku temu odpowiednie warunki w kraju?

- Związek Polaków nadal ma być organizacją społeczno-kulturalną, nie zajmującą się polityką, bo obecnie nie ma takiej możliwości i nie mamy takich założeń.

W przyszłości oddzielnie mogłaby powstać polska organizacja polityczna, która wzbogaciłaby białoruską mozaikę polityczną, a zajmowałaby się naszymi problemami na szczeblu politycznym. Lecz takich warunków na razie w kraju nie ma. Ustawodawstwo białoruskie zabrania tworzenia partii narodowych. Obecnie ZPB powinien rozszerzać się kosztem organizacji branżowych: Towarzystwa Młodzieży Polskiej, Klubu Inteligencji Polskiej, Harcerstwa itd.

Rozwój oświaty i kultury są to główne cele ZPB, ale „muszą być połączone wysiłki ZPB i "Polskiej Macierzy Szkolnej". Jak się układa współpraca z daną organizacją?

- Z "Polską Macierzą Szkolną" nie udało się nawiązać ścisłej współpracy. Jest to porażka całej społeczności polskiej na Białorusi, a także "Wspólnoty Polskiej", polskiej dyplomacji. Polska strona musiałaby podjąć bardziej konkretne działania, zrobić stanowcze kroki. Ręka wyciągnięta, jak to nawet mówią niektórzy działacze Macierzy, była przez ZPB. Nadal mamy intencje współpracować z tą organizacją — nie tylko na poziomie organizacyjnym, lecz i merytorycznym. Jednak ze strony Macierzy nie widzimy zainteresowania. Uważam, że "Polska Macierz Szkolna" oraz Dział Oświaty ZPB powinny stworzyć Centrum Metodyczne na całą Białoruś, w Polskiej Szkole w Grodnie. Mogłyby być połączone wspólne siły w różnych formach, nawet do zjednoczenia organizacyjnego w zakresie oświaty z oddzielnym kontem. Uważam, że ani Polacy na Białorusi ani w Polsce, nie mogą pozwolić na istnienie dwóch podobnych organizacji, bez połączenia ich wysiłku.

Obecnie "piłka jest po stronie" PMS. Ta organizacja powinna odpowiadać na nasze propozycje, a nie wchodzić sobie wzajemnie w drogę. Na Białorusi nieobjęte szkolnictwem polskim jest około 80 proc. dzieci. A więc jest tu pole do działania, a nie dublowania się. Ten konflikt dobitnie widać na przykładzie Polskiej Szkoły w Grodnie.

Najważniejsze wydarzenia, osiągnięcia i troski Związku Polaków w mijającym roku?

-Stabilizacja nastrojów w Związku, rozwiązanie większości problemów finansowych, utworzenie w nowym roku szkolnym polskich klas (pozostaje problem utworzenia szkoły polskiej w Werenowie, gdzie mieszka, według danych oficjalnych, 83 proc. Polaków), przeprowadzenie wspólnie z Instytutem Polskim w Mińsku i Konsulatem Generalnym w Grodnie, Uniwersytetem Grodzieńskim przy wsparciu "Wspólnoty Polskiej" pierwszej konferencji naukowej o problemach świadomości ludności polskiej na Białorusi, udana akcja "Pomóż Powodzianom", podczas której uzbieraliśmy więcej pieniędzy niż Polonia Niemiecka, a przecież zarobki na Białorusi są bardzo niskie itd.

Niemniej jednak pozostał problem przedszkola polskiego za Niemnem, siedziby dla szkoły społecznej i Oddziału ZPB w Nowogródku i innych miejscowościach.

Uważam też za niezmiernie ważny problem zmianę sytuacji prawnej Polaków na Białorusi: poprzez, ograniczoną nawet, Kartę Polaka, albo podwójne obywatelstwo. Bezprawnie zabrano nam obywatelstwo polskie i przywrócenie go byłoby moralnym zadośćuczynieniem. Warto tu zaznaczyć, że po części wynika to z braku polityki wschodniej państwa polskiego — jesteśmy po prostu zakładnikami obecnej sytuacji, braku normalnych stosunków polsko-białoruskich.

Rozmawiał
Andrzej DUBIKOWSKI

W przededniu świąt Bożego Narodzenia pragnę złożyć działaczom ZPB, wszystkim Polakom, w kraju i w Macierzy, najserdeczniejsze życzenia — szczęścia, dobrego zdrowia, wytrwałości. Chciałbym, abyśmy zawsze pamiętali o swoich korzeniach i dziedzictwie narodowym. Przetrwaliśmy w bardzo ciężkich czasach i nadal wytrwamy. Jestem o tym przekonany i pełen nadziei.

Prezes ZPB dr Tadeusz Kruczkowski

Głosowi

Sylwester SZOSTAK, Starszy Radca Ministra Spraw Zagranicznych RP został Honorowym Członkiem Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Grodna. W rozmowie telefonicznej powiedział **Głosowi**: „ Jest to dla mnie zaszczyt. Otrzymałem legitymację honorowego członka z numerem jeden. Potraktowałem to wyróżnienie bardzo poważnie, ponieważ ludzie, którzy pochodzą z Kresów, z Grodzieńszczyzny i Wileńszczyzny, do których tęsknię, docenili mój wkład w związek Polski z dawnymi ziemiami."

Teresa i Sylwester Szostakowie życzą pracownikom redakcji **Głosu znad Niemna** i **"Magazynu Polskiego"** oraz **wszystkim czytelnikom** zdrowych, wesołych, pogodnych i rodzinnych świąt Bożego Narodzenia! A w nadchodzącym 2002 roku wszelkiej pomyślności i spełnienia marzeń.

Anna SADOWSKA, prezes Oddziału ZPB w Wołkowysku:

- Dom Polski w Wołkowysku zawsze jest otwarty dla wszystkich. Mamy gdzie się spotykać i koordynować nasze działania. Każde przedsięwzięcie, które realizujemy jest dla nas ważne. Mamy masę planów, w realizacji których uczestniczą członkowie dziewięciu wiejskich oddziałów działających w rejonie wołkowyskim.

Drodzy Rodacy!

Zwłaszcza dziś wspominacie
W białej puszystej zimowej szacie
Drogą Wam także ziemię ojczystą
W Waszym domu Wigilię jakże uroczystą.
Wieczerza, kolędy, a później pasterka
W kościele pełnym zapachu świerka.
Dom w woni świerka, jodły i sosny
Niech Święta mają nastrój radosny.
Upłyną w serdeczności, a szczęścia, pomyślności,
Nieprzerwanego potoku życzę Wam
W nadchodzącym Nowym 2002 Roku.

Izabela TYRKIN, prezes Oddziału ZPB w Lidzie:

- Najważniejszym wydarzeniem ubiegłego roku w naszym oddziale był Dziecięcy Festiwal Piosenki Polskiej. Było to bardzo udane przedsięwzięcie. Do Lidy przybyły dziecięce zespoły artystyczne z różnych zakątków Białorusi, między innymi z Mińska, Mohylewa, Homla, Grodna, Borysowa, Nowogródka i Wołkowyska. Ogółem udział wzięło ponad 270 uczestników, których zjednoczyła piosenka polska. Dotychczas w Lidzie nie było tak jaskrawej i kolorowej uroczystości z udziałem dzieci. Poza tym członkowie oddziału, jak co roku, zorganizowali masę udanych przedsięwzięć.

Wszystkim Polakom mieszkającym na Białorusi życzę Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku. Szczęścia, zdrowia, pomyślności oraz obfitych łask Bożych!

Sergiusz MARSZAŁKOWSKI, wiceprezes Oddziału ZPB w Mohylewie:

- Najważniejszym wydarzeniem ubiegłego roku było dziesięciolecie oddziału ZPB w Mohylewie oraz pięciolecie Domu Polskiego. To było znaczące wydarzenie dla polskiej społeczności na Białorusi, świadczące o tym, że mimo różnych historycznych zawirowań w Mohylewie nadal mieszkają ludzie polskiego pochodzenia, którzy są świadomi własnych korzeni i prowadzą aktywną działalność na rzecz odrodzenia polskości na tym terenie.

Życzę rodakom wesołych świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego Roku!

Teresa SIELIWOŃCZYK, prezes Oddziału ZPB w Baranowiczach:

- Uważam, że w ciągu roku w Baranowiczch działo się bardzo dużo, dlatego nie można mówić o jakimś jednym wydarzeniu. Były wydarzenia zarówno radosne, jak i przykre. Niestety, odchodzą z tego świata ludzie, którzy zakładali oddział ZPB w Baranowiczach. Rodzą się natomiast nowi, mam nadzieję, przyszli działacze. Pozdrawiamy Państwa Jankowskich, którym w tym roku urodził się synek.

Dom Polski działa, szkoła społeczna także. Jest tam ciepło i przytulnie, i to jest najważniejsze. Cieszę się, że pomimo trudnych czasów, w których żyjemy, potrafimy działać. Z okazji Świąt życzę wszystkim dużo zdrowia!

Leonarda REWKOWSKA, prezes Oddziału ZPB w Słonimu:

- Cieszę się, że Polacy ze Słonimia w tym roku odnowili wiele miejsc pamięci narodowej. Ale największym sukcesem była renowacja kwatery żołnierzy z 1920 roku. Groby te są symbolem polskości na naszych ziemiach, więc naszym obowiązkiem było uczczenie pamięci poległych za ojczyznę. Co dotyczy ochrony zabytków i miejsc pamięci narodowej to ten rok był owocnym. Wielkim wydarzeniem były także obchody dziesięciolecia naszego oddziału. Była to okazja do podsumowań i do określenia nowych zadań.

Zdrowych i pogodnych świąt Bożego Narodzenia! Życzę by każdy dzień Nowego Roku przynosił radość, a Bóg czuwał nad nami!

Maria Wasilonok, prezes Oddziału ZPB w Ostrowcu:

- W tym roku obchodziliśmy dziesięciolecie oddziału. Cieszy mnie, że do Związku Polaków garną się młodzi ludzi, powstają nowe zespoły artystyczne. Ponad 60. dzieci rozpoczęło naukę języka polskiego w przedszkolach Ostrowca. Ponadto założyliśmy dwa oddziały wiejskie. W związku z tym, iż obrano mnie na stanowisko prezesa oddziału, na następną kadencję chciałabym, żeby do grona wieloletnich działaczy dołączyły nowe osoby, żeby powstały nowe zespoły artystyczne, a także planuję założyć teatr młodzieżowy. Mam nadzieję, że w przyszłości współpracując z oddziałami wiejskimi będziemy mogli szczycić się większymi osiągnięciami.

Z okazji Świąt życzę, byśmy nie zapominali o swoich korzeniach i nadal dbali o rozwój polskości na naszych ziemiach, angażując młodzież do działania. Życzę miłych spokojnych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku! **HE**

Okryty nieśmiertelną sławą

Rok Prymasa Tysiąclecia

Pasterska posługa kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polskiego w latach 1947 — 1980, przypadła na najtrudniejsze lata Kościoła katolickiego w Polsce, a jego decyzje stawały się znakiem sprzeciwu wśród tych, którzy wtedy kierowali losami Narodu Polskiego.

Posługa Prymasa Tysiąclecia w Polsce nieustannie była połączona ze znakiem podziwu i sprzeciwu.

Nominacja na Prymasa bpa Stefana Wyszyńskiego, Ordynariusza diecezji Lubelskiej, dla niektórych była zaskoczeniem. Był to jeden z najmłodszych biskupów w kraju (miał zaledwie 46 lat) i w Lublinie był biskupem tylko ponad rok. W Episkopacie Polskim byli biskupi, którzy posiadali najwyższe stopnie naukowe i w latach wojennych byli związani z licznymi grupami oporu.

Manifestacyjny ingres do katedry Gnieźnieńskiej i Warszawskiej trwał kilka dni, od Gniezna przez Toruń i inne miasta, do Warszawy. Niezliczone tłumy wiernych witały i pozdrawiały.

Droga krzyżowa

Niedługo nastąpił pierwszy krzyż. Pogorszyły się stosunki między państwem a Kościołem: władze komunistyczne w Polsce postanowiły zamknąć liczne klasztory męskie i żeńskie, zabronić duchownym i zakonnicom chodzenia po ulicach w strojach duchownych, rozwiązać seminaria duchowne, ograniczyć i całkowicie zniwelować akcję Caritasu i inne czynności duszpasterskie. Chciały zamknąć Kościół w budynku kościelnym i doprowadzić do całkowitej laicyzacji życia.

Prymas, pragnąc ratować Kościół, podpisał porozumienie Kościoła w Polsce z władzami komunistycznymi. Było to 14 kwietnia 1950 r. Ogromne zdziwienie w oczach opinii światowej i negatywną ocenę wywołało to wydarzenie. Powszechnie uznano je jako klęskę Kościoła w Polsce. Niektóre gazety zachodnie nazwały nawet Prymasa „czerwonym biskupem". Podobne opinie panowały także w Watykanie. Na temat porozumienia długo rozmawiał z Ojcem Świętym. Przedłożył mu cały tekst porozumienia i wyjaśnił krytyczną sytuację Kościoła w Polsce. Oceny Prymasa Ojciec Święty Pius XII słuchał z wielkim skupieniem, a na zakończenie audiencji dodał znamienne słowa: „Polska da sobie sama radę".

Porozumienie okazało się dla Kościoła w kraju zbawienne. Prawie cała Europa przeżywała wtedy upadek życia religijnego. W Polsce panowało zjawisko przeciwne i było ono znakiem podziwu dla obcokrajowców. Ale stosunki między państwem a Kościołem tak się pogorszyły, że Prymas w 1953 r. został aresztowany. Jego zwolnienie w październiku 1956 r. na chwilę tylko poprawiło stosunki Kościół — Państwo. Po pewnym czasie zaczęły się nowe represje i ograniczenia.

Jubileusz 1000-lecia Chrześcijaństwa w Polsce obchodzony w 1966 r. dla Prymasa był duchową radością i bolesnym przeżyciem. Prymas, przebywając jeszcze w Komańczy na wygnaniu, ułożył plan duchowego przygotowania narodu na Jubileusz 1000-lecia Chrześcijaństwa, który polegał na wielkiej Nowennie, przygotowującej do tej uroczystości. Prymas pragnął uświadomić narodowi wielkość Chrześcijaństwa i jego przeżywanie przez Polaków na przestrzeni 1000 lat.

Władze komunistyczne na rok 1966 ogłosiły także Jubileusz Tysiąclecia Państwa Polskiego i świeckie uroczystości jubileuszowe odbywały się na placach miejskich w tym samym czasie, kiedy w katedrach czczono Jubileusz 1000-lecia Chrztu Polski.

Najwięcej sprzeciwu doznał Prymas i Episkopat Polski po zakończeniu Soboru Watykańskiego II. Pod wpływem nauki soborowej wzywającej wszystkich do wzajemnej miłości, Prymas i Episkopat Polski dnia 18 listopada 1965 r. zredagowali list do Biskupów Niemieckich w którym napisali słowa: *„Przepraszamy i prosimy o przebaczenie"*. W końcowej redakcji tego listu uczestniczył Prymas, kardynał Karol Wojtyła, jako biskup krakowski i kardynał Bolesław Kominek, biskup wrocławski. Gdy pociąg z Rzymu, którym jechali biskupi przekroczył granice Polski, agencje radiowe rozpoczęły okrutny atak na Prymasa i Episkopat. Na murach miast naklejano naklejki z napisem: *„Niemcy mordowali Polaków, a biskupi Polski wzywają do przeproszenia Niemców"*. Prymas i Episkopat przyjęli te obelgi w milczeniu.

Od tego momentu minęły lata. Doszło do kontaktów między rządem Polski i Niemiec. Kanclerz Niemiecki Willi Brand i Polski Premier Tadeusz Mazowiecki w czasie Mszy Świętej podali sobie ręce na znak pokoju i wzajemnie się przeprosili. A w czwartą Niedzielę Wielkiego Postu Świętego Roku Jubileuszowego Ojciec Święty Jan Paweł II, w imieniu Kościoła przepraszał wszystkich, którym na przestrzeni 2000 lat Kościół wyrządził krzywdę. Prymas nie żyje już od 10 lat, ale zasługą jego jest to, że akcję przeprosin wyprzedził o 35 lat. Wtedy jego przeprosiny stały się znakiem sprzeciwu, a dzisiaj znakiem jego wielkości.

Siła duchowa

Duchową siłą prymasa było życie wewnętrzne, całkowite zjednoczenie się z Chrystusem i oddanie się Bogu. Ponieważ był słabego zdrowia, w jego świadomości utrwaliło się przekonanie, że czas dany przez Boga należy Bogu poświęcić. Wspominał, że w czasie święceń kapłańskich był tak słaby, że leżąc krzyżem bał się podnieść, że nie ustoi na nogach. Wyrażał przekonanie, że swoje obowiązki wykonuje nie własnymi, ale Bożymi siłami. Hasło biskupie było wyrazem jego całkowitego oddania się Bogu: „Soli Deo" — "Samemu Bogu".

Skończyły się ataki sprzeciwu wobec Prymasa. Osoba Prymasa z biegiem lat rosła w oczach opinii społecznej. Wielki autorytet Prymasa łagodził ostre konflikty społeczne w Polsce w latach 1968, 1970, 1971, 1980. Jego manifestacyjny pogrzeb nie był już dla nikogo zdziwieniem, ale okazaniem wdzięczności za jego postawę religijną i patriotyczną. Nikt się też nie dziwił, że uroczystościom pogrzebowym przewodniczy Legat Papieski Kardynał Sodano. W pogrzebie uczestniczyła także głowa państwa. Wszyscy zjednoczyli się oddając wspólnie cześć Prymasowi Tysiąclecia.

Nikt się też nie zdziwił, że w archidiecezji Warszawskiej trwał proces beatyfikacyjny zmarłego Prymasa. Został on zakończony 6 lutego 2001r.

AKCJA

Betlejemskie Światło Pokoju

Betlejemskie Światło Pokoju jest już w stolicy Słowacji, Bratysławie. W niedzielę — zgodnie z 11-letnią tradycją — dotrze do Polski.

Ogień z miejsca narodzin Chrystusa zabłysnął w sobotę we wszystkich bratysławskich kościołach, skąd wierni zabierają go do swoich domów.

W niedzielę skauci rozniosą światło betlejemskie po całej Słowacji: do świątyń, szpitali, domów dziecka i pomocy społecznej oraz innych miejsc. Betlejemskie Światło Pokoju pojawi się też na wysokości 2632 metrów nad poziomem morza — w obserwatorium astronomicznym na Szczycie Łomnickim w Tatrach.

W niedzielę Betlejemskie Światło Pokoju dotrze do Polski. Od słowackich skautów na przejściu granicznym na Łysej Polanie odbiorą je polscy harcerze i rozniosą do największych miast Polski.

Z Polski Betlejemskie Światło Pokoju trafi również na Białoruś.

PAP, IT

Dnia 23 grudnia o godz. 9.00 w Kościele Farnym w Grodnie odbędzie się przekazanie Betlejemskiego Światła Pokoju. Patrolom spoza Grodna, które przyjadą odebrać Betlejemskie Światło Pokoju, koszt podróży będzie zwrócony. Czuwaj!

Zarząd Główny RSZ „Harcerstwo"

WATYKAN

Dar chrześcijan

Choinka na Placu św. Piotra stoi już po raz 20. Bożonarodzeniowe drzewko zostało ścięte tym razem w Rumunii, a więc po raz pierwszy w kraju prawosławnej większości. Papież podziękował prezydentowi Rumunii, Ionowi Iliescu, za wzruszający i znaczący gest. Tradycja stawiania choinek świątecznych na Placu św. Piotra sięga roku 1982. Wtedy Jan Paweł II, zasiadający na „stolicy Piotrowej" od 3 lat, pragnąc poczuć się bardziej „w domu", wyraził życzenie ustawienia w samym sercu Watykanu drzewka symbolizującego Boże Narodzenie.

Każdorazowo przewiezienie i ustawienie choinki na placu jest ważnym wydarzeniem nie tylko religijnym, ale także — a może nawet jeszcze bardziej — społeczno-politycznym. Z tej okazji do Watykanu udaje się zwykle delegacja nie tylko mieszkańców danego miasta czy regionu, ale także rządowa, nierzadko z głową państwa na czele. Tak było np. w przypadku Czech i Słowacji, a w tym roku również Rumunii, gdy wraz z drzewkiem przybywali prezydenci krajów. Delegację zawsze przyjmuje Ojciec Święty i jest to okazja także do rozmów politycznych w Stolicy Apostolskiej.

© AP

Pierwsza choinka pojawiła się na placu w 1982 r. i pochodziła z Włoch. W następnym roku choinkę dostarczyli mieszkańcy Innsbrucka w Austrii, zapoczątkowując „umiędzynarodowienie" zarówno samego zwyczaju, jak i konkretnych drzewek. W 1984 r. było ono darem Bawarczyków, w dwóch następnych latach choinki pochodziły z Włoch. W 1987 r. ofiarodawcami byli znów Austriacy, po czym przez kilka kolejnych lat trwała swoista „przeplatanka" włosko-austriacka.

W 1993 r. ten zamknięty krąg przerwała Słowacja, dostarczając drzewko z miejscowości Zazriva w Tatrach koło Żyliny. W następnym roku do „rywalizacji" włączyły się po 11. latach Niemcy. W 1996 r. zaszczyt dostarczenia choinki na Plac św. Piotra przypadł mieszkańcom miasteczka ze Słowenii, a w rok później — po raz pierwszy i jak dotychczas jedyny — choinkę przesłali papieżowi górale z Zakopanego.

„Wiadomości", AD

SŁOWO RODAKOM

Opłatek u Ojca Świętego

Papież Jan Paweł II złożył w środę swym rodakom podczas audiencji świąteczne życzenia. Były polskie kolędy, tradycyjny opłatek oraz choinka. Tradycji stało się zadość.

Papież przypomniał znaczenie pięknej tradycji łamania się opłatkiem. Powiedział, że łączy on w sobie Znak i Słowo. Znak jest symbolem dzielenia się dobrem w duchu miłości i pokoju. Nawiązuje jednocześnie do tajemnicy Wcielenia, która dokonała się w Betlejem, wyraża też wiarę, iż dawcą prawdziwej miłości i pokoju jest nowo narodzony Syn Boży.

Jan Paweł II, kontynuując katechezę po polsku, mówił: *„ Słowo — to życzenia, które niosą w sobie życzliwość, serdeczność, pragnienie dobra. To Słowo również zakorzenione jest w tajemnicy betlejemskiej nocy. Jest niejako echem życzeń, jakie wówczas aniołowie, wielbiąc Boga, składali ludziom wszystkich czasów: chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania"*.

Razem Znak i Słowo wyrażają najszczersze uczucia, szczytne pragnienia i ufną nadzieję, że *"przeżywanie w duchu wiary tajemnicy narodzenia Chrystusa stanie się źródłem łask i błogosławieństwa, zaczynem duchowej odnowy, z której rodzi się pokój, radość i szczęście"*.

Na zakończenie Jan Paweł II powiedział: *"Z tą nadzieją i z tymi życzeniami zwracam się dziś do Was, Drodzy Rodacy, polecając Bożej Dziecinie każdego i każdą z Was, Wasze rodziny, wspólnoty kapłańskie i zakonne oraz wszystkich, którym zechcecie przekazać te życzenia w moim imieniu. Niech Bóg Wam błogosławi!"*.

Papież serdecznie pozdrowił Natalię Kukulską, która zaśpiewała w czasie audiencji kolędę "Lulajże Jezuniu" i towarzyszących jej wykonawców oraz *"pielgrzymów z Polski oraz Polaków mieszkających w Rzymie i we Włoszech, którzy przybyli na nasze przedświąteczne* — można by rzec — *opłatkowe spotkanie"*.

Ojciec Święty po raz kolejny zaapelował o pokój na całym świecie.

KAI

Przygotowała Tatiana ZALESKA

Czarodziejska moc choinki

Obyczaj stawiania choinki przyjął się dopiero na początku XX wieku. Zielone drzewko wigilijne miało oznaczać wieczną zieleń, nadzieję nieba. Świece na drzewku mają przypominać przyjście na świat Jezusa Chrystusa.

Zasiadając do stołu wraz z pojawieniem się gwiazdy, ktoś z rodziny zapalał choinkowe świeczki. Niektórzy pewnie pamiętają, że zanim pojawiły się kolorowe, elektryczne lampki, to choinkę przyozdabiały m.in. kolorowe, małe świeczki.

Dzisiaj najchętniej sięgamy po kupione łańcuchy, bombki i różne ozdoby choinkowe.

Choinka przywędrowała do Polski z Niemiec na początku ubiegłego wieku i najpierw pojawiła się w domach mieszczan-protestantów, później wyparła inne roślinne ozdoby wigilijne.

Wesołych Świąt

Tradycja Wigilijna

Święta to czas kiedy jedno serce podróżuje do wszystkich

Wieczór wigilijny w tradycji polskiej jest najbardziej uroczystym i najbardziej wzruszającym wieczorem roku. Na powstanie świąt Bożego Narodzenia, a wiec i Wigilii, złożył się długi proces historyczny. Istotny wpływ wywarły nań zwyczaje ludowe, obrzędy pogańskie i kulturowe różnych narodów. Jeżeli Boże Narodzenie jest obchodzone dopiero od IV wieku, to sama Wigilia ma znacznie dłuższy rodowód. Wigilie znane już były w Starym Testamencie. Obchodzono je przed każdą uroczystością, a nawet przed każdym szabatem. Było to przygotowanie do odpoczynku świątecznego.

Samo słowo „wigilia" pochodzi z języka łacińskiego i oznacza czuwanie. Istniał dawniej zwyczaj w Kościele, że poprzedniego dnia przed większymi świętami obowiązywał post i przez całą noc oczekiwano na tę uroczystość, spędzając czas na wspólnej modlitwie.

W Polsce Wigilia weszła na stałe do tradycji dopiero w XVIII wieku, główną jej częścią jest uroczysta wieczerza, złożona z potraw postnych. Ma ona charakter ściśle rodzinny. Zaprasza się czasami na nią, oprócz krewnych, osoby mieszkające samotnie.

Po wieczerzy

Dawniej po wieczerzy praktykowano różne zwyczaje. Na Warmii i Mazurach, kiedy jeszcze biesiadnicy siedzieli przy stole, spod obrusa wyciągano słomki. Jeśli słomka była prosta, to osobę która ja wyciągnęła, czekało życie proste, bez niebezpieczeństw. Jeśli słomka była krzywa, to daną osobę czekało w przyszłym roku życie trudne.

Na Podlasiu resztki wieczerzy ustawiano koło pieca, a przed nimi ławę posypaną piaskiem lub popiołem. Pokarmy te były przeznaczone dla zmarłych przodków. Rano, po śladach na piasku, odgadywano kto przychodził w nocy i czy w ogóle przychodził.

W wielu rejonach Polski w ten wieczór chodzili kolędnicy. Grupy ich składały się minimum z trzech postaci: bociana, kozy i niedźwiedźia. Bocian symbolizował nowy rok i nowe życie, koza — płodność, a niedźwiedź — wrogie siły przyrody, które należało obłaskawić.

Kolęda

Dawniej wizyty duszpasterskie rozpoczynano w Nowy Rok lub dnia następnego, a kończono w święto Matki Boskiej Gromnicznej. Obecnie wizyty duszpasterskie trwają zazwyczaj dłużej, gdyż liczba ludności znacznie się powiększyła. Z. Kolberg pisał: *„Proboszcz lub wikary nawiedza "po kolędzie" domy wszystkich parafian. Towarzyszy mu organista z dzwonkiem i chłopiec z kobiałka. Ksiądz winszuje w każdej chacie Nowego Roku, wgląda w pożycie rodziny, wysłuchuje dzieci pacierza i katechizmu"*. Pierwsze wzmianki o kolędzie mamy w XVII w. Na wsiach utarł się zwyczaj: - gdy ksiądz, wychodził z domu, panny i dziewczęta starały się usiąść na krześle lub stołku, na którym siedział duchowny. Wierzono bowiem, że ta która pierwsza usiądzie, w tym roku za mąż wyjdzie.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku moc gorących życzeń dla **Zarządu Głównego ZPB** na czele z Prezesem Tadeuszem KRUCZKOWSKIM i dla **wszystkich rodaków** składa **Zarząd Rejonowego Oddziału ZPB w Smorgoniach**

Niech radość Nocy Betlejemskiej napełnia nasze serca, byśmy mogli głebiej zrozumieć miłość Bożą i dzielić się nią z innymi tak, jak dzielimy się opłatkiem w wieczór wigilijny.

prezes
Teresa Pietrowa

Święty Mikołaj

Okres poprzedzający święta Bożego Narodzenia jest czasem skupienia, przygotowań i oczekiwania. Radość do tej ponurej atmosfery wprowadzają niektóre dni, np. św. Mikołaja (6 grudnia).

Legenda wywodzi go najczęściej z greckiego miasta Petery, chociaż na przełomie III i IV wieku był biskupem Miry (w Licji, na południu Azji Mniejszej). Jego kult rozpowszechnił się najwcześniej w Bizancjum. Na Zachód przeniknął nieco później (od 1087r.), gdy relikwie św. Mikołaja przeniesiono do Bari we Włoszech. Uważano go za duszpasterza, obdarowującego swych podopiecznych darami ducha, serca i sakiewki. Uznawano go także za cudotwórcę. Na południowych i wschodnich terenach Polski, oraz na Białorusi, na Ukrainie i w Rosji znany jest też jako patron pasterzy i opiekun dzikich, drapieżnych zwierząt, szczególnie wilków. Zwyczaje „mikołajkowe", korzeniami tkwiące w dawnych wierzeniach, dzisiaj przybrały zupełnie nieobrzędowe formy.

Zanim ciepłym blaskiem choinka rozbłyśnie i kruchy opłatek pojawi się w dłoni, a wokół zawiruje radosna kolęda napełnij serce światłem, dobrocią, pokojem".

Drodzy Zuchowie, Harcerki i Harcerze , Instruktorowie i Instruktorki, Opiekunowie drużyn i zastępów harcerskich, wszyscy obywatele Białorusi i czytelnicy gazety Głos znad Niemna.

Niech spadająca gwiazda przyniesie każdemu z Was dużo zdrowia, serdecznego ciepła w rodzinach, spokoju społecznego, pozytywnych zmian w życiu osobistym.

Spokojnych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego 2002 Roku życzy

przewodniczący
RSZ „Harcerstwo"
phm Antoni Chomczukow H. R.

Kartki świąteczne

W okresie przedświątecznym mamy w zwyczaju wysyłać rodzinie, znajomym, przyjaciołom kartki świąteczne. Pojawiły się one już w 1843r. Wymyślił je, bardzo leniwy ponoć, arystokrata angielski — sir Henry Cole, którego znudziło pisywanie świątecznych listów. Pierwsze kartki z drukowanymi życzeniami wywołały skandal. Krewni i znajomi arystokraty poczuli się obrażeni, gdy zamiast tradycyjnej epistoły otrzymali złożoną kartkę papieru z rysunkiem, kilkoma słowami i podpisem. Dzisiaj kartki są różnorodne, przedstawiają one: akcenty religijne, elementy świąteczne lub też piękno zimowego krajobrazu. Pamiętajcie, aby nie znalazły się na kartkach powielane co roku słowa, napiszcie coś bardziej wyszukanego, indywidualnego, przemyślanego, głębokiego. Chodzi o to, żeby sprawić radość i przyjemność czytającemu. Warto się postarać!

Drodzy kierownicy i uczestnicy polskich zespołów artystycznych, szanowni prezesi oddziałów ZPB, dyrektorzy i pracownicy Domów Polskich!

Na Święta Bożego Narodzenia, gdy pokój i radość wypełni nasze domy, życzę pomyślności, ciepła rodzinnego i przyjaźni. Niech radość z Narodzenia Pańskiego stanie się źródłem siły i nadziei w każdym dniu Nowego 2002 Roku.

Oksana Gołombowska
kierownik Działu Kultury ZPB

Przysmaki wigilijne

Barszczyk z uszkami

Sporządzić smak: *do 1 1/4 l wody wrzucić pokrajane jarzyny: 3 średniej wielkości marchewki, 2 pietruszki, 1/4 selera, 1 pieczoną cebulę, 5 dag suszonych grzybów, 2 listki bobkowe, 4 ziarnka ziela angielskiego, 2-3 ziarnka pieprzu.*

Przygotowanie: Osobno pokrajać 4 buraki, zalać w osobnym garnuszku 1/2 l wody z dodatkiem 1 łyżki octu i gotować co najmniej 1/2 godziny. Gdy smak i barszcz z buraków jest już ugotowany, wszystko przecedzić, zlać razem, rozetrzeć ząbek czosnku z solą, dodać do wywaru, połączyć z kwaskiem cytrynowym lub sokiem z cytryny, doprawić cukrem. Grzyby z wywaru użyć do uszek.

Uszka z grzybami

Składniki: ciasto: 1 szklanka mąki, 1 jajo, trochę wody, sól; nadzienie: 10 dag suszonych grzybów, 1 cebula, 1 jajo, sól, pieprz.

Przygotowanie: Jeżeli nie używamy grzybów z barszczu lub jest ich za mało, to grzyby starannie opłukać, ugotować, odcedzić, przepuścić przez maszynkę (wywar można zużyć do zupy lub sosu). Cebulę pokroić w drobną kostkę i podsmażyć na tłuszczu na złoty kolor, dodać grzyby, ostudzić. Następnie wbić do grzybów jajko i dobrze wymieszać, doprawić solą i pieprzem. W dużym garnku nastawić wodę do gotowania uszek. Mąkę przesiać, wymieszać z jajkiem, solą i wodą, wyrobić niezbyt twarde ciasto. Rozwałkować, pokroić w kwadraty (ok. 4 x 4 cm), nakładać nadzienie. Zlepiać trójkąty, a następnie dwa rogi ze sobą. Gotować we wrzącej, osolonej wodzie. Po wyjęciu układać na półmisku i polewać masłem, aby się nie posklejały.

Karp w sosie grzybowym

Składniki: 1 karp o wadze ok. 1,5 kg, 1 szklanka kwaśnej śmietany, 50 g suszonych grzybów, 1 mała cebula, 1 łyżeczka mąki, 2 łyżki masła, 1 łyżeczka cukru, 1 liść laurowy, 1/2 łyżeczki pieprzu, 1/2 cytryny, sól.

Przygotowanie: Suszone grzyby zalewamy filiżanką zimnej wody, po kwadransie gotujemy do miękkości. Lekko solimy, studzimy w wywarze, a następnie kroimy w paseczki. Ubijamy śmietanę z mąką, szczyptą soli, cukru i pieprzu. Mieszamy z grzybami i drobno posiekaną cebulą, dodajemy liść laurowy. Oczyszczonego i wypatroszonego karpia płuczemy starannie pod bieżącą wodą, osuszamy papierowym ręcznikiem i nacieramy płaską łyżeczką soli. Układamy w naczyniu do zapiekania, skrapiamy roztopionym masłem. Na dno naczynia wlewamy wywar z grzybów. Wstawiamy rybę na 25 minut do nagrzanego (180°C) piekarnika. Podpieczoną rybę wyjmujemy na chwilę, polewamy śmietaną przyprawioną sokiem cytrynowym i pieczemy jeszcze 20 minut. Podajemy na Wigilię z kapustą z grzybami — jako gorące, główne danie.

Pierożki z kapustą i grzybkami

Składniki: nadzienie: ok. 40 dag kiszonej kapusty, 2 cebule, 25 dag mielonych grzybków z wywaru, kopiasta łyżka tłuszczu, do polania: słoninka, cebula pokrojona w kostkę.

Przygotowanie: Kapustę gotować w małej ilości wody, do zagotowania trzymać pod przykryciem. Gdy zagotuje się odkryć na chwilę, po czym przykryć i dogotować. Cebulę obrać, pokroić w drobną kostkę, przesmażyć na złocisty kolor. Ugotowaną kapustę oraz grzybki mocno odcisnąć, przepuścić przez maszynkę lub drobno posiekać, dodac podsmażoną cebulę z tłuszczem, doprawić solą i pieprzem, wymieszać. Przygotować ciasto tak jak na uszka. Ugotowane pierogi ułożyć na ogrzanym półmisku, polać stopioną wcześniej słoninką.

Staropolski bigos

Składniki: kapusta biała poszatkowana (dw. więcej niż kiszonej), kapusta kiszona, mięso różnego gatunku (może być surowe, gotowane, smażone), kiełbaska, boczek lub bekon, cebula pokrojona w piórka — ok. 1 kg, olej, listek laurowy, ziele angielskie, sól, co najmniej 1 łyżka cukru i ocet winny, śliwki suszone - kilka, grzybki suszone 2 spore garście, 100 g spirytusu (np. czysta wódka)

Przygotowanie: Wlewamy do bardzo głębokiego naczynia olej, podgrzewamy, wrzucamy mięso (pokrojone w grubą kostkę) i podsmażamy mocno. Na osobnej patelni zrumieniamy cebulkę na złoty kolor. Następnie dodajemy białą kapustę. Dusimy do miękkości. Dodajemy przyprawy, śliwki i grzybki. Dopiero teraz dodajemy kapustę kiszoną. W dużym kociołku mieszamy ze sobą kapustę i mięso — dusimy do skutku (czasami trwa to tydzień). WAŻNE!!!!! trzeba przy bigosiku trochę postać, bo trzeba mieszać, mieszać i jeszcze raz mieszać — bardzo lubi przywierać do dna garnka. Życzymy wytrwałości.

Rolmopsy z rodzynkami

Składniki: 6 filetów śledziowych, 2 jabłka, 1 kiszony ogórek, 2 duże cebule, 4 marynowane grzybki, 4 łyżki rodzynek, 2 goździki, 5 ziaren ziela angielskiego, 2 liście laurowe, 2 łyżeczki cukru, 1/2 łyżeczki ziaren pieprzu, 1/2 łyżeczki kolendry, 1 szklanka octu 6 poc., 1 łyżeczka soku cytrynowego i sól.

Przygotowanie: Ucieramy jedno jabłko (największe) na tarce z dużymi oczkami, skrapiamy sokiem cytrynowym. Siekamy drobno jedną cebulę i obrany z łupiny ogórek. W miseczce mieszamy jabłka, posiekane grzyby, 2 łyżki rodzynek, cebulę i ogórek. Przyprawiamy szczyptą zmiażdżonych goździków, zmielonym pieprzem, solą i cukrem. Filety kroimy na kawałki długości 6-7 cm, smarujemy nadzieniem z jabłek, zwijamy rolmopsy i spinamy wykałaczkami. Teraz kroimy w plasterki drugą cebulę, a jabłko w kostkę. Wkładamy do słoika rolmopsy, jabłka, rodzynki i cebulę. W rondelku gotujemy — pod przykryciem — ocet, 3-4 łyżki wody, goździki, pieprz, kolendrę, ziele angielskie i liście laurowe. Przyprawiamy cukrem i zalewamy tak przygotowaną marynatą rolmopsy. Trzymamy w chłodzie przez 24 godziny (ale można i znacznie dłużej).

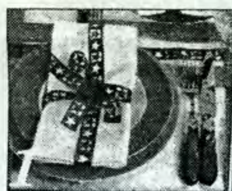
Ryba po grecku

Składniki: 40 dag filetów z ryby, 1 duża cebula, 40-50 dag warzyw (marchewka, seler, pietruszka), 6 łyżek oleju, 1 puszeczka przecieru pomidorowego, 2 łyżeczki mąki, musztarda, liść laurowy, ziele angielskie, sok z 1 cytryny, cukier, sól i pieprz.

Przygotowanie: Rozgrzać na patelni olej (bardzo mocno), smażyć rybę (oprószoną przedtem mąką), usmażone kawałki przełożyć na półmisek albo do miski. Na reszcie oleju od smażenia dusić razem cebulę pokrojoną w „piórka", startą marchewkę, pietruszkę i seler.

Najpierw podsmażyć, potem podlać wodą, przykryć, niech się dusi do miękkości, czasem pomieszać. Jak już będzie miękkie, dodajemy przecier, musztardę, sporo soku z cytryny, i cukru, soli i pieprzu wg. uznania. Tym sosem przykryć rybę, najlepiej jeść na zimno.

Proste ozdoby podkreślą świąteczny nastrój w twoim domu

*1 **Wstążkami w 2 kolorach** (najlepiej dopasować je kolorystycznie do zastawy) możesz przewiązać białe serwetki na talerzach, a także ułożyć na obrusie tak, by tworzyły wzór.*

*2 **Błyszczące kokardy** ułożyć z foliowych wstążek, które zdobiły bukiety kwiatów. Na środek dekoracji można naszyć połyskujące koraliki. Kokardy przywiązać do zrolowanych serwetek za pomocą długich, wąskich wstążek skręconych w serpentyny.*

*3 **Stroik z kokardkami.** Szerokie wstążki złożyć, formując kokardy, związać wąskimi i długimi wstążkami. Razem z bombkami przymocować do roślinnego wieńca.*

Tak wygląda idealnie nakryty stół

Najwięcej kłopotów sprawia nam rząd sztućców — nie zawsze wiemy, od którego noża i widelca zacząć. Zasada jest następująca: najpierw jemy tymi, które są położone najdalej od talerza. W miarę podawania kolejnych potraw, „zbieramy" pozostałe.

Kilka rzeczy, których nie wypada robić

1 Nie zmuszaj nikogo do jedzenia ani picia. Możesz krótko zachęcić lub zaproponować inną potrawę czy napój, ale jeżeli słyszysz „nie", powinnaś to uszanować.

2 Nawet jeżeli bardzo napracowałaś się przy szorowaniu podłogi, nie proś gości o zdjęcie butów.

3 Kiedy siedzisz przy stole, nie poprawiaj makijażu.

4 Na przyjęcie nie zabieraj ze sobą telefonu komórkowego.

5 Po jedzeniu i napoje nie sięgaj przez stół ani ponad nakryciami siedzących obok ciebie osób.

6 Nie pal w domu niepalących gospodarzy, chyba że wyznaczyli do tego specjalne pomieszczenie.

Świętowanie w innych krajach

Filipiny

Na Filipinach już od listopada cały kraj ubiera odświętną szatę. Z palmowych liści i kwiatów robi się kolorowe girlandy, które przymocowuje się do okien i drzwi domów. Potem przychodzi czas śpiewania kolęd. Dziewięć dni przed Bożym Narodzeniem, wczesnym rankiem dźwięk trąbki budzi mieszkańców miast i wsi, aby uczestniczyli w uroczystej mszy św. Ostatnia msza św. odprawiana jest w noc wigilijną, a po niej dzieci urządzają „żywą szopkę".

Kamerun

W Kamerunie Boże Narodzenie jest przede wszystkim świętem dzieci. W tym czasie mają one miesiąc wakacji po to, aby pomóc rodzicom przy zbiorach kawy i orzeszków arachidowych. Jednak dzień 24 grudnia jest ich świętem. Dzieci zbierają się przy ogniskach. Odmawiają modlitwę liturgiczną i czytają wyjątki z Pisma Świętego, a potem zaczynają się śpiewy i tańce, które trwają przez całą noc.

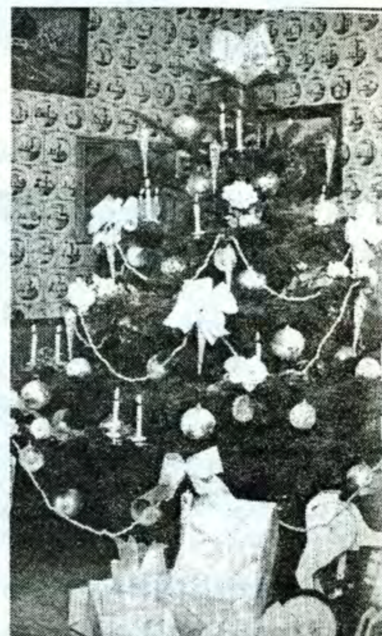
Boliwia

Indianie w Boliwii nazywają Boże Narodzenie „Świętem Dzieciątka Zbawiciela". Budują szopki i umieszczają w nich postacie ludzi i zwierząt. W dniu 24 grudnia rodziny wyruszają w pochodzie do kościoła. Każdy niesie „swoje" Dzieciątko.

Po mszy św. ustawiają się w długim szeregu i czekają na poświęcenie figurek. Kiedy już to nastąpi, wracają do swych domów przy dźwiękach muzyki. Śpiewają kolędę: *„Ta noc jest najpiękniejsza i nie można podczas niej spać"*. Dlatego też śpiewy i tańce trwają aż do rana. Dla Indian nie ma święta bez rytmicznych tańców — jest to forma ich modlitwy.

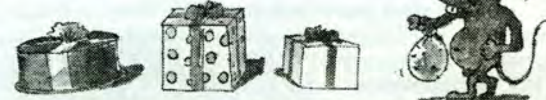
Meksyk

W Meksyku uroczystości bożonarodzeniowe zaczynają się dziewięć dni wcześniej. Każdej nocy odbywa się procesja, która ma przypominać poszukiwanie przez Maryję i Józefa betlejemskiej gospody. Na czele procesji idzie dwoje ludzi, którzy przedstawiają Maryję i Józefa. Wierni, chodząc od domu do domu, śpiewają radosne pieśni. Ostatniego dnia w jednym z domów otwierają się drzwi i gościnni gospodarze zapraszają pielgrzymów do środka. W tym okresie odwiedza się znajomych, wymieniając przy tym prezenty. Najwięcej radości mają wtedy dzieci. Specjalnie dla nich zawiesza się przy suficie kolorowe kubeczki napełnione piaskiem lub mąką, a wśród nich jeden z niespodzianką. Dzieci zgadują, w którym kubeczku ukryty jest prezent.

Malawi

W Malawi, tam gdzie jeszcze nie znają kalendarza, i tak wszyscy wiedzą, kiedy nastąpi Boże Narodzenie. Nawet gdyby rok był nieurodzajny, to jednak w tym dniu przygotowuje się wyjątkowe potrawy na wspólny posiłek. Ludzie schodzą się do kościoła nawet z odległości 100 kilometrów (w tym kraju jest bardzo mało kościołów) i składają małemu Jezusowi swe skromne dary: jajko, trochę ziarna, czasem drobną monetę czy ozdobną szpilkę.

Prezenty gwiazdkowe

Wręczenie prezentów, to kolejny prastary zwyczaj wschłonięty przez Boże Narodzenie. W starożytnym Rzymie podczas grudniowego święta ku czci Saturna bogaci wymieniali się podarunkami nie tylko między sobą, ale też rozdawali je służbie i biednym.

Powszechna praktyka wzajemnego obdarowywania się prezentami (zwłaszcza dzieci) związana była pierwotnie z kultem i życiorysem św. Mikołaja, biskupa diecezji Bari (Włochy), wielkiego jałmużnika żyjącego w IV wieku. Jego niezwykła hojność, troska o biednych, stały się symbolem i uosobieniem miłości bliźniego. Właśnie w okresie świąt bożonarodzeniowych znalazła swoje logiczne uzasadnienie i to już w średniowieczu. Dzisiejszą tradycję wręczania świątecznych prezentów zawdzięczamy Marcinowi Lutrowi, który w 1535 roku domagał się, aby protestanci dawali swoim dzieciom prezenty jako dar samego „Dzieciątka Jezus". Z czasem wszystkie kraje chrześcijańskie, także katolickie przyjęły tę praktykę. Jednakże ślad dawnej tradycji biskupa św. Mikołaja nadal rozpoznajemy w postaci tzw. gwiazdora ubranego w szaty biskupie, z mitrą i pastorałem, względnie nazywanego wprost Santa Claus (kraje anglosaskie) czy Sinterklaas (Holandia). Wszyscy oni zazwyczaj przychodzą pod osłoną nocy, często w asyście aniołów lub skrzatów. Podarki kładą pod choinkę, do skarpetki lub pantofla przy łóżku, albo przy kominie. Dawniej były to nieduże zabawki, słodycze, orzechy i owoce egzotyczne, które wtedy należały do rzadkości. Dzieci nadal ze swoją dziecięcą wiarą piszą do niego listy.

Wybór prezentów

Wybór prezentów świątecznych dla bliskich nam osób nie jest rzeczą łatwą. Jednakże obowiązuje jedna zasada, która może nam pomóc — ważne, aby podarunek był szczery i pokazywał, że osoba, którą obdarowujemy jest dla nas ważna. Postanowiliśmy wyciągnąć pomocną dłoń do wszystkich, którzy nie mają pomysłu na prezent i przedstawić zestaw naszych propozycji. Mamy nadzieję, że znajdziecie tu coś dla siebie, a raczej dla waszych bliskich.

Wykonaj własnoręcznie worek (lub skarpetę) z czerwonego materiału, a następnie naszyj lub przyczep motywy świąteczne, np. wizerunek św. Mikołaja lub złote świecące koraliki. W worku (skarpecie) umieść jakiś drobny podarek. Nie musi to być nic wystawnego — liczy się inwencja i oryginalność. Jeśli nie masz pomysłu na zawartość, przejdź do dalszych propozycji.

Zaopatrz się w sklepie w kolorowy kubek z wesołym nadrukiem, najlepiej świątecznym. Dobrze jest kupić przy okazji ładną folię oraz szeroką wstążkę z materiału. Kubek wypełnij słodyczami i zawiń w folię. Swoje dzieło uwieńcz fantazyjną kokardą.

Kup kilka buteleczek aromatycznych, relaksujących olejków do kąpieli i zapakuj je do ozdobnego woreczka.

Dla melomana najlepszym prezentem będzie płyta z ulubioną muzyką. Dobrym pomysłem jest też podarowanie krążka z kolędami lub piosenkami świątecznymi.

Dla osób z fantazją — przygotuj własne potpourri. Popuść wodze wyobraźni i spontanicznie dobieraj składniki, ale... nie przesadzaj! Przykładowe składniki twojej mieszanki — połamane laseczki cynamonu, suszona skórka z pomarańczy lub cytryny, goździki. Potpourri zapakuj do woreczka z przewiewnego materiału i przewiąż świąteczną kokardą.

Podaruj bliskiej osobie charakterystyczną ozdobę świąteczną — ilekroć na nią spojrzy, przypomni sobie o tobie! Może to być ręcznie malowana bombka, świecznik lub domek rozświetlany od środka.

Święty Mikołaj obdarowuje prezentami w dniu swoich imienin i w wigilię Bożego Narodzenia. Upominki wręcza osobiście albo zostawia pod poduszką, w butach, pończochach lub pod choinką.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzę wszystkim członkom Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Białorusi pogodnych i wesołych świąt, ciepła rodzinnego, sukcesów w pracy zawodowej

Kazimierz Jodkowski
prezes PTL na Grodzieńszczyźnie

Drodzy Sybiracy!

Niech święta Bożego Narodzenia i wieczór wigilijny upłyną Wam i Waszym rodzinom w zdrowiu, szczęściu i radości przy staropolskich kolędach i zapachu świerkowej gałązki

Halina Jakołcewicz
prezes Stowarzyszenia Sybiraków przy ZPB

*** *** ***

Z okazji świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku! Najserdeczniejsze życzenia wszystkim Kombatantom wraz z rodzinami życzę pogody ducha i radości, dobrego zdrowia

prezes Stowarzyszenia Polskich Kombatantów por. ApoloniuszWoliński

Pocałunek pod jemiołą

Ten półpasożytniczy krzew, żyjący na drzewach liściastych i iglastych, od dawna uważany jest za ziele lecznicze i święte. Gallowie szczególne właściwości przypisywali krzakom jemioły rosnącym na dębie. Według ich wierzeń taka jemioła miała moc leczenia oraz ochraniała przed magią i złymi duchami. W Europie oraz Ameryce Północnej używa się jej do ozdabiania mieszkań w czasie Bożego Narodzenia. W okresie świątecznym można się pod nią bezkarnie całować. Trzeba tylko przy każdym pocałunku zerwać jagodę. Zwyczaj ten pochodzi z Anglii, gdzie znany był już w XVII wieku.

Podobno wigilijne życzenia składane pod gałązką jemioły zawsze się spełniają.

Przygotowali:Anna SKORB, Jolita ONIŚKO, Iness TODRIK

KONKURS GŁOSIKU

Szanowni Czytelnicy Głosiku! Dziękujemy wszystkim, kto nadsyła ciepłe listy pod naszym adresem, a także uczestniczy w konkursach. W ostatnim konkursie zwyciężył Antek SAWICKI z Grodna i **Głosik** wysyła mu „Atlas nieba”. Zwycięzca konkursu w świątecznym numerze, otrzyma książkę „Baśnie braci Grimm”. Powodzenia!

Na odpowiedzi czekamy do **15 stycznia** 2002r.

I. Ukryte przysmaki. Znajdź ukryte w tych zdaniach słodkie przysmaki.

1. Chłopcy zrobili zakład.
2. Za tą szopą czekajcie na mnie.
3. Wynik remisowy świadczy o wyrównanej grze.
4. Ten traktor tak ładnie wygląda.
5. Moja ciocia stoi koło sklepu.
6. To melodyjna piosenka, wszystkim się podoba.
7. Jaś czasem bywa flegmatyczny.

II. Zamienianka.

W każdym z podanych wyrazów zamień środkową literę. Zamienione litery, czytane z góry na dół, dadzą rozwiązanie — nazwę miejsca, w którym przebywasz prawie codziennie.

Ł	A	L	K	A		L	A		K	A
K	Ó	Ł	K	A		K	Ó		K	A
B	E	T	O	N		B	E		O	N
S	T	Y	P	A		S	T		P	A
K	O	R	E	K		K	O		E	K
B	R	E	M	A		B	R		M	A

III. Pomóżcie każdemu psu znaleźć drogę do budy.

IV. Zagadki:

Ma okrągłe oczy,
świetnie widzi w nocy,
i widzi, i słyszy,
poluje na myszy.

Dzieci mnie zrobiły,
tuż przy domu stoję.
Jestem gruby, silny,
lecz ciepła się boję.
Mróz, co szczypie w uszy -
mnie cieszy ogromnie.

Mapa zimy

Dorota GELLNER

To jest właśnie mapa zimy:
białe góry
i doliny,
białe wyspy,
oceany,
białe rzeki
i wulkany.
Białe morza,
kontynenty,
w białą bajkę świat zaklęty.
A na mapy samym środku
siedzę ja —
na białym schodku.
Marznę aż po czubek nosa
i się zmieniam w Eskimosa!

Święta na pocztówce

Dnia 13 grudnia br. podsumowano wyniki konkursu na najładniejszą kartkę świąteczną, zorganizowanego przez Dział Oswiaty ZPB i „Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny”. W konkursie wzięło udział 104 dzieci z całego kraju, m. in. z Grodna, Szczuczyna, Lidy, Brasławia, Mołodeczna, Mostów, Świsłoczy, Korelicz oraz innych miejscowości.

Spośród uczestników eliminacji konkursowych wyłonieni zostali najlepsi: I miejsce - Irena Gawrasz, klasa 10”B” Szkoła Polska w Grodnie, II miejsce — Paweł Bibiło, klasa 2 Gimnazjum nr 1, II miejsce — Romek Pietraszko, klasa 8”W” Szkoła nr 31.

Wyróżnionych zostało 30 uczestników. Każdy uczestnik dostał słodycze i prezenty.

Serdecznie gratulujemy zwycięzcom konkursu i życzymy godnego stawiania czoła nowym wyzwaniom.

IT

I miejsce - Irena Gawrasz, klasa 10"B" Szkoła Polska w Grodnie z wygraną nagrodą - radiomagnetofonem. Wyróżnienie - Iwona Gawrasz, klasa 7"A" Szkoła Polska w Grodnie

Lucyna KRZEMIENIECKA

Piosenka zimowa

Zaglądała śniegulinka
do izdebki, do Marcinka.
Kręciła się, tańcowała,
pantofelki z gwiazdek miała...
A po polu wicher gnał,
na skrzypeczkach cienkich grał:
Śniegulinka,
śnieguliczka,
śnieżyneczka,
śniegula...

Śniegulinkę ujrzał Marcin,
z komóreczki wyjął narty.
Po deszczułkach woskiem suwał:
-Będę ptaszkiem z góry fruwał!
A po polu wicher gnał,
na skrzypeczkach cienkich grał:
Śniegulinka,
śnieguliczka,
śnieżyneczka,
śniegula...

Ledwo Marcin wybiegł z izby,
Zosia za nim niesie łyżwy,
za nią Janek z parą sanek,
wszystkie dzieci roześmiane!
A po polu wicher gnał,
na skrzypeczkach cienkich grał:
Śniegulinka,
śniegulиczka,
śnieżyneczka,
śniegula...

Wypracowanie o kocie

Pani nauczycielka zadała uczniom do domu wypracowanie o kocie. Grześ i jego brat przynieśli zupełnie takie same wypracowania. Przejrzawszy obydwa, pani powiedziała:

-To przecież słowo w słowo to samo.

-Bo to o tym samym kocie — opowiedział Grześ. — Mamy w domu tylko jednego.

Zagadka przyrodnicza

Wymieńcie trzy zwierzęta, których nazwy zaczynają się na „i”.

-Już wiem — wyrwał się Jasio — indyk, ipopotam i skowronek.

TEST

Może ujrzycie swoje odbicie

Proponujemy do rozwiązania następujący test: Zabawa zabawą, ale jest w niej wiele słuszności; Spróbuj sprawdzić siebie za pomocą naszego testu.

1. Wierzymy, że zdarza się to bardzo rzadko, ale jeżeli nie odrobisz lekcji, to co wówczas myślisz: :
a) w ogóle o tym nie myślisz,
b) czujesz swoją winę,
c) myślisz, że jakoś to będzie.

2. Odrabianie lekcji należy do ważnych prac każdego ucznia. Jeżeli zasiądziesz do wykonania zadań to:
a) czas upływa ci bardzo szybko, nawet nie wiesz kiedy,
b) czas ci się dłuży i przeciąga w nieskończoność,
c) myślisz: inni się bawią, a ja muszę - ślęczeć...

3. Podczas odpowiedzi na lekcji otrzymałeś ocenę dobrą. Jak reagujesz na to wydarzenie:
a) udało się, mogę teraz w ciągu kilku dni nie przygotowywać lekcji, bo nie, będę pytany,
b) muszę poprawić tę ocenę na bardzo dobrą,
c) zostałem pokrzywdzony, zasłużyłem na lepszą ocenę.

4. Otrzymałeś na lekcji ocenę niedostateczną. Co wówczas o tym myślisz:
a) decydujesz natychmiast, że w najbliższym czasie się poprawisz,
b) zamiast o złej ocenie myślisz, jak wytłumaczyć się z niej w domu,
c) kwitujesz wydarzenie mruknięciem: "taka ocena też jest dla ucznia",

5. O czym myślisz podczas zajęć w klasie:
a) kiedy nareszcie będzie dzwonek,
b) o tym, co mówi nauczyciel,
c) słuchasz "jednym uchem",

6. Jak się zachowujesz, kiedy na lekcji czegoś nie rozumiesz:
a) robisz mądrą minę,
b) pytasz o to nauczyciela,
c) postanawiasz, że w domu ktoś starszy ci to wytłumaczy.

7. Po szczęśliwej promocji do następnej klasy otrzymujesz nowe podręczniki. Jak zachowujesz się wówczas:
a) kładziesz książki na półkę,
b) przeglądasz je, czytasz ciekawsze urywki, próbujesz rozwiązywać wybrane ćwiczenia,
c) myślisz - tyle książek, znowu będzie kłopot z nauką.

8. W każdej szkole jest wiele klas, w każdej klasie inne dzieci. Nic więc dziwnego, że te klasy mają różne opinie. Jedne dobre, inne złe, a jeszcze inne - takie sobie. Co sądzisz o opinii dotyczącej swojej klasy:
a) nic mnie to nie obchodzi,
b) powinna być najlepsza, jestem ze wszystkimi współodpowiedzialny,
c)powinna być najlepsza, ale to ode mnie nie zależy.

KLUCZ DO ROZWIĄZANIA TESTU

Za poszczególne odpowiedzi testu, otrzymujesz następującą ilość punktów.
Pytanie l. a-2pkt, b-6 pkt, c-4 pkt;
Pytanie 2. a-6, b-4, c-2;
Pytanie 3. a-2, b-6, c-4;
Pytanie 4 a-6,b-4,c-2,
Pytanie 5. a-2, b-6, c-4,
Pytanie 6. a-2, b-6, c-4;
Pytanie 7. a-4,b-6,c-2;
Pytanie 8. a-2, b-6, c-4.

Suma punktów za poszczególne odpowiedzi określa, jakim jesteś uczniem: 33-48 pkt. masz wszelkie dane na zupełnie dobrego ucznia, 17- 32 pkt. masz dane na dobrego ucznia, a suma punktów poniżej 16 świadczy o tym, że masz wszelkie dane, by zostać złym uczniem. Uważaj!

Z Gwiazdką w Brasławiu

"Hen pod Łotwą, za lasami, kiedy płynie rzeka Dźwina, otoczona jeziorami, Brasławszczyzny jest kraina..."

Dnia 15 grudnia br. w Domu Polskim w Brasławiu odbyło się uroczyste spotkanie opłatkowe połączone ze spotkaniem metodycznym dla nauczycieli.

Uroczystość zorganizował Dział Oświaty Związku Polaków na Białorusi na czele z kierownikiem, Anżeliką Borys, a sfinansował Zarząd Główny Związku Polaków na Białorusi.

Na spotkaniu opłatkowym w Domu Polskim w Brasławiu

Spotkanie metodyczne

Zebrania metodyczne dla nauczycieli języka polskiego na Białorusi mają już wieloletnią tradycję. Organizowane przez Dział Oświaty ZPB spotkania i konferencje zawsze gromadzą nauczycieli z całej Białorusi. Przyjeżdżają oni nie tylko by otrzymać aktualne informacje dotyczące programów nauczania, nowe podręczniki i pomoce metodyczne, lecz również po to, aby spotkać nauczycieli z innych szkół, przedyskutować z nimi problemy oraz wspólnie znaleźć logiczne i praktyczne rozwiązania. Młodzi nauczyciele korzystają z doświadczenia starszych, których z kolei porywa entuzjazm młodych. A wszystkimi kieruje troska o dobro dziecka, które uczy się języka polskiego; o przekazanie mu nie tylko wiadomości językowych, ale również bogatej kultury oraz przywiązania do polskich tradycji i obyczajów. Tak było i tym razem. Na spotkanie przyjechali nauczyciele z obwodu witebskiego, m.in. z Brasławia, Witebska, Połocka, Postaw, Opsy, Widz, Dryświatów, Kamajów, Słobódki, Druji, Kupiszek i Karasina. Temat spotkania dotyczył historii świąt Bożego Narodzenia, polskich obyczajów i tradycji, a prowadzili je świetni fachowcy — Marianna Rolińska i Alicja Marchlewska, nauczycielki z Polskiej Szkoły w Wołkowysku.

Nauczyciele mieli możliwość zrobienia własnoręcznie pocztówek, aniołków, stroików, witraży bożonarodzeniowych. Otrzymali materiały dydaktyczne, konspekty lekcji bożonarodzeniowej, które będą pomocne w zorganizowaniu zajęć.

Spotkanie opłatkowe

„Jest taki dzień, tylko jeden raz w roku,
Jest taki dzień, co zaczyna się od zmroku.
Niebu Ziemia,
Niebo Ziemi,
Wszyscy wszystkim ślą życzenia..."

Boże Narodzenie — to czas wybaczenia doznanych krzywd. Wybaczyć należy nawet wrogowi, bowiem w te zimowe dni ogrzewać nas wszystkich powinno pojednanie, miłość, pokój i przebaczenie. Jak co roku, przed świętami Bożego Narodzenia, odbyło się uroczyste spotkanie opłatkowe dla działaczy ZPB w Brasławiu oraz nauczycieli.

Gościem honorowym był Andrzej Buczak, Radca Ambasady RP w Mińsku, Kierownik Wydziału Konsularnego. Wieczór zainaugurował prezes Oddziału ZPB w Brasławiu, Wiktor Maculewicz. Serdecznie powitał wszystkich gości i złożył życzenia świąteczne. Podziękował za owocną pracę i pomoc w realizowaniu zadań Oddziału wszystkim jego członkom, zachęcając do dalszej współpracy w następnym roku.

"Wszystkiego najlepszego z okazji świąt Bożego Narodzenia i nadchodzącego Nowego Roku. Spotkajmy się w przyszłym roku może w tym gronie, może w większym. Bardzo serdecznie chciałbym podziękować nauczycielom - za wkład, za pracę, za trud, za poświęcony często osobisty czas. Wszystkiego dobrego!" — powiedział Andrzej Buczak, Radca Ambasady RP w Mińsku, Kierownik Wydziału Konsularnego.

Życzenia świąteczno-noworoczne w imieniu Zarządu Głównego ZPB, i swoim własnym również, złożyła Anżelika Borys.

Jedną z najważniejszych chwil było dzielenie się opłatkiem, który jest symbolem pojednania, przebaczenia i miłości. Następnie wszyscy uczestnicy wzięli udział w uroczystej kolacji. Przedświąteczna atmosfera od początku wprowadziła uczestników spotkania w dobry nastrój.

W trakcie spotkania młodzież, pod kierownictwem Teresy Stuss, wystąpiła z programem artystycznym. Wiktor Maculewicz, prezes Oddziału ZPB w Brasławiu, jak na prawdziwego Mikołaja przystało, podarował Szkole nr 32 w Witebsku wideo i radiomagnetofon oraz szkole w Kamajach - wideo.

Należy podkreślić, że takie spotkania warto organizować, ponieważ dają szansę ponownego zebrania się w szerszym gronie oraz nawiązania nowych kontaktów.

Iness TODRYK
Fot. autora

Nauczyciele próbują swoich umiejętności manualnych

LIDA

Z opłatkiem

Dnia 16 grudnia w Lidzie, w Domu Polskim, odbyło się uroczyste spotkanie opłatkowe. Stoły zostały nakryte zgodnie z tradycją katolicką: różnorodne sałatki, śledź, ryby, słodycze, owoce itd. A zorganizowały to panie z Klubu Kobiet Polskich na czele z Z. Zoli.

W wykonaniu dzieci ze Szkoły Społecznej przy Domu Polskim zostały przedstawione „Jasełka". Uczestnicy przedstawienia, pod kierownictwem nauczycielek języka polskiego I. Samotyi i L. Soroki, w najlepszy sposób pokazały swoje artystyczne zdolności. Przy zgaszonym świetle i zapalonych świecach, w nastroju wzajemnej miłości i przyjaźni, któremu towarzyszył także dziecięcy chór pod kierownictwem A. Biruk, dzielono się opłatkiem. Ponad 170 osób miało możliwość złożyć sobie wzajemnie życzenia, przebaczyć winy oraz wspólnie zaśpiewać kolędy. Był to bardzo wzruszający moment pojednania między przedstawicielami różnych pokoleń: starszego, średniego i najmłodszego. To wszystko odbywało się w pięknie udekorowanej sali, przy choince, a czuwała nad tym wszystkim kierownik działu kultury J. Korejba, której pomagała N. Sawaściuk. Złożyć najserdeczniejsze życzenia i podzielić się opłatkiem z ludnością polską w Lidzie przyjechali: Konsul Generalny RP w Grodnie R. Walter z małżonką, prezes ZPB dr T. Kruczkowski, wicekonsul C. Sądziński z małżonką.

Z pozdrowieniami dla Rodaków wystąpiła prezes ZPB w Lidzie Rejonowego Oddziału I. Tyrkin, której dziękujemy za pomoc w przygotowaniu tak wspaniałego święta.

Ludmiła SOROKA

WYRÓŻNIENIE

W promieniach uśmiechu

ciąg dalszy ze str.1

Na tę uroczystość chór "Grodzieńskie Słowiki", pod kierownictwem Alicji Binert zaśpiewał specjalną piosenkę:

Za jeden uścisk,
chwilę radości,
Serca gorące, okruch miłości
Dam Ci ten Order,
ten słońca smak
Oto mój uśmiech,
wdzięczności znak.

Uczniowie Szkoły Polskiej w Grodnie także przedstawili bogaty program artystyczny. Miłym i wzruszającym akcentem uroczystości było przepiękne wykonanie polskich kolęd i Hymnu Trzeciego Tysiąclecia.

Dzięki zaangażowaniu i ofiarnej pracy Lesława Skindera Polska Szkoła w Grodnie została znakomicie wyposażona. Słowa podziękowania za wieloletnią pracę na rzecz dzieci i młodzieży pod adresem Laureata skierowali: Konsul Generalny RP w Grodnie Renisław Walter i prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski.

"Jestem najbogatszym ojcem świata" — powiedział Kawaler Orderu Uśmiechu Lesław Skinder, dziękując wszystkim ludziom dobrej woli, którzy swoją pracą przyczynili się do tego najpiękniejszego odznaczenia. *"Niesienie pomocy dzieciom wymaga kolosalnego wysiłku, ale jakże wielką radość sprawiają ich uśmiechnięte twarze. To jest jednocześnie zachęta do dalszych działań"*, — podkreślił.

Głośne brawa, kwiaty, życzenia od nauczycieli, uczniów i ich rodziców były wyrazem szacunku dla człowieka, któremu nie są obojętne losy Polaków mieszkających na Wschodzie, którego otwarte serce sprawia, iż czują się członkami jednej polskiej rodziny. Bez wsparcia i pomocy takich ludzi nasza działalność na rzecz odrodzenia i propagowania kultury ojczystej, przekazania młodemu pokoleniu polskich tradycji narodowych byłaby niemożliwa.

Głosowi

Drżały mi nogi tak samo, jak kiedyś, gdy kończąc pierwszą klasę u sióstr nazaretanek, otrzymywałem pierwsze świadectwo. To był bardzo trudny egzamin, szczerze mówiąc, bałem się czy zachowam się po męsku, czy nie uronię łzy. Udało mi się z trudem je powstrzymać. Jestem bardzo rozradowany i bardzo wzruszony. Nie brakuje mi wysokich odznaczeń państwowych, na które trzeba było naprawdę zapracować, natomiast nagroda od dzieci — to najpiękniejsze wyróżnienie, jakie otrzymałem. Mam Order Uśmiechu z numerem 654 i jestem dumny z tego, że tylko tyle osób w ciągu 30 lat, z 30 krajów świata dostało to wyróżnienie. Nie mogę uwierzyć, że znalazłem się wśród nich.

Halina EJSMONT

SMORGONIE

Dnia 15 listopada br. Oddział Miejski ZPB w Smorgoniach przeprowadził zebranie, na którym przedstawiono zadania harcerstwa, wytyczono kierunek jego działalności. Wybraliśmy drużynową i zastępowych.

Nasza młodzież zajmować się będzie ochroną środowiska i zachowaniem piękna natury. Chcemy swój czas wolny spędzać w gronie kolegów i koleżanek, rozmawiać z nimi, nabierać doświadczeń. Młodzież dzisiejsza stoi przed ważnym wyborem: — słuchać głosu rozsądku, czy iść łatwymi drogami dzisiejszego świata. Każdy dobry uczynek wymaga od człowieka wysiłku. Co więc mamy wybrać? Chcemy być prawdziwymi harcerzami. I chociaż nie jest nas dużo i działamy tylko od miesiąca, jesteśmy pewni przyszłości i swojego w niej miejsca.

Krystyna KIEŻUN

Składamy wyrazy współczucia i żalu prezesowi Miejskiego Oddziału ZPB w Werenowie **Antoninie MURŁANOWICZ**, z powodu śmierci

MATKI

Zarząd Miejskiego Oddziału ZPB w Werenowie

Z powodu śmierci

śp. Jana RUSIELEWICZA

współczucia żalu i smutku rodzinie i bliskim składa Oddział ZPB w Zabłociu

Poniedziałek
24 grudnia

БТ

7:00 Л.Голубкина и Ю.Яковлев в музыкальном фильме „Гусарская баллада" (Мосфильм").
8:35 Телебарометр. Прогноз погоды.
9:00 Новости.
9:10 Экран индийского кино. „Невинная ложь". 1-я и 2-я серии.
12:10 Королевская охота.
12:35 „Браво, Маэстро!" Музыкальная программа к 80-летию народного артиста СССР профессора В.Ровдо.
13:30 Сериал „Ростов-папа" (Россия).
14:25 Волшебная шкатулка „Союзмультфильма". „Снежная дорожка", „Петушок и краски", „Снегурочка".
15:00 Новости.
15.15 Гандбол. Профессиональная гандбольная лига. Мужчины. СКА (Минск) - „Портовик" (г.Южный, Украина). 2-й тайм.
16:00 О.Янковский и И.Купченко в сказке для взрослых „Обыкновенное чудо" („Мосфильм"). 1-я и 2-я серии.
18:20 „Московские гастроли на фоне юбилея". Национальный академический драматический театр им. Я.Коласа.
19:10 Т.Хилл и Б.Спенсер в рождественской комедии „Любители неприятностей"(США).
21:00 Панорама.
21:35 Стадион.
22:00 А.Парийо, Г.Бирн в мелодраме „Звезда Фрэнки" (Англия - Ирландия -Франция - США).
23.40 Праздничное богослужение на Рождество Христово с Минской архикатедры Пани Марии.

ОРТ

08.00, 17.00 Новости.
08.15 „Земля любви". Сериал.
09.15 Что? Где? Когда?
10.25 Док.детектив.
10.50 Библиомания.
11.00, 20.35 Прямая линия с Президентом Российской Федерации В.В.Путиным.
14.15 Боевик „Шакал".
16.00 Большая стирка.
17.25 „С легким паром!".
18.00 Жди меня.
19.00 „Кто хочет стать миллионером?".
20.00 Время.
21.45 Независимое расследование.
22.30 Ночное „Время".
23.00 Концерт „Три тенора. Рождество".

РТР

07.00, 08.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
07.15 Москва - Минск.
07.35 Экспертиза РТР.
07.50 Вести - Москва.
08.15 Фильм „Госпожа Бовари".
10.30 „Санта-Барбара".
11.00, 18.00 Прямая линия с Президентом России В.В. Путиным.
16.30 Комедия „Назначение".
19.35, 22.30 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Детектив „Пуаро Агаты Кристи. Зло под солнцем".
22.45 Дежурная часть.
23.00 Фильм „Маленькие женщины".
01.00 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.15 „Бесконечная история Голливуда".
09.40 Док.фильмы.
10.25 Сферы.
11.10 „Про Петрушку". Мультфильм.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 Культурная революция.
12.35 „Антология одного стихотворения".
12.40 „В горах мое сердце". Худ.фильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Все суры Корана.
14.05 Живое дерево ремесел.
14.15 Архитектурная галерея.
14.30 „Осенние портреты".
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
15.35 „Коля, Оля и Архимед". Мультфильм.
16.00 Поет Дмитрий Хворостовский.
16.30 Alma mater.
17.00 „Тайна оперенного змея". Сериал.
17.50 „Век Русского музея".
18.15 „Штокингер". Сериал.
19.05 Новогодние истории.
19.15 Великие пианисты XX.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 „О, не лети так жизнь..." Док.фильм.
21.20 Концертино.
21.35 „Что делать?"
22.30 От киноавангарда к видеоарту.

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.10, 06.15, 07.55, 14.35, 17.35 Криминал.
05.15, 07.15 Впрок.
05.25, 06.35, 14.30 Афиша.
05.40, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.30, 07.35 Карданный вал.
08.25 Служба спасения.
09.30 Намедни.
10.40 Куклы.
11.25 Сериал „Полицейские".
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
15.25 Сериал „Графиня де Монсоро".
16.30 Сериал „Ростов-папа".
18.35 Герой дня.
18.55 Док.фильм „СССР. Последние дни".
20.00 Алчность.
21.55 Сериал „Скорая помощь".
23.25 Гордон.

Wtorek
25 grudnia

БТ

7:00 С.Крамаров и Л.Куравлев в худ.фильме „Эта веселая планета" („Мосфильм").
8:30 Волшебная шкатулка „Союзмультфильма". „Тимошкина елка", „Новогодний ветер".
9:00 Новости.
9:10 Пасторское слово кардинала Казимира Свёнтака на Рождество Христово.
9:20 Існасць. Праздничная программа.
9:45 Фильм - детям. Ж. Депардье в худ.фильме „Богус" (Франция).
11:35 Концерт Кристины Орбакайте на „Славянском базаре в Витебске - 2001".
12:25 Е.Яковлева, А.Абдулов в музыкальной комедии „Чародеи" (Одесская к/с). 1-я и 2-я серии.
15:00 Новости.
15:15 „Чародеи - 2001". Музыкальная программа.
16.35 „Истинная история Деда Мороза". Мультфильм (Международный Французский Канал).
17.30 „Москва - Минск".
17:50 КВН. Финал Евролиги.
19:20 Д.Кaан и Н.Кейдж в комедии „Медовый месяц в Вегасе" (США).
21:00 Панорама.
21:35 Спорт-курьер.
21:45 Премьера телезкрана. С.Уивер, Д.Хьюит и Д.Хэкмен в авантюрной комедии „Сердцеедки" (США).
23:45 Ток-шоу „Дела житейские". Моя профессия Дед Мороз.
0:15 „Четыре танкиста и собака". Худ.фильм (Польша).

ОРТ

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15 Жди меня.
09.15 „С легким паром!".
09.40 „Кто хочет стать миллионером?".
10.35 „Непутевые заметки".
10.50 Библиомания.
14.15 „Ералаш".
14.25 Фильм „Серенада Солнечной долины".
16.00 Большая стирка.
17.25 Сериал „Ускоренная помощь".
18.00 „Земля любви". Сериал.
19.00 „Слабое звено".
20.00 Время.
20.35 „Остановка по требованию-2".
21.45 Фильм „Последний год империи". 3-я серия. „Крах".
22.30 Ночное „Время".
22.50 „Частный взгляд на жизнь президента". Док.фильм.
00.40 Сериал „Паранормальные явления. Закрытое досье".

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
08.15, 18.00 Сериал „Агентство НЛС".
09.05 Папа, мама, я - спортивная семья.
10.30 „Санта-Барбара".
16.30 Комедия „Укрощение строптивой".
19.35, 22.30 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Марш Турецкого-2".
21.30 „Откройте, милиция!" Док.сериал.
22.45 Комедия „Марта встречает Френка, Даниэля и Лоуренса".
00.20 „Кинескоп".
01.15 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.15 Золотой пьедестал.
09.40, 15.35 Документальный экран.
10.30 В вашем доме.
11.10 „Гайдук". Мультфильм.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 „Маленькие путешественники". Худ.фильм.
13.05 „Приключения Васи Куролесова". Мультфильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Дело житейское.
14.15 Власть факта.
14.30 Сценограмма.
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
16.30 „Российский курьер".
17.00 „Тайна оперенного змея". Сериал.
17.50 Дворцовые тайны.
18.15 „Штокингер". Сериал.
19.05 Новогодние истории.
19.15 Великие пианисты XX.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 „Цитаты из жизни".
20.40 „Рождественский пирог". Худ.фильм.
22.30 Форма.

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.15, 06.20, 14.35, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.30, 06.35, 14.30 Афиша.
05.35, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50, 07.50 Большие деньги.
06.30, 07.35 Карданный вал.
08.00, 21.55 Сериал „Скорая помощь".
09.25, 20.05 Алчность.
10.05 Шоу Елены Степаненко.
11.25 Сериал „Полицейские".
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
15.25 Сериал „Графиня де Монсоро".
16.30, 18.55 Сериал „Ростов-папа".
18.35 Герой дня.
23.25 Гордон.

Środa
26 grudnia

БТ

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 „Страсти". Сериал (Италия).
10:00 Здоровье. Тележурнал.
10:30 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
11:00 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:05 „Гостья из будущего". Худ.фильм (к/с им.М.Горького). 1-я серия.
14.15 Док.сериал „Сокровища мировой культуры" (Германия).
14:30 Время местное. Репортажи из провинции.
15:00 Новости.
15:15 „Дэнни, расскажи мне историю". Док.сериал (Международный Французский Канал).
15:25 „Сказки отца Кастора-2". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16:10 „Пять чудес".
16:20 „5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 „Страсти". Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:35 Час профессионала.
19:00 Э.Робертс и Г.Скакки в худ.фильме „Кокакольщик" (Австралия).
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
22:40 Спорт-курьер.
22:50 Хоккей. Международный турнир. „Молот-Прикамье" (Пермь) - сборная Беларуси. 2-й и 3-й периоды.
24:00 Новости.
0:15 Криминальное досье.
0:40 „Четыре танкиста и собака". Худ.фильм (Польша).

ОРТ

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 „Земля любви". Сериал.
09.15 Сериал „Ускоренная помощь".
09.40 „Слабое звено".
10.35 „Непутевые заметки".
10.50 Библиомания.
15.00, 20.35 „Остановка по требованию-2".
16.00 Большая стирка.
17.25 Смехопанорама.
19.00 „Последний герой".
20.00 Время.
21.45 Как это было. „Первый „Новогодний огонек". 1962 год.
22.30 Ночное „Время".
23.00 „Цивилизация".
23.30 „Ночная смена".

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
08.15, 18.00 Сериал „Агентство НЛС".
09.05 Папа, мама, я - спортивная семья.
10.30 „Санта-Барбара".
16.30 Комедия „Душечка".
19.35, 22.30 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Марш Турецкого-2".
21.40 „Откройте, милиция!" Док.сериал.
22.45 Комедия „Любовь зла...".
00.10 „Братья по лазеру".
01.00 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.15 Ток-шоу „Наобум".
09.40, 15.35 Док.фильмы.
10.40 „Камера-обскура".
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 „Принц-привидение". Худ.фильм.
13.00 Голоса Домского собора.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Пути Господни...
14.15 Чем живет Россия.
14.30 Блистательный Санкт-Петербург.
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
16.30 „Ноу-хау".
17.00 „Тайна оперенного змея". Сериал.
17.50 Кто мы?
18.15 „Штокингер". Сериал.
19.05 Новогодние истории.
19.15 Великие пианисты XX.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Отечество и судьбы.
20.40 „Жизнь как смертельная болезнь, передающаяся половым путем". Худ.фильм.
22.30 Партитуры не горят.

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.10, 06.15, 14.35, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.30, 06.35, 14.30 Афиша.
05.35, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.40, 07.50 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50, 07.55 Большие деньги.
06.30, 07.40 Карданный вал.
08.00, 21.55 Сериал „Скорая помощь".
09.25, 20.00 Алчность.
10.05 Квартирный вопрос.
10.35 „Среда".
11.25 Сериал „Полицейские".
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
15.30 Сериал „Графиня де Монсоро".
16.30, 18.55 Сериал „Ростов-папа".
18.35 Герой дня.
23.25 Гордон.

Czwartek
27 grudnia

БТ

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 „Страсти". Сериал (Италия).
10:00 Телевитамин.
10:30 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
11:00 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:05 „Гостья из будущего". Худ.фильм (к/с им. М.Горького). 2-я серия.
14.15 Док. сериал „Сокровища мировой культуры" (Германия).
14:30 Існасць. Духовная программа.
15:00 Новости.
15:15 „Дэнни, расскажи мне историю". Док.сериал (Международный Французский Канал).
15:25 „Сказки отца Кастора-2". Мультсериал(Международный Французский Канал).
15:40 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16:10 „Пять чудес".
16:20 „5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 „Страсти". Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:25 Зона Икс.
18:35 „Формула созидания". Мир дворцам.
19:05 В.Гафт, Л.Дуров, О.Табаков в лирической комедии „Сирота казанская" (Россия).
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
22:35 Спорт-курьер.
22:45 Хоккей. Международный турнир. Сборная Беларуси - „Крылья Советов" (Москва). 2-й и 3-й периоды.
23:55 Новости.
0:10 Королевская охота.
0:40 Сериал „V?Р"(США).

ОРТ

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 „Земля любви". Сериал.
09.15 Смехопанорама.
09.40, 19.00 „Кто хочет стать миллионером?".
10.35 „Непутевые заметки".
10.50 Библиомания.
15.00, 20.35 „Остановка по требованию-2".
16.00 Большая стирка.
17.25 „Кумиры. Испытание славой".
20.00 Время.
21.45 Человек и закон.
22.30 Ночное „Время".
23.00 Русский экстрим.
23.30 „Ночная смена".

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
08.15, 18.00 Сериал „Агентство НЛС".
09.05 Папа, мама, я - спортивная семья.
10.30 „Санта-Барбара".
16.30 Очерк „Забытый шедевр".
16.45 „Судьбы". „В поисках настоящего".
17.00 Сергей Колосов. Документальность легенды.
19.35, 22.30 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Марш Турецкого-2".
21.35 „Откройте, милиция!" Док.сериал.
22.45 Фильм „Знаменитость".
00.45 Горячая десятка.
01.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.15 „Романтика романса".
09.40, 15.55 Док.фильмы.
10.30 Острова.
11.30, 15.00, 18.00, 23.00 Новости культуры.
11.45 „Мать Мария". Худ.фильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 „Щелкунчик".
14.15 Чем живет Россия.
14.30 „Странствия музыканта".
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
15.35 „Пес в сапогах". Мультфильм.
16.50, 18.10 Балет „Жизель".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.40 „Город Зеро". Худ.фильм.
21.35 Культурная революция.
22.30 „Джазофрения".

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 14.40, 17.35 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.30, 06.35, 14.30 Афиша
05.35, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50, 07.50 Большие деньги.
06.30, 07.35 Карданный вал.
08.00 Сериал „Скорая помощь".
09.25 Алчность.
10.05 Дог-шоу „Я и моя собака".
11.25 Сериал „Полицейские".
12.50 Впрок.
13.25 Ток-шоу „Принцип „Домино".
15.25 Сериал „Графиня де Монсоро".
16.30, 18.50 Сериал „Ростов-папа".
18.35 Герой дня.
20.00 Внимание. Розыск!
21.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
23.20 Гордон.

Piątek

28 grudnia

БТ

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 „Страсти". Сериал (Италия). Заключительная серия.
10:05 Сад мечты. Передача для дачников.
10:30 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей(Германия).
11:00 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
12:00 Новости
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:00 „Гостья из будущего". Худ.фильм (к./с им.М.Горького). 3-я серия.
14:05 Док..сериал „Сокровища мировой культуры"(Германия).
14:35 Видеофильм „От сессии до сессии".
15:00 Новости.
15:15 „Дэнни, расскажи мне историю". Док.сериал(Международный Французский Канал).
15:25 „Сказки отца Кастора-2". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 „Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей(Германия).
16:10 „Пять чудес".
16:20 „5 x 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 „Страсти". Сериал (Италия). Заключительная серия.
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:30 Парламентский вестник.
18:55 Комедия „Наши соседи" („Беларусьфильм").
20:15 „Лилия Давидович. Звездная история". Док.фильм к юбилею артистки („Белвидеоцентр").
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 „Семейные узы". Сериал (Бразилия).
22:35 Спорт-курьер.
22:45 Хоккей. Международный турнир. Сборная Беларуси - „Нефтехимик" (Нижнекамск). 2-й и 3-й периоды.
23:55 Новости.
0:10 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией" (Испания).
1:35 Белорусская двадцатка.

ОРТ

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 „Земля любви". Сериал.
09.15 Комедия „Отпуск за свой счет". 1-я серия.
10.35 „Непутевые заметки".
10.50 Библиомания.
15.00, 20.35 „Остановка по требованию-2".
16.00 Большая стирка.
17.25 Док.детектив.
19.00 „Слабое звено".
20.00 Время.
21.45 Сериал „X-files".
22.30 Ночное „Время".
22.55 „Крылья".
23.20 „Ночная смена".

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
08.15, 18.00 Сериал „Агентство НЛС".
09.05 Новая „Старая квартира".
10.30 „Санта-Барбара".
16.30 Фильм „Мы из джаза".
19.35, 22.30 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Марш Турецкого-2".
21.45 „Откройте, милиция!" Док.сериал.
22.45 Фильм „Студия 54".
00.30 Панорама кино.
01.20 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.15 Партитуры не горят.
09.40, 15.35 „Англетер". Док.фильм.
10.10 „Удивительный, неповторимый..."
10.50 Сюита из оперы „Кавалер розы".
11.15 „Достать до неба". Мультфильм.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 „Воробей на льду". Худ.фильм.
12.45 „Ох, уж эти детки!" Мультсериал.
13.10 „Дворец культуры". Док.фильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 „Щелкунчик".
14.15 Чем живет Россия.
14.30 Музыкальные дома.
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
16.05 „Декабрьские вечера".
16.30 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
17.00 „Тайна оперенного змея". Сериал.
17.50 „Кто там...".
18.15 „Штокингер". Сериал.
19.05 Новогодние истории.
19.15 Великие пианисты XX.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 „Царская ложа".
20.40 „Идеальный муж". Худ.фильм.
22.05 „Фильм. Фильм. Фильм..." Мультфильм для взрослых.
22.30 Вновь пластинка поет...

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.15, 14.40, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.30, 06.35, 14.35 Афиша.
05.35, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.40, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.45 Большие деньги.
06.30, 07.35 Карданный вал.
07.55 Большие родители.
08.25 Ох, уж эти дети!
09.25 Своя игра.
10.10 Внимание. Розыск!
11.25 Сериал „Полицейские".
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
14.30 Впрок.
15.30 Боевик „Похищение президента".
18.35 Свобода слова.
20.10 Криминальная Россия.
21.50 Боевик „Живая мишень".
23.40 Пепси-чарт.
00.25 Кома.

Sobota

29grudnia

БТ

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 „Бригады „Тигра". Сериал (Международный Французский Канал).
10:05 Сад мечты. Передача для дачников.
10:30 Волшебная шкатулка „Союзмультфильма". „Когда зажигаются елки", „Варежка".
11:00 Белорусская двадцатка.
11:30 Видеофильм „Красота требует..."
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:05 „Гостья из будущего". Худ.фильм (к/с им.М.Горького). 4-я серия.
14:15 Док..сериал „Сокровища мировой культуры" (Германия).
14:30 Столица. Информационно-аналитическая программа.
15:00 Новости.
15:15 „Дэнни, расскажи мне историю". Док.сериал (Международный Французский Канал).
15:25 „Сказки отца Кастора-2". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 Пять чудес.
16:20 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 „Бригады „Тигра". Сериал (Международный Французский Канал)
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:30 Г.Пелтроу в иронической мелодраме „Осторожно, двери закрываются" (США).
20:20 Из достоверных источников.
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама.
21:50 Спорт-курьер.
22:00 „На перекрестках Европы". Телефестиваль белорусской песни.
22:45 Видимо-невидимо.
23:55 Новости.
0:10 Сериал „Королева мечей"(Канада-Испания-Великобритания).

ОРТ

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 „Земля любви". Сериал.
09.15 „Отпуск за свой счет". 2-я серия.
10.35 „Непутевые заметки".
10.50 Библиомания.
15.00 „Остановка по требованию-2".
16.00 Большая стирка.
17.25 Смехопанорама.
19.00 „Последний герой".
20.00 Время.
20.35 Что? Где? Когда? Финал 2001 года.
21.55 Комедия „Чудовище".
23.40 Детектив „Умри со мной".

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00 Вести.
08.15, 18.00 Сериал „Агентство НЛС".
09.05 Папа, мама, я - спортивная семья.
10.30 „Санта-Барбара".
16.30 Планета КВН.
17.00 Пресс-клуб.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Алла Пугачева. „Вспоминая Рождество..."
22.05 Александр Песков в триумфальном шоу „Арлекин".
23.45 „Звездная ночь" в Камергерском.
01.25 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

08.45 „Тайна Третьей планеты". Мультфильм.
09.40, 15.35 Док.фильмы.
10.35 „Себя веселой шуткой подбодря...".
11.10 „В порту". Мультфильм.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 „Включите Северное сияние". Худ.фильм.
13.05 „В ансамбле с Кремером".
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Сонеты У.Шекспира исполняет Э.Марцевич.
14.10 Архитектурная галерея.
14.30 Графоман.
15.10 „Готовы или нет". Сериал.
16.35 „Тайна оперенного змея". Сериал.
17.50 Новогодние истории.
18.05 „Штокингер". Сериал.
18.50 „Станцуем чечетку". Видеофильм.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
19.55 „Проснись и пой". Спектакль.
21.35 „Дао Стива". Худ.фильм.

НТВ

05.00, 06.00, 07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.15, 14.35, 17.40 Криминал.
05.20, 06.20, 07.15, 14.20 Впрок.
05.30, 06.35, 14.30 Афиша.
05.35, 07.20 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.40 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50, 07.45 Большие деньги.
06.30, 07.30 Карданный вал.
07.55 Очная ставка.
08.25 Путешествия натуралиста.
09.20 Своя игра.
10.10 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
11.25 Сериал „Полицейские".
13.25 „Продолжение следует...".
15.30 Комедия „Лучшие друзья".
18.30 Фильм „Опасности любви".
21.35 Профессия - репортер.
22.00 Комедия „Вход и выход".
23.55 Цвет ночи.
00.25 Тина Тернер. Поет королева рока.

Niedziela

30 grudnia

БТ

7:00 Новости.
7:10 Сериал „Кине" (Международный Французский Канал). 2-я серия.
8:05 „Агромир". Информационно-аналитическая программа.
8:30 „Арсенал". Программа об армии.
9:00 Новости.
9:10 Мультиклуб.
9:35 Фильм-сказка „Тайна Снежной королевы" (ТО „Экран").1-я и 2-я серии.
11:50 „На перекрестках Европы". Телефестиваль белорусской песни.
12:35 Телевитамин.
13:05 Сериал „Королева мечей" (Канада-Испания-еликобритания).
13:45 „Пой, душа!" Праздничная программа с участием фольклорной группы „Терница".
14:15 Спортивные танцы. Международный турнир „Рождественские встречи".
14:50 „И другие официальные лица".
15:00 Новости.
15:15 Мир и мы..
15:35 Е.Леонов , Г.Вицин, С,Крамаров в худ.фильме „Джентльмены удачи" („Мосфильм").
17:00 Смехоассорти „Фестивальные шутки".
18:20 „Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
18:45 „Время местное". Репортажи из провинции.
19:15 Планета „АРТ".
19:45 Телебарометр. Прогноз погоды.
20:00 Панорама.
20:35 Спорт-курьер.
20:45 Наше любимое кино. Брыльска, А.Мягков, Ю.Яковлев в новогодней комедии Э.Рязанова „Ирония судьбы, или С легким паром!" („Мосфильм"). 1-я и 2-я серии.
23:15 Джулия Ормонд в программе „Новая коллекция".
23:40 „Танцуй до утра". Дискотека Первого национального телеканала на „Славянском базаре в Витебске-2001".

ОРТ

07.00, 09.00, 14.00, 17.00, 00.15 Новости.
07.10 Дисней-клуб.
07.35 Слово пастыря.
07.55 Зов джунглей.
08.20 „Эх, Семеновна!".
09.10 „Непутевые заметки".
09.30 Пока все дома.
10.10 „Сами с усами".
10.40 Фильм „Американская дочь".
12.25 Новый „Ералаш".
12.35 „Серебряный шар". Юрий Григорович.
13.30 „Черный плащ".
14.15 Комедия „Не может быть!".
16.00 Живая природа.
17.20 КВН. Финал 2001 года.
19.40 Фильм „Красотка".
22.00 Фигурное катание. Чемпионат России. Показательные выступления.
00.30 Боевик „Удар дракона".

РТР

07.25 „Телепузики".
07.50 Русское лото.
08.40 „ТВ Бинго шоу".
09.20 Здоровье и жизнь.
09.55 Золотой ключ.
10.20 „Городок".
10.55 „Рядом с тобэй".
11.50 Сериал „Тайный агент".
12.45 ТВ Бинго новости.
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Комедия „Гараж".
15.00 Мультфильмы.
15.40 „Алиса в Стране Чудес".
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.55 Комедия „Люди в черном".
21.55 Комедия „Синьор Робинзон".
00.00 Концерт Леонида Агутина, Анжелики Варум и Ал Ди Миола.
01.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.10 „Приключение волшебного Глобуса, или Проделки Ведьмы". Мультфильм.
10.15 Углы манежа.
10.40 Недлинные истории.
10.55 Тем временем.
11.25 Ток-шоу „Наобум".
11.50 „Шуберт. Песнь любви и отчаяния". Худ.фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 „Кино Европы: второй Голливуд". Док.сериал.
15.15 „Страсти Пьера Ришара". Телеверсия спектакля.
16.35 Мультфильмы.
17.05 „Кто там...".
17.45, 20.00, 21.20 Новогодние истории.
18.00 Сферы.
18.40 Кинопанорама.
19.20 Собрание исполнений-2001.
20.15 Смехоностальгия.
21.35 В вашем доме.
22.30 „Мегрэ защищается". Худ.фильм.

НТВ

05.35 Боевик „Живая мишень".
07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15 „Улица Сезам".
07.35 Мультфильм „Котёнок по имени Гав".
07.45 Пепси-чарт.
08.25 Ох, уж эти дети!
09.15 Комедия „Игра воображения".
11.20 Комедия „Верные друзья".
13.15 Вкусные истории.
13.35 Служба спасения.
14.05 „Своя игра".
15.20 Дог-шоу „Я и моя собака".
16.05 „Женский взгляд".
16.40 Шоу Елены Степаненко.
17.40 Боевик „Смертельное оружие-3".
20.00 Намедни-2001.
21.15 Куклы.
21.30 „Чайка-2001".
00.00 „Стинг в Москве".

TVP-1

Poniedziałek

8:05 Charley Chase; burleska
8:30 Plebania; serial TVP
9:00 Wiadomość
9:15 Gwiazdkowy aniołek; film
10:00 Jedyneczka
10:35 Królowa Śniegu; film
12:05 Lednica 2001; reportaż
12:35 Imperium oceanu; film
13:25 Świąteczne kolędowanie;
13:45 Kazańska sierota; film
15:00 Polskie kolędy
15:30 Opowieść wigilijna; komedia
17:05 Ja nie umieram; reportaż
17:45 Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom
18:00 Teleexpress
18:15 Klan; telenowela TVP
18:45 Szept prowincjonalny;
19:05 Kolędy Arki Noego
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:55 Homilia Prymasa Polski
21:05 I kto to mówi 3; film fab.
22:35 Człowiek w żelaznej masce; film fab.prod.USA;
0:45 Kolędy i pastorałki
0:55 Transmisja Pasterki z Bazyliki Św.Piotra z udziałem Ojca Świętego.
2:50 Weekend Ostermana - film
4:30 Zakończenie programu

Wtorek

8:05 Charley Chase; burleska
8:30 Klan; telenowela TVP;
8:55 Imperium oceanu; film .
9:45 Budzik
10:20 Kometa nad Doliną Muminków; film anim.
11:30 Wesołych Świąt; film
12:25 Wybierz teledysk
12:55 Transmisja błogosławieństwa z Watykanu
13:55 Gwiazda wigilijna; komedia prod.USA;
15:30 Niepokonany wilk; film
16:20 Śmiechu warte
16:45 Jaka to melodia?;
17:30 Klan; telenowela TVP
18:00 Teleexpress
18:20 Asterix i Obelix kontra Cezar; komedia
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Pan Tadeusz; film
23:45 Drzewo Jozuego
1:30 Strzelec - western prod.USA
3:05 Zakończenie programu

Środa

8:10 Charley Chase; burleska
8:30 Klan; telenowela TVP;
8:55 Kolędy Arki Noego; powt.
9:45 Ciemny kryształ; baśń
11:20 Ali Baba i 40 Rozbójników; komedia
12:50 Powrót bobra; film dok.
13:45 Duch z Canterville; film
15:20 Zwierzaki na plan; film
16:45 Graj z Kuroniem:
17:30 Klan; telenowela TVP
18:00 Teleexpress
18:20 Kochany urwis; film fab.
19:40 Robbie Williams przed koncertem
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Doktor Quinn; film
22:40 Robbie Williams w Royal Albert Hall
23:30 Uciec, ale dokąd?; film
1:05 Na linii wroga; film burleska
2:35 Zakończenie programu

Czwartek

7:00 Kawa czy herbata;
8:30 Telezakupy
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Pippi; odc.16; serial
10:10 Budzik; program dla dzieci
10:35 Kino Malucha
10:45 Zębowa Wróżka; film
12:15 Festiwal Trzech Kultur
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:25 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela TVP;
14:10 ZUS radzi
14:25 Telezakupy
14:45 Magazyn Focus
15:10 Euroexpress
15:25 Babiniec
16:00 Wiadomości
16:10 Słoneczny patrol; serial
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plebania; serial TVP
19:05 Decyzja należy do ciebie;
19:50 Jutro weekend
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Viper; serial prod.USA
22:05 Sprawa dla reportera
22:40 Tygodnik polityczny Jedynki
23:30 Monitor Wiadomości
23:55 Sportowy flesz
0:00 Pegaz
0:30 Chora miłość; film
2:05 Zakończenie programu

Piątek

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Świat to jeden wielki Chełm; film anim.prod.USA
11:00 Jedyneczka
11:30 Bajeczki Jedyneczki
11:35 Mysia; serial anim.
11:50 Życie jak muzyka; odc.28; telenowela prod.brazylijskiej
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes; rolniczy program informacyjny
13:25 Wielkie sprzątanie
13:45 Plebania; serial TVP
14:10 Plebania; serial TVP
14:40 Telezakupy
14:55 Jesteśmy...; z Włoch
15:10 Dziecko,troski i radości; Cud poczęcia,dar narodzin
15:30 Nowy Rok na Bali; reportaż
16:00 Wiadomości
16:10 Słoneczny patrol; serial
17:05 Raj
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plebania; serial TVP
19:05 Randka w ciemno; zabawa quizowa
19:45 Jaka to melodia?;
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Łatwa forsa; Easy Money; 1983 komedia prod.USA; reż: James Signorelli; wyk: Rodney Dangerfield, Joe Pesci
22:45 Graj z Kuroniem
23:20 Wrzuć Jedynkę
23:40 Monitor Wiadomości
0:05 Sportowy flesz
0:10 Mroczne dziedzictwo;serial
0:55 Lano i Woodley rozrabiają; serial
1:20 Żądze; odc.15; serial
1:50 Zakończenie programu

Sobota

7:30 Wszystko o działce i ogrodzie
8:00 Agrolinia
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów; serial
9:45 Ziarno; program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
10:10 5-10-15; program dla dzieci i młodzieży
10:40 Walt Disney przedstawia; Sabrina; serial anim.prod. USA
11:05 Walt Disney przedstawia; Pan Boogedy
12:00 Gala Łyżwiarstwa Figurowego
12:35 Lista przebojów; [stereo]
13:05 Ostatnie safari; magazyn
13:30 Kwadrans na kawę
13:45 Sylwester i Nowy Rok w Jedynce
14:00 Wiadomości
14:10 Dwadzieścia jeden; teleturniej [stereo]
14:45 Słoneczny patrol; odc.17; serial prod.USA
15:30 Zaśpiewajcie to jeszcze raz: Kulig
16:05 Zwierzęta świata; Morskie stwory nocą cz.2; film dok.prod.angielskiej [stereo]
16:30 Podróżnik; Od Madonny do Kaprun
17:00 Co Pani na to?
17:30 Moda na sukces; odc.1521; serial prod.USA
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Plebania; odc.125; serial TVP
19:00 Kochamy polskie seriale; teleturniej
19:30 Jaka to melodia?; quiz muzyczny [stereo]
20:00 Wieczorynka; Tęczowe rybki
20:30 Wiadomości
21:05 Silverado; Silverado; 1985 western prod.USA [za zgodą rodziców]; reż: Lawrence Kasdan; wyk: Kevin Kline,Kevin Costner,Scott Glenn
23:20 Magazyn motoryzacyjny „MOC"
23:45 Gala Boksu Zawodowego
0:30 Spec; czarna komedia
2:05 Ptaszek; film fab.
3:40 Zakończenie programu

Niedziela

7:30 Proszę o odpowiedź
7:45 Przystanek Unia
8:35 Zwierzęta świata; Morskie stwory nocą cz.2; film dok.prod.angielskiej [stereo];
9:10 Witajcie w teatrze Muppetów; film anim.prod.angielskiej
9:35 Teleranek
10:05 Niedźwiadek Masza cz.2; film fab.prod.USA
11:00 Tydzień
11:35 Więzy krwi; odc.13; serial prod.TVP
12:25 Od przedszkola do Opola; Dariusz Kordek
13:00 Anioł Pański; transmisja modlitwy
13:10 Czasy; katolicki magazyn informacyjny
13:25 Otwarte drzwi
13:56 Wiadomości
14:05 Dwadzieścia jeden; teleturniej [stereo]
14:40 Studio sport; Turniej 4 skoczni; Obersdorf
16:35 Bezpieczna Jedynka
17:00 Wybierz teledysk
17:25 Rzuć palenie razem z nami 2001; - finał -reportaż
18:00 Teleexpress
18:15 Sylwester i Nowy Rok w Jedynce
18:35 Lokatorzy; Wieczór Sylwestrowy; serial TVP
19:05 Śmiechu warte
19:30 Jaka to melodia?;
20:00 Wieczorynka; Przygody Myszki Miki i Kaczora Donalda; serial anim.prod.USA
20:30 Wiadomości
21:05 Odpowie ci morze; serial
22:15 Kabaret Olgi Lipińskiej; Wielkie otwarcie
23:00 Uczta kinomana; Mały wielki człowiek; film fab.prod.USA [za zgodą rodziców];
1:15 Sportowa Jedynka
1:35 Zakończenie programu

Poniedziałek
24 grudnia

TVP 2
8:10 Cud w krainie zabawek; film anim.prod.USA
9:00 PROGRAM LOKALNY
10:00 Na dobre i na złe; serial
10:55 Złotopolscy; telenowela
11:45 Chór Kościoła Ewangelicko-Reformowanego;
12:00 Drzewo miłości; film
13:35 Klasztory polskie;
14:15 Kolęda w Kosowie;
15:00 Złotopolscy; telenowela
15:25 Szansa na sukces;
16:20 Czarna strzała; film
17:50 Gwiazdka z serialami 2 -M jak miłość
17:55 Co nam w duszy gra;
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:20 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Kolędowanie bez barier
20:40 Znaki czasu
20:55 Gwiazdka z serialami 2 -Złotopolscy
21:00 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:00 Panorama
22:20 Pogoda
22:20 Gwiazdka z serialami 2 -Na dobre i na złe
22:35 Złoto dezerterów; komedia
0:30 Góry księżycowe; film
2:40 Naciągacze; film
4:25 Zakończenie programu

Polonia
7:00 Nad naszym domem jasność; widowisko poetycko-muzyczne
7:45 Po kolędzie;
8:15 Polskie smaki;
8:30 Podłazy - godne święta na Podhalu;
9:00 Wiadomości
9:15 Magazyn historyczno-kulturalny;
9:45 Bóg się rodzi letnia nocą;
10:15 Program dla dzieci
10:45 Dzieci śpiewają kolędy
11:00 10 przykazań; film
11:45 Hej kolęda,kolęda...; .;
12:00 Wacuś;komedia
13:00 Kolędy i pastorałki
13:30 Przy polskim stole cz.1;
14:00 Życie moje skrętami bieży...; o życiu i twórczości Władysława St. Reymonta - film
15:00 Teleturniej
15:30 Gdzie jesteś Św. Mikołaju?; film
16:15 Widowisko poetycko-muzyczne; powt.
17:05 Ogniem i mieczem; serial
18:00 Teleexpress
18:15 Bóg się rodzi letnia nocą;
18:40 Kolędy
19:10 Przy wigilijnym stole;
19:45 Dzieci śpiewają kolędy
20:00 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:55 Homilia Prymasa Polski
21:05 Odwiedź mnie we śnie; film fabularny prod. polskiej
22:15 Pani Irena; program
23:00 Panorama
23:25 C. K. Dezerterzy; komedia
0:55 Transmisja Pasterki z Watykanu

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодежи.
08 50 «Эйр Америка". Сериал пр-ва США.
09 45 «Асы из класса". Сериал пр-ва США.
10 35 «Чудо любви". Сериал
11 30 «Просто любовь". Сериал пр-ва Бразилии.
12 30 4x4. Автожурнал.
13 00 «Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
13 30 Жизненный шанс.
14 25 Развлекательная программа.
14 50 «Приемная семья". Сериал пр-ва Польши.
15 20 Твой врач.
15 40 Достаточно захотеть.
15 55 «Маленькие шпионы". Фильм пр-ва США.
17 20 Развлекательная программа.
17 35 «Любовь под елочкой". Фильм пр-ва Канады.
20 00 «Флинстоны". Фильм
21 30 Праздничная программа.
22 50 «Голый пистолет". Фильм пр-ва США.
23 40 «Иосиф из Назарета". Фильм пр-ва США.
01 10 Спорт.
01 20 Развлекательная программа.
03 05 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Утренний журнал.
10 00 Праздничная повесть.
11 35 «20 тысяч миль под водой". Фильм пр-ва США.
12 20 Телепредставление.
12 35 Документальный фильм.
13 30 «Возвращение неустрашимых убийц" Фильм пр-ва США.
15 00 «Клан". Теленовелла
16 00 «Минти". Сериал
16 30 «Дея Ву". Фильм
18 15 К. Ковальский приглашает.
18 45 Региональный калейдоскоп.
19 00 Объектив.
19 25 «Человек в костюме Святого Николая". Фильм
20 55 «Сабина". Фильм
21 30 Телекурьер.
22 00 Региональный журнал.
22 30 Объектив.
23 00 «Кое как". Фильм
00 50 «Жар пустыни". Фильм пр-ва Франции.

Wtorek
25 grudnia

TVP 2
8:00 Życzenie Anabelli; film
8:50 Homilia Prymasa Polski - dla niesłyszących
9:00 Program lokalny
10:00 Powitanie
10:05 Dzwonnik z Notre Dame; film fab.
11:45 Świąteczne spotkanie z piłkarską kadrą Polski
12:20 Tarzan na Manhattanie; film fab.prod.USA;
13:55 Bezludna wyspa
14:50 Familiada; wydanie specjalne; teleturniej
15:25 Złotopolscy; telenowela
15:50 Spartakus; film
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Brittanic;film
21:30 Święta wojna;Gwiazdka pod gwiazdami; serial TVP
22:00 Panorama
22:30 Ja cię kocham, a ty śpisz; film fab. prod. USA;
0:15 Snajper; film
1:40 W napięciu; film
3:05 Zakończenie programu

Polonia
7:00 C. K. Dezerterzy;komedia
8:25 Spotkania z tradycją;
8:50 Homilia Prymasa Polski - dla niesłyszących
9:00 Tatrzańskie sacrum;
9:25 Spotkania z tradycją;
9:50 Wniebowzięci; film
10:35 Świąteczna podróż; widowisko dla dzieci
10:55 Gwiazdkowy aniołek; film anim.prod.kanadyjskiej
11:40 Wiech moja miłość; film
12:35 Kolędy polskie;
12:55 Transmisja błogosławieństwa z Watykanu
13:45 Kolędy dla Papieża.
14:05 Przy polskim stole cz.2;
14:35 Od Marusarza do Małysza;
15:30 Nieznana opowieść wigilijna;film fab.
16:35 Hej kolęda,kolęda...; .;
17:05 Ogniem i mieczem; odc. 3; serial TVP;
18:00 Teleexpress
18:15 Komedią; Klub kawalerów,
19:35 Polskie smaki
20:10 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:05 Amok; dramat
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:30 Pani Irena; cz. 2 -program
0:15 C. K. Dezerterzy; komedia
1:25 Gala Operowa we Lwowie cz.1; koncert;
2:15 Wigilia Krecika; film

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Праздничная программа.
12 00 «Аня с Зеленой горы". Фильм пр-ва Канады.
13 35 «20 тысяч миль под водой". Фильм пр-ва США.
15 00 Развлекательная программа.
17 55 «Санта Клаус". Фильм пр-ва США.
20 00 Спортивный журнал.
20 05 Прогноз погоды.
20 05 «Дикая луна". Сериал пр-ва Аргентины.
21 05 «Адам и Ева". Сериал пр-ва Польши.
21 35 «Приемная семья". Сериал пр-ва Польши.
22 05 Художественный фильм.
23 50 «Стеклянная ловушка". Фильм пр-ва США.
02 00 «Отравленные воды". Фильм пр-ва США.
03 30 Музыка на бис.

Białystok
08 00 «Анатолий". Сериал пр-ва Канады.
08 30 Мультсериалы.
09 00 Региональный журнал.
10 00 «Матузалем 2". Фильм пр-ва США.
11 45 «20 тысяч миль под водой". Фильм пр-ва США.
11 45 Телекурьер.
12 30 «Миссисипи- река из песни". Документальный фильм.
13 25 «Бинго". Фильм пр-ва США.
14 55 Мультфильм.
16 00 Рождество в президентском дворце.
15 35 «Ва банк". Фильм пр-ва Польши.
18 20 Счастливого путешествия.
18 40 Рождество со звездами.
19 00 Объектив.
19 25 «Возвращение мушкетеров". Фильм пр-ва США.
21 00 Праздничный концерт.
22 00 Региональный журнал.
23 00 «Побег". Фильм пр-ва Франции.
00 40 «Жар пустыни". Фильм пр-ва Франции.

Środa
26 grudnia

TVP 2
8:15 Aniołki w akcji, czyli najwspanialsze Boże Narodzenie; film
9:00 Program lokalny
10:00 Drugi dzień świąt; komedia prod.USA;
11:35 Kolęda w Kosowie
12:10 Święta u Krawczyków
12:40 Kleopatra cz.1; film
14:45 Familiada; teleturniej
15:20 Złotopolscy;telenowela
15:50 Szansa na sukces; Arka Noego; stereo
16:45 Kleopatra cz.2; film
19:00 Program lokalny
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:55 Koncert bożonarodzeniowy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
21:00 Teleturniej muzyczny
22:00 Panorama
22:30 Fuks; film fab.
0:05 Otwarte karty; film
1:35 Przeklęty; film fab.
3:05 Zakończenie programu

Polonia
7:00 C. K. Dezerterzy; komedia
8:05 Od Marusarza do Małysza;
8:55 Spotkania z tradycją;
9:15 Polskie smaki
9:45 Fortuna; film prod.
10:40 Z dziecięcej estrady;
11:05 Noddy; W święta Bożego Narodzenia wszystko może się zdarzyć; serial
12:05 Zdzisław Maklakiewicz; film dokumentalny
12:50 Niespotykanie spokojny człowiek; komedia
13:50 Arka Noego i przyjaciele śpiewają piosenki i kolędy
14:40 Święta z Golec U Orkiestrą
15:30 Sto minut wakacji; film
17:05 Ogniem i mieczem; odc. 4; 2000 serial TVP; reż: Jerzy Hoffman
18:00 Teleexpress
18:20 Komedią; Odludki i poeta;
19:05 Urszula Dudziak koncert
20:00 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Złoto dezerterów; komedia
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:30 Pani Irena; odc. 3 - program
0:20 Gala operowa we Lwowie cz.2; koncert;
1:05 Sztuka dokumentu; film
2:00 Stąd do ratuszowej wieży; film animowany dla dzieci;

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериалы.
08 25 Развлекательная программа.
08 50 Праздничная программа.
12 00 «Аня с Зеленой горы". Фильм пр-ва Канады.
13 30 Развлекательная программа.
15 15 «13 участок". Сериал пр-ва Польши.
15 55 Сериал для молодежи.
16 20 Мультсериал.
16 40 Фонд Польсат.
16 45 Информация.
17 10 «Солнечный патруль". Сериал пр-ва США.
18 00 «Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
18 30 «Чудо любви". Сериал
19 30 Публицистическая программа.
19 45 Информация.
20 00 Спортивный журнал.
20 05 «Дикая луна". Сериал
21 00 «Адам и Ева". Сериал
21 35 «Грачиковы". Сериал
22 00 Художественный фильм.
23 40 «Эскалибур". Фильм
23 50 Эра бизнеса.
00 00 Информация.
00 15 Спорт.
00 25 Прогноз погоды.
00 30 Пульс бизнеса.
00 50 Ночное кино.
01 50 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Добрый день.
10 00 «Том и Хак". Фильм
11 35 «20 тысяч миль под водой". Фильм пр-ва США.
12 25 Телепредставление.
12 35 «Миссисипи- река из песни". Документальный фильм.
13 30 «Марушка и принц". Фильм пр-ва Чехословакии.
15 00 Мультфильм.
16 00 «Таинственный архив". Сериал пр-ва США.
16 30 «Ва банк 2". Фильм пр-ва Польши.
18 10 Концерт.
19 00 Объектив.
19 25 «Святой союз". Фильм
21 00 Концерт.
22 00 Региональный журнал.
23 00 «Человек под крышей". Фильм пр-ва США.
00 35 «Жар пустыни". Фильм пр-ва Франции.

Czwartek
27 grudnia

TVP 2
8:00 Pies i kot; film
8:20 Pierwsza gwiazdka smyka; film anim.prod.USA
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Doktor z alpejskiej wioski; serial
10:45 Pan Kleks w kosmosie; baśń filmowa
12:10 Druga szansa; film fab.
14:00 Panorama
14:10 Boże Narodzenie w Filadelfii; film fab. prod. USA
15:55 Felicity; serial prod.USA
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:21 Pogoda
17:25 Daleko od szosy; serial
18:50 Program lokalny
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Europa wita Euro; /10/
19:55 Va banque; teleturniej
20:30 Polaków portret własny;
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Europa wita Euro; /10/;
22:00 Panorama
22:30 Powodzianie; telenowela
23:00 997-magazyn kryminalny
23:35 Z Archiwum X; serial
0:25 To jest morze; film
2:00 Skupieni wokół tradycji; film dok.
2:30 Wrogość; film fab.
4:00 Zakończenie programu

Polonia
7:00 Kawa czy herbata
8:30 Sekrety zdrowia; Włos prawdę ci powie;
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Złotopolscy; telenowela
10:10 Święta z Golec U Orkiestrą; powt.
11:00 Złoto dezerterów;komedia
13:00 Wiadomości
13:10 Urszula Dudziak
14:05 Złotopolscy; telenowela
14:30 Sztuka dokumentu; film
15:25 Pod opiekę Matki Bożej;
15:40 Ocalić to co przemija;
16:00 Wiadomości
16:10 Kwadrans na kawę;
16:25 Bzz...; film animowany
16:30 III Mazurska Biesiada Kabaretowa;
17:30 Dekolt; film dokum.
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Program dla dzieci
18:45 Słoneczna włócznia; serial
19:15 Euroexpress; magazyn
19:35 Złotopolscy; telenowela
20:00 Polskie smaki;
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Teatr Telewizji;
22:10 Piosenki Władysława Szpilmana;
23:00 Między muzyką a polityką;
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
23:55 Ze sztuką na ty;0:25 Bosy pastuszek - kolędy
0:45 Tygodnik polityczny Jedynki;
1:30 Monitor Wiadomości
2:00 Polskie smaki
2:15 Krecik i tranzystor; film

Polsat
07 00 Музыкальная прогр.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодеж.
08 50 «Солнечный патруль". Сериал пр-ва США.
09 45 «Жертвы кораблекрушения". Сериал
10 35 «Чудо любви". Сериал
11 30 «Просто любовь". Сер.
12 30 «Адам и Ева". Сериал
13 00 «Чуткость и ложь". Сер.
13 30 Телешоу.
14 25 Развлекательная прог.
15 20 «Грачиковы". Сериал
15 50 Сериал для молодеж.
16 15 Мультсериал.
16 40 Фонд Польсат.
16 45 Информация.
17 10 «Солнечный патруль". Сериал пр-ва США.
18 00 «Чуткость и ложь". Сер.
18 30 «Чудо любви". Сериал
19 30 Публицистическая пр.
19 45 Информация..
20 10 «Дикая луна". Сериал
21 05 «Адам и Ева". Сериал
21 35 «13 участок". Сериал
22 10 «Алли Макбилл". Сер.
23 10 «Голый патруль". Сер.
23 40 Телевизионное следственное бюро.
00 10 Эра бизнеса.
00 15 Информация.
00 45 Пульс бизнеса.
01 00 «Приятели". Сериал
02 00 Ночное кино.
03 25 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 День добрый.
09 35 «Любой ценой". Сер.
10 25 Книги с верхней полки.
10 30 Урок французского яз.
11 00 «Случилось завтра". Сер
11 45 Телекурьер.
12 15 «Янки и конфедераты". Ф/м
13 05 Это тема.
13 15 Док. фильм.
13 45 Квартет.
14 10 «Костек". Сериал
14 35 Телепредставление.
15 05 «Клан". Сериал
16 00 «Сумасшедшее путешествие". Сериал
16 25 Региональный тележурнал.
16 40 Объектив.
17 30 «Вне времени". Сер.
18 15 Региональный журнал.
19 00 Объектив.
20 00 «Королева Бона". Сер.
21 00 Рождество в Европе.
21 15 Счастливого путешествия
21 35 Телекурьер.
22 00 Парад юмора.
22 30 Объектив.
23 00 «Любовь". Фильм
00 30 «Баллада о разбойнике". Фильм

Piątek
28 grudnia

TVP 2
8:25 Wigilia w lesie; film
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 Złotopolscy; telenowela
9:55 Złotopolscy; telenowela
10:25 Pan Kleks w kosmosie baśń filmowa
11:30 Biały rumak; film fab.
13:05 Miłość i zdrada - koncert Ich Troje; stereo
14:00 Panorama
14:10 Dzieciaki Okrągłego Stołu; film fab.prod.USA;
15:55 Felicity; serial prod.USA
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:10 Dzieci i ryby; film
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Europa wita Euro; /11/
19:55 Czterej pancerni i pies; serial TVP
20:55 Teleturniej muzyczny
21:55 Europa wita Euro; /11/;
22:00 Panorama
22:30 Wieczór z Jagielskim;
23:15 Wideoteka Dorosłego Człowieka
23:50 Osobista zemsta; film
1:20 Śmierć w gigabajtach; film fab
2:50 Bunt na okręcie; film fab.
4:30 Zakończenie programu

Polonia
7:00 Kawa czy herbata;
8:30 Gość Jedynki; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Złotopolscy; telenowela
10:05 Południk 19-ty; program dla dzieci
10:30 Słoneczna włócznia; serial
10:55 Włóczęgi; komedia
12:30 Między muzyką a polityką;
13:00 Wiadomości
13:10 Ballada o straszliwej zbrodni na Makowskiej Górze;
13:40 Historia obyczaju;
14:00 Film animowany dla dorosłych; Prekursor
14:10 Złotopolscy; telenowela
14:35 Tygodnik polityczny Jedynki;
15:25 Europejskie Dni Kultury Ludowej - Dikanda;
16:00 Wiadomości
16:10 Nie tylko dla komandosów; reportaż
16:35 Królewicz Żabka; film
17:30 Pegaz; magazyn kulturalny
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Dodek Dymsza; film dok.
19:05 Teleturniej językowy
19:35 Złotopolscy; telenowela
20:00 Hity satelity;
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Plebania;serial TVP
21:30 Forum Polonijne;
22:25 Kabaret Starszych Panów;
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Porozmawiajmy
1:00 Pierwszy krzyk; fabularyzowany serial dokumentalny
1:30 Monitor Wiadomości
2:00 Hity satelity;
2:15 Zaczarowany ołówek; serial animowany dla dzieci;

Polsat
07 00 Музыкальная прогр.
08 00 Мультсериалы.
08 25 Программа для молод.
08 50 «Солнечный патруль". Сериал пр-ва США.
09 45 «Алли Макбилл". Сер.
10 35 «Чудо любви". Сериал
11 30 «Просто любовь". Сер.
12 25 «Адам и Ева". Сериал
12 55 «Чуткость и ложь". Сер.
13 25 Жизненный шанс.
14 15 Развлекательные пр.
15 15 «Люблю Клару". Сер.
15 50 Сериал для молодеж.
16 15 Мультсериал.
16 40 Фонд Польсат.
16 45 Информация.
17 10 «Эйр Америка". Сер.
18 00 «Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
18 30 «Чудо любви". Сериал
19 30 Публицистическая пр.
19 45 Информация.
20 10 «Дикая луна". Сериал
21 05 Жизненный шанс.
22 00 «Контроль полетов". Ф/м
00 05 Эра бизнеса.
00 30 «Джон Черный пояс". Фильм пр-ва США.
02 35 Плэйбой.
03 05 Музыка.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 День добрый.
09 35 «Любой ценой". Сер.
10 25 Книги с верхней полки.
10 30 История идет по кругу.
11 00 «Случилось завтра". Сер.
11 45 Телекурьер.
12 15 «Черные тучи". Сер.
13 00 Это тема.
13 15 Мир садов.
13 45 У себя.
14 10 «Костек". Сериал
14 35 Телетурнир.
15 05 «Клан". Сериал
16 00 «Евгения Сандлер". Сериал пр-ва Англии.
16 25 Региональный журнал.
16 40 Объектив.
17 30 «Вне времени". Сер.
18 15 Региональный журнал.
18 30 Репортаж.
19 00 Объектив.
19 30 Цикл репортажей.
20 00 Волейбольный жур/л.
22 00 Парад юмора.
22 30 Объектив.
23 00 «Убийца". Фильм

Sobota
29 grudnia

TVP 2
8:00 Echa tygodnia;
8:30 Spróbujmy razem;
9:00 Program lokalny
10:00 lekarz medycyny; serial
10:25 Psi świat; serial
10:50 Nie tylko dla komandosów
11:15 Zwierzaki-dziwaki; serial
11:45 Arka Noego
12:10 Europa wita Euro; /12/
12:15 Jetsonowie; serial
12:40 Przygody barona film
15:00 Teleturniej
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Co nam w duszy gra;
17:00 Teleturniej muzyczny
18:00 30 ton! - lista,lista- lista przebojów;
18:30 Szum; film dok.
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:55 Europa wita Euro; /12/;
20:00 Polak potrafi czyli Co dziś porusza Weissa Janusza
20:55 Co nam w duszy gra;
21:50 Słowo na niedzielę
22:00 Panorama
22:30 Kiedy mężczyna kocha kobietę;film fab.prod.USA
0:40 Jak upolować mężczyznę, czyli seks w wielkim mieście; serial prod.USA
1:05 Oczy Laury Mars; film
2:40 Niełatwa forsa; komedia kryminalna prod.USA;
4:10 Zakończenie programu

Polonia
7:00 Cyrograf dojrzałości; film
7:50 Film animowany dla dorosłych;
8:00 Echa tygodnia;
8:30 Eurofolk - Sanok;
9:00 Wiadomości
9:15 Zostań rysownikiem; film
9:45 Ziarno;
10:10 Program dla dzieci
10:35 Plebania; serial TVP;
11:00 Muppet show; serial
11:25 Uczmy się polskiego;
12:00 Czy Lucyna to dziewczyna?; komedia
13:20 Kultura duchowa narodu;
14:10 Wielkie żarcie; Wielkie przemiany
14:35 Mapeciątka; serial
15:00 Jan Matejko
15:30 Piraci; teleturniej
16:00 Jest jak jest; serial
16:30 Stacja PRL; Szkoła
17:00 Ojczyzna-polszczyzna; Ptaki niby dzwoneczki uczą się kolędy;
17:15 Kurier z Waszyngtonu
17:30 Powrót po latach; reportaż Teresy Olearczyk
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Mafia; koncert zespołu
19:00 Na dobre i na złe; odc. 67 - Gorzka prawda; serial
19:50 Góralski karnawał; program krajoznawczy
20:15 Dobranocka; Przygody Misia Colargola; odc. 25 - Nasza choinka; serial animowany dla dzieci
20:30 Wiadomości
21:00 Kapitał czyli jak zrobić pieniądze w Polsce; film fab.
22:25 Ryszard Rynkowski - „Dary losu"
23:20 Film animowany dla dorosłych; Historyjka; film
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Program rozrywkowy;
0:55 Podłazy - godne święta na Podhalu;
1:25 Na dobre i na złe; serial
2:15 Przygody Misia Colargola; serial anim. dla dzieci;

Polsat
07 00 Развлекательная прог.
08 00 Твой врач.
08 15 Достаточно захотеть.
08 30 Руки, которые лечат.
09 00 Мультсериалы.
09 25 Программа для детей.
10 00 »Таинственный рыцарь". Сериал
10 25 Сериал для молодеж.
10 50 Развлекательная прог.
12 00 Художест. фильм.
13 45 «Три мушкетера". Фильм пр-ва США.
16 00 4x4. Мотожурнал.
16 30 Информация.
16 45 Развлекательная прог.
17 45 «В кругу тайн". Сериал
18 35 «Асы из класса". Сер.
19 30 Информация.
20 05 Развлекательная прог.
21 00 «Мир Плохих". Сериал
21 30 «Люблю Клару". Сер.
22 00 Вечерний фильм.
00 20 Ночное кино.
02 25 Худ. фильм.
04 15 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Региональный журнал.
10 05 «Святой". Сериал
11 00 «По зову сердца". Ф/м
11 30 Худ. фильм.
13 00 Цель путешествия.
14 00 Сокровищница.
14 25 Гениальные животные.
14 55 Док. сериал.
15 25 Тележурнал.
16 00 «Тайный архив". Ф/м
16 30 Это Польша.
17 15 Счастливого путешествия.
17 35 Приглашение.
18 00 Региональный журнал.
19 00 Объектив.
20 00 Телетеатр.
21 40 Телекурьер бис.
22 00 Региональный журнал.
22 30 Объектив.
23 00 «Хладнокровный". Фильм пр-ва США.
00 35 «Дворянское гнездо". Фильм пр-ва СССР.

Niedziela
30 grudnia

TVP 2

7:55 Pogranicze w ogniu; serial TVP
8:55 Słowo na niedzielę;
9:00 Program lokalny
10:00 M jak miłość; serial
10:50 Świat się bawi,czyli szaleństwo sylwestrowej nocy; magazyn
11:15 Na maksa; teleturniej
11:40 Raj na ziemi; serial
12:35 Podróże kulinarne
13:05 Czterej muszkieterowie; film fab. prod. USA;
15:00 Teleturniej
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Co nam w duszy gra;
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:21 Pogoda
19:30 Panorama
19:50 Europa wita Euro; /13/;
20:00 Miss Europy 2001
22:00 Panorama
22:30 Boża podszewka; serial
23:30 Losowanie audiotele
23:35 Studio Teatralne Dwójki;
0:30 Uczta Babette; film fab.
2:10 Pokochać kogoś; komedia romantyczna
3:55 Zakończenie programu

Polonia
7:15 Na dobre i na złe; serial
8:05 Słowo na niedzielę
8:10 Kurier z Waszyngtonu;
8:25 Spotkania z tradycją;
8:50 Bajarz; serial animowany
9:10 Niedzielne muzykowanie;
9:55 Spotkanie z literaturą;
10:25 Złotopolscy; telenowela
11:15 Manewry miłosne; film
12:20 U wód...; U stóp Ostrego Wierchu;
12:35 Kolędy
13:00 Anioł Pański
13:10 Czasy;
13:25 Otwarte drzwi
14:00 Transmisja mszy św.;
15:10 Teatr Młodego Widza;
15:45 Spotkanie z Balladą;
16:35 Pasażer na gapę; film
17:35 Kino kultowe; „Rejs";
18:00 Teleexpress
18:15 M jak miłość; serial TVP
18:55 Nie trąb; film
19:05 L jak Laskowik, T jak TEY; Program rozrywkowy
19:50 Ludzie listy piszą
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Dzieci i ryby; komedia
22:35 Jestem zakochana;
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Tak, tak; komedia
1:25 Znasz - li ten kraj
1:50 Sportowa Jedynka
2:15 Maurycy i Hawranek; serial animowany dla dzieci;

Polsat
07 00 Развлекательная прог.
08 00 4 x 4. Автожурнал.
08 30 Религиозная програм.
09 00 Мультсериалы.
10 00 Программа для детей.
10 30 Сериал для молодеж.
10 55 Музыкальная програм.
12 00 «Дхарма и Грег". Сериал пр-ва США.
12 30 «Сабрина". Сериал
13 00 Худ. фильм.
14 45 «Двойная операция". Сериал пр-ва США.
15 40 Развлекательная прог.
16 20 Фонд Польсат.
16 30 Информация.
16 45 Клуб Польсата.
17 00 «Приемная семья". Сериал пр-ва Польши.
17 30 Развлекательная прог.
18 30 Телетурнир.
19 30 Информация.
20 05 «Жертвы кораблекрушения". Сериал
21 00 Жизненный шанс.
21 55 Телешоу.
23 00 Ночное кино.
00 55 Футбольный журнал.
01 55 Спортивный журнал.
04 30 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Региональный журнал.
10 00 «Святой". Сериал
11 00 Док. фильм.
11 30 «Невезучая волшебница". Фильм
11 55 Мультфильм.
12 20 Книги с верхней полки.
12 30 Войны, битвы, солдаты.
13 30 Региональный журнал.
15 30 Человек и природа.
16 30 Польские монастыри.
17 00 «Боб Моррисон". Сериал пр-ва Австралии.
17 45 Телепредставление.
18 15 Программа кабаре.
19 00 Объектив.
19 20 Это тема.
19 35 «Прекрасное лето 1914 года". Фильм
21 25 Польский подиум.
22 00 Региональный журнал.
22 30 Объектив.
23 00 «Кулак блондинки". Фильм пр-ва Англии.
00 35 «Прием у Дона". Фильм пр-ва Австралии.

Głos znad Niemna a polskie słowo drukowane

Koniec lat 80-ch stał się przełomowym: dwa elementy rzeczywistości — wolność stowarzyszenia i niezależne media — umożliwiły powstanie w 1988r. Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego im. A. Mickiewicza i wydanie w 1989r. polskojęzycznego pisma — tygodnika Głos znad Niemna.

Możliwość samoorganizowania się i troski o własny język, kulturę aktywizowały budowanie poczucia własnej, narodowej tożsamości. Wielką rolę w tym odgrywał żywy język ojczysty, używanie którego najpełniejszy wymiar znajduje w zakresie kultury, edukacji i przekazaniu informacji. Funkcjonują one w szkole, ośrodkach kultury i mediach. Według danych spisu ludności na Białorusi z 1989r., można było liczyć na 400 tys. adresatów medialnych (Polaków, z których 15,5 proc. uznawało język polski za ojczysty), w rzeczywistości wówczas — o wiele więcej.

Obecnie w języku polskim na Białorusi także ukazują się czasopisma „Słowo Ojczyste" (wydawca — SZ „Polska Macierz Szkolna"), „Magazyn Polski" (jako dodatek do „Głosu znad Niemna"), biuletyn „Ziemia Lidzka", gazetka „Słowo polskie" w Baranowiczach, religijny dwutygodnik diecezji grodzieńskiej „Słowo Życia", biuletyn duszpasterstwa harcerstwa na Białorusi „Bogu i Ojczyźnie" (w. Miżerycze, rejon zelwieński, obwód grodzieński).

Prasa na Grodzieńszczyźnie i Wileńszczyźnie

Początkową formą dziennikarstwa polskiego na terenach Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny były tzw. nowiny, które były rozpowszechnione już w wieku XVI na terytorium Europy. Były to „komunikaty" drukowane. Powstawały co raz pod innym tytułem. Dotyczyły jakiegoś ważnego wydarzenia w kraju lub za granicą i miały na celu informowanie szerszych kół społeczeństwa. W wieku XVII spotykamy obok „nowin" także „relacje", „awizy", a w wieku XVIII — „wiadomości" i „gazety". Są to „szczupłe", nie raz jednokrotne wydawnictwa, poświęcone pojedynczemu faktowi.

Drukowały się: przechowane dotychczas awizy, m. in. pt. „Awizy z Grodna" z sejmu 6 Februarii (27 Januarii) 1679r., a także „Awizy Grodzieńskie item z Brześcia, ze Lwowa, z Krakowa d13 Decembris 1698". Dopiero w roku 1759 założyli jezuici wileńscy „Kurier Litewski", a potem zyskali wyjątkowe prawo wydawania gazety dla Akademii Wileńskiej.

Jednodniówka, która ukazywała się podczas posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej w 1678 roku w Grodnie pt. Awizy Grodzieńskie, była przeznaczona dla posłów sejmu. Wcześniej w Polsce istniała tradycja udzielenia sobie nowin o wypadkach i wydarzeniach w życiu publicznym w różnych częściach kraju. Magnaci, zwłaszcza biorący udział w życiu publicznym, posiadali swoich korespondentów, którzy spisywali najważniejsze wydarzenia.

Pierwsza drukowana gazeta w Polsce ukazała się 3 stycznia 1661 roku, a po siedemnastu latach zaistniało pismo w Grodnie. W Bibliotece Jagiellońskiej zachował się numer „Awiz Grodzieńskich" z 13 grudnia 1698r. Jest to pismo, w którym posłów na sejm informowano o osatatnich wydarzeniach w życiu politycznym Rzeczypospolitej Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Podano na przykład informację, że król z Brześcia do Grodna wysłał umyślnego, który 21 listopada 1698r. zebrał wszystkich senatorów na konsylium w sprawie Kasztelana Wileńskiego Hetmana Polnego WKL. Poinformowano, ze biskup wileński wyjeżdżał z Grodna do Obozu Pospolitego Ruszenia, gdzie w imieniu króla ze starostą żmudzkim szukał drogi do zgody, szczegółowo opisano sytuację w województwach trockim i witebskim.

W XVIIIw. w Grodnie (od kwietnia 1792r.) wydawano medyczny tygodnik „Pismo Tygodniowe Medyczne" przez doktora J. Ch. Noena. W 1898r. w 5 zachodnich guberniach Rosji wydawano 14 gazet, 3 prywatne.

Głos znad Niemna

Słowo do Czytelników

DO CZEGO DĄŻYMY?

WIZYTA

Podręcznik na warsztacie

SPOTKANIE

Grodno było trzecim miastem w Rzeczypospolitej Polskiej (oprócz Warszawy i Wilna) i pierwszym centrum prowincjonalnym, które miało swój organ prasowy. To była „Gazeta Grodzieńska" — wydarzenie niezwykłe, unikatowe i mało zbadane. Powstała ona jako przedruk gazety z Warszawy, która przychodziła do Grodna (zaledwie 1 egzemplarz) i wcześniej była przepisywana w kilkadzisięciu egzemplarzach przez sekretarza poczty grodzieńskiej dla „przesyłki po kraju". Ten nie znany nam sekretarz, człowiek twórczy i postępowy, po otwarciu w Grodnie drukarni królewskiej w 1775r. doszedł do wniosku, że gazetę warszawską lepiej drukować, a nie przepisywać.

Pierwszy numer ujrzał świat w maju 1776r. Wychodziła „Gazeta Grodzieńska" raz w tygodniu w czwartki, w języku polskim, na 2 stronach 20x15 cm. A wyjątkowo (podczas podróży Katarzyny II na tych ziemiach w 1780r.) — zwiększała się dwukrotnie.

Swoją śmiałością i informacją, niezgodną z polityką dworu, gazeta wywoływała niezadowolenie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, któremu przypadkowo trafiła do rąk. W artykułach krytykowano aktualne społeczno-polityczne problemy (na przykład o ucisku na ziemiach polskich, zabranych przez Prusów), co za tamtych czasów było zjawiskiem wyjątkowym.

Król w swoim liście z dnia 8.07.1776r. zrobił zauwagę staroście grodzieńskiemu Antoniemu Tyzenhauzowi, że należy zbadać całą sprawę i unikać „złego pisania". Król rekomendował gazetę kontrolować i wydawać według zasad własnej polityki.

Tyzenhauz poprosił, aby przysyłano z Warszawy gazety sprawdzone przez Gabinet, które będą przedrukowywane i rozsyłane, zamiast „bajkowych". Na rozkaz króla w Grodnie wprowadzono posadę cenzora gazetowego. Był nim Franciszek Suchodolec. Ale jak widać z wyjaśnienia A. Tyzenhauza (3.04.1777), nie zawsze miał on czas na przeczytanie gazety. Z tego dokumentu powstaje także wizja wydawnictwa gazety. A. Tyzenhauz tłumaczył się, że ksiądz prefekt drukarni powinien był otrzymaną od sekretarza poczty gazetę do druku odesłać do przeegzaminowania przez pana Suchodolcewa (sekretarza Tyzenhauza), jaki wyjechał do Warszawy, a jeszcze i sam ksiądz-prefekt się oddalił. W wyniku tego gazety z poczty poszły wprost do wydawców. Stanowisko korektora zajmował bliski człowiek, nic nie rozumiejący w polityce, który tylko śledził za prawidłowością napisania liter. „Zaproszony do mnie sekretarz poczty przyznał się, że nawet on z przyczyny spóźnienia ekspedycji nieczytaną gazetę oddał do drukarni." — pisał.

Wpływ społeczeństwa

Stopniowo "Gazeta Grodzieńska" stała się grodzieńskim oficyjnym wydawnictwem, za pomocą którego Antoni Tyzenhauz mógł oddziaływać na myśl społeczną. W gazecie drukowano ogólne wiadomości polityczne z całego świata, wzięte z wydań niemieckich, wiadomości z życia dworu królewskiego w Warszawie, urzędowe ogłoszenia ze Skarbowej, Koronnej i Litewskiej Komisji, materiały o festynach i uroczystościach, "badania szkolne", sejmowa i krajowa informacja, informacja metereologiczna. Szczególną uwage gazeta zwracała na prowincje białoruskie, które po I rozdziele Rzeczypospolitej Polskiej (1772) odeszły do Imperium Rosyjskiego.

W rubryce "Ogłoszenia" była informacja o zaginionych, kradzieżach, uciekinierach- chłopach. Ogłoszenia trzeba było kierować do urzędu pocztowego grodzieńskiego, sekretarz którego pełnił rolę redaktora, i jednocześnie stąd rozpowszechniał się nakład. Możliwie redaktorem pierwszej gazety był Braun, który wspomina się jako sekretarz poczty w 1775r., lub Sobolewski, nazwisko którego czesto się wspomina w licznych kalendarzach, które wydawano wówczas w Drukarni Grodzieńskiej. Kierował nią ks. Karol Malinowski. Drukarnia także korzystała z usług gazety, zamieszczając na jej łamach informacje o swoich i in. wydaniach, które można było nabyć w ich magazynie.

Gazeta odznaczała się operatywnością w publikacjach miejscowych wiadomości. O tym świadczą na przykład reportaże o pobycie w Grodnie w dniach 15-17. 09.1777r. króla, lub w Słonimiu 4.10.1778r. Te reportaże, napisane w Grodnie, wysyłano do publikacji do innych wydawnictw, w tym i do "Gazety Wileńskiej".

Wiadomości o wydarzeniach politycznych przychodziły z opóźnieniem. W numerze z dnia 2.09.1779r. informacja z Warszawy jest przestarzała o 5 dni, z Rzymu — 35, z Londynu — 34; w numerze z dnia 9.09.1779r. z Petersburga — o 59 dni, z Drezna — o 30, z Roterdamu — o 23.

Gazeta informowała o wojnie o niepodległość w Ameryce Północnej, konfliktach pomiędzy Austrią i Prusami, wizycie do Połocka Katatrzyny II. Nie brakowało również informacji miejskich, lokalnych. W 1779r. gazeta opowiadała o koncercie i iluminacjach w mieście 17 stycznia, w 1780r. — o egzaminach publicznych do Grodzieńskiej Wojewódzkiej Szkoły, potem — o przejaździe inkognito przez Grodno imperatora Józefa III.

"Gazeta Grodzieńska" odgrywała wielką rolę popularyzacyjną i agitacyjną, przeważnie w przededniu sejmików. Swoimi artykułami starała się obudzić zaufanie do działalności Tyzenhauza i partii dworu królewskiego. To kolejna próba wpływu na poglądy polityczne społeczeństwa, co świadczy o nadzwyczajnej przedsiębiorczości i intuicji Tyzenhauza, jego talencie organizatorskim. Ostatni numer, który się zachował, pochodzi z dnia 28 grudnia 1780r. (możliwie gazeta wychodziła do 1783r.)

Tylko kilka numerów gazety zachowały się w archiwach i muzeach Grodna i Warszawy. W Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego zachowały się 2 roczniki 1779 i 1780, w których brakuje tylko 5 numerów.

cdn

Tatiana ZALESKA

Szanowni czytelnicy!

W lutym 2002r. w Salt Lake City odbędą się kolejne Zimowe Igrzyska Olimpijskie. Z tego powodu ogłaszamy konkurs składający się z trzech etapów. Zwycięzcy każdego z etapów otrzymają upominki, a zwycięzca trzech etapów — nagrodę specjalną.

Pytania do pierwszego etapu konkursu:

1. W którym roku odbyły się I Zimowe Igrzyska Olimpijskie? (1916, 1920, 1924).
2. W jakim mieście odbyły się I Zimowe Igrzyska Olimpijskie? (Davos (Szwajcaria), Chamonix-Mont-Blanc (Francja), Berchtesgaden (Niemcy).
3. W którym roku sportowcy po raz pierwszy wygłosili przysięgę podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich? (1924, 1928,1932)
4. W którym roku i jaki medal po raz pierwszy zdobyli polscy sportowcy podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich? (1952, 1956, 1966) (złoty, srebrny, brązowy).
5. Który z polskich sportowców wywalczył tytuł mistrza Zimowych Igrzysk Olimpijskich? (S. Marusarz, W. Fortuna, C. Pilejczyk).

Gratulacje zwycięzcom konkursu!

Prawidłowe rozwiązanie konkursu „Sztuka polska", który zaproponowaliśmy naszym czytelnikom w nr 45: 1-b; 2-a; 3-b; 4-a; 5-c; 6-a. Doskonałą znajomością kultury polskiej w tym zakresie wykazały się: Olga Soroko z Lidy, Olesia Bocianowska z Głębokiego, Cecylia Tryzno z Berezy, Aldona Rodziewicz z Nowego Dworu, Katarzyna Rubałko z Mołodeczna, Elzbieta Liberman z Poleskiego, Wiktoria Żuk z Pieliszcze, Czesław Waluk z Grodna, Anna Leuto z Mińska, Gienadij Iwanczyn z Mińska, Wiktor Aniszczyk z Grodna. A pięć prezentów książkowych, po losowaniu, wysyłamy do: Wiktorii Żuk, Genadziusza Iwanczyna, Olgi Soroko, Olesi Bocianowskiej i Anny Leuto. Gratulujemy zwycięzcom i zapraszamy do udziału w nowych konkursach!

Nasza ankieta

Życzenia, uwagi, rady, słowa krytyki i wdzięczności odczytaliśmy w nadesłanych przez Was, nasi szanowni czytelnicy, ankietach. Cieszymy się, że wśród naszych czytelników są zarówno młode osoby (uczniowie, studenci), jak i starsze, które wykonują różne zawody (nauczyciele, inżynierowie, budowlani, rolnicy, lekarze i in.) czy są już na emeryturze.

Większość z odpowiadających na naszą ankietę jest już czytelnikami **Głosu** od wielu lat. Aldona Rodziewicz pisze: *„Prenumeratorem* **Głosu** *jestem od pierwszego numeru. W pierwszym okresie, kiedy gazeta nie była zarejestrowana i trzeba było ją rozprowadzać, kupowałam po 200-300 egzemplarzy i rozprowadzałam wśród uczniów szkoły, mieszkańców Nowego Dworu i okolicznych wsi".*

A Franciszek Rozwodowski z Wołkowyska wspomina: *„Gazetę* ***Głos znad Niemna*** *pierwszy raz nabyłem w czerwcu miesiącu pamiętnego 1990r., na zjeździe Polaków, na którym został założony Związek Polaków. U góry, z lewej strony, wydania białymi dużymi literami na czerwonym tle było napisane* **Głos znad Niemna**, *poniżej, czarnymi literami: "Dodatek specjalny do dziennika "Czerwony Sztandar" Wilno". Drugie wydanie* **Głosu** *nabyłem w sierpniu 1990r., w kolorze niebieskim, wydane już w Grodnie. Następnie gazetę nabywałem przy kościele, później — w zakładzie pracy. Kiedy rozpoczęto prenumeratę* **Głosu znad Niemna** *od razu zaprenumerowałem i do dnia dzisiejszego się nie rozstaję z* **Głosem**".

Bardzo uważnie czytaliśmy odpowiedzi na pytania 4, 7 i 8, dotyczące zainteresowań, uwag krytycznych i propozycji. Na przyszłość postaramy się je uwzględnić i zrobić wszystko, aby popularne strony: historyczna, religijna, dziecięca, kulturalna stały się bardziej interesujące i urozmaicone tematycznie, a "**Głos** z kraju, ze świata, z Polski" bogatszy informacyjnie i aktualniejszy. W miarę możliwośći, pokonując różnego rodzaju przeszkody, chcielibyśmy poszerzyć zasięg opisywanych wydarzeń w terenowych oddziałach ZPB i pisać o naszych aktywnych szeregowych związkowcach. Dlatego prosimy o nadsyłanie swoich wspomnień, prób literackich w języku polskim. Jeden z czytelników — Michał Rodziewicz — zaproponował, aby *"każdy z czytelników napisał coś do redakcji, a przecież jest co napisać — o swoich stronach, o ciekawych zdarzeniach w swoim życiu"*. Interesująca propozycja wyszła też od Julii Alejnikowej, aby wydawać raz na miesiąc jako samodzielną gazetkę **Głosik** dla dzieci i młodzieży.

Cieszymy się, że możemy czytelnikom pomóc; Jadwiga Kosobucka pisze: *"Jestem zainteresowana odrodzeniem polskości i z zadowoleniem czytam artykuły o działalności ZPB. Z pomocą waszej gazety w 1995r. odnalazłam, po 56 latach, mogiłę swojego brata, żołnierza Wojska Polskiego, zaginionego w 1939r."*

Jesteśmy wdzięczni za ciepłe słowa w Waszych listach. Irena Titorowa z Postaw pisze: "Wasz **Głos** to iskierka słońca w naszym domu, każdy wtorek (kiedy do nas przychodzi **Głos**) to dla nas święto".

Wśród uczestników ankiety przeprowadziliśmy losowanie i wysyłamy prezenty książkowe do: Haliny Bielskiej z Połoczan, Eugeniusza Sienkiewicza z Alekszyc, Jana Leuty z Mińska, Jadwigi Kosobuckiej z Sołów, Michała Piechoty z Brześcia, Jana Rulewicza z Brasławia, Michała Rodziewicza z Dachn, Aleksandra Żałkowskiego z Lidy.

Ankiety czytała Tatiana ZALESKA

Przy wigilijnym stole,
Łamiąc się opłatkiem świętym
Pomnijcie, że dzień ten radosny
w miłości jest poczęty.
Że, jak mówi nam wszystkim
dawne orędzie
Z pierwszą gwiazdą Bóg w
Waszym domu będzie!

Z okazji urodzin **Eugeniusza GAŁKIEWICZA** i **Antoniny WANISZEWSKIEJ** moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, pogodnych i słonecznych dni na co dzień, wszelkiej pomyślności oraz obfitych łask Bożych składa

rodzina Jurowiczów z Wołkowyska

Drodzy Rodacy! Kochane dzieci!

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego 2002 Roku życzymy Wam zdrowia, szczęścia, radości, spełnienia marzeń i wielu sukcesów

Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny

Kochanym rodzicom i dziadkom **Wandzie i Wiktorowi OBUCHOWICZOM** z Obuchowicz, z okazji 55. rocznicy ślubu moc serdecznych życzeń: dużo zdrowia, długich lat życia, wszelkiej pomyślności, radości na co dzień, pokoju oraz obfitych łask Bożych.

Wdzięczni za trud rodzicielski, czułe serca i mądrość życiową

dzieci i wnuki

Z okazji 70.urodzin kochanej siostry **Danuty MATUK** serdeczne życzenia długich i pogodnych lat życia, zdrowia, szczęścia i opieki Matki Bożej z całego serca życzą

siostry Irena i Barbara z całą liczną rodziną

Dobrze że jesteś.

Rodzina Maskiewiczów, 1960r.

Kochanym rodzicom **Łucji i Janowi MASKIEWICZOM** z Mikielewszczyzny, rej. Mostowskiego, z okazji 50.rocznicy ślubu oraz świąt Bożego Narodzenia składamy moc najserdeczniejszych życzeń: dużo zdrowia, szczęścia, radości, wszelkiej pomyślności, ciepła i radości w życiu rodzinnym, radości na co dzień, pokoju oraz obfitych łask Bożych. Jesteśmy wdzięczni za trud i miłość rodzicielską oraz czułe serca

synowie, synowe oraz wnuki

Z okazji 70. urodzin kochanemu tatusiowi i dziadkowi **Karolowi BOHATYREWICZOWI** oraz kochanej mamusi i babci **Adolfinie BOHATYREWICZ** z okazji urodzin moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, pomyślności, pogody ducha oraz wszelkich łask Bożych życzą

dzieci i wnuki

Kochana mamusiu **Jadwigo KOSOBUCKA!** Z okazji urodzin składam moc serdecznych życzeń: dużo zdrowia, szczęścia, wszelkiej pomyślności, długich lat życia, radości na co dzień, pokoju oraz obfitych łask Bożych

kochający syn Eugeniusz

Z okazji urodzin **Andrzeja DUBIKOWSKIEGO**, redaktora naczelnego tygodnika **Głos znad Niemna**, składamy moc najlepszych życzeń: dużo zdrowia, szczęścia, radości, pogody ducha, sukcesów w pracy zawodowej oraz spełnienia najskrytszych marzeń

koleżanki i koledzy

Podziękowania

Redakcja gazety Głos znad Niemna składa serdeczne podziękowania **Wiktorowi MACULEWICZOWI**, prezesowi Oddziału ZPB w Brasławiu za wspaniały prezent - drukarkę.

KARTKI Z KALENDARZA

24.12.1798 - W Zaosiu koło Nowogródka urodził się największy poeta polski **Adam Mickiewicz** (*Pan Tadeusz, Dziady*).

24.12.1898 - W Warszawie **odsłonięto pomnik A. Mickiewicza.**

25.12.1076 - Boże Narodzenie - **Bolesław Śmiały koronuje się na króla Polski.**

26.12.1923 - Zmarł **Włodzimierz Przerwa-Tetmajer**, wybitny malarz, uczeń Jana Matejki.

27.12.1953 - Zmarł **Julian Tuwim**, poeta i tłumacz literatury rosyjskiej (*Kwiaty polskie*).

Redakcja tygodnika
Głos znad Niemna
zatrudni *pana* (wiek 25-35 lat) na stanowisko redaktora - wykształcenie wyższe humanistyczne, dobra znajomość języka polskiego oraz podstawy komputera

Cennik

życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

Cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę (28 znaków):

ogłoszenie	**mniej niż 300 zn.**	**więcej niż 300 zn.**
zwykłe	240 rub/ lin;	200 rub/ lin;
pogrubioną czcionką	360 rub/ lin;	300 rub/ lin;
w czarnej ramce	300 rub/ lin;	w czerwonej 360 rub/ lin;
matrymonialne	420 rub/ lin;	390 rub/ lin;

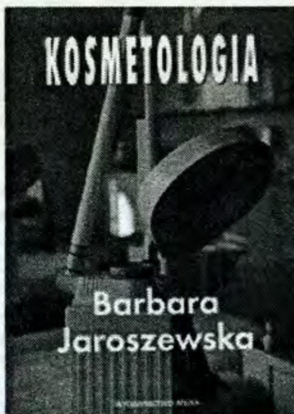
nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x30 mm 1400 rub

Numer konta Bielinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Kosmetologia

Autorka, Barbara Jaroszewska, pisze: "Niniejszy podręcznik jest IV wydaniem "Kosmetyki pielęgnacyjnej" -rozszerzonym i uaktualnionym.

Skupiając się na podstawowych problemach zawodowych, nie mogłam potraktować wszystkich zagadnień w sposób jednakowo wyczerpujący. Część z nich przedstawiłam szczegółowo, inne opisałam nieco pobieżnie, a jeszcze inne zostały przeze mnie tylko zasygnalizowane.

W tym wydaniu uwzględniłam również opis niektórych wad i chorób skóry z jakimi może najczęściej zetknąć się w swojej pracy kosmetyczka. Podręcznik niniejszy spełni swe zadanie jeśli przyczyni się do właściwego przygotowania do zawodu, zachęci do samodzielnych poszukiwań w trakcie pracy i okaże się pomocny wszystkim tym, którzy don sięgną."

Informację o nabyciu książki można uzyskać w Grodnie pod numerem telefonu: (0152)72-00-97.

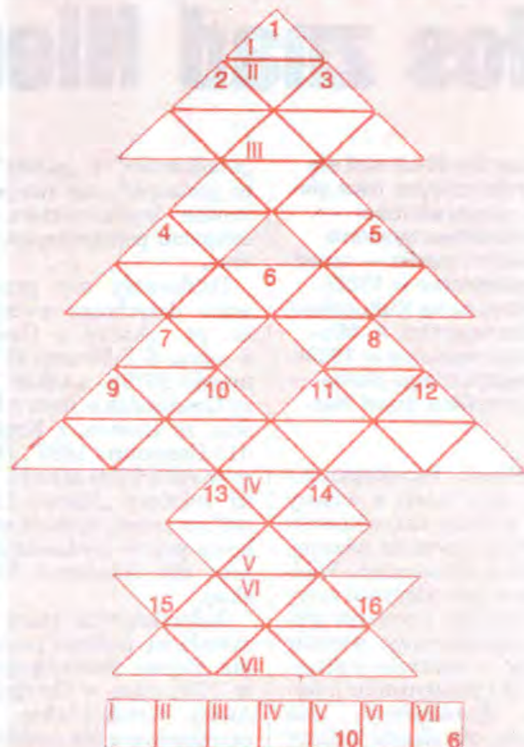
Poszukuję do wynajęcia w Grodnie umeblowanego 3-pokojowego mieszkania na dłuższy czas.
Tel.75-15-90 od 10.00 do 16.00

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w **Głosie** dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu **066**.

KRZYŻÓWKA

Litery z pól oznaczonych cyframi rzymskimi utworzą hasło pomocnicze.

Prawoskośne:
1. u ludzi wywołuje różne choroby, np. grypę, w komputerze zaś - zakłócenia w jego działaniu
2. nauka zajmująca się badaniem warunków pracy
4. pole działania
6. klawiszowy instrument muzyczny
7. górna, pozioma krawędź dachu
9. tygodnik Jerzego Urbana
11. nowy, witany podczas balów sylwestrowych
13. popularna rosyjska melodia ludowa
15. lewy dopływ dolnej Warty

Lewoskośne:
1. rosyjskie imię żeńskie
3. eliminowanie
5. morska jednostka długości
6. kacze "gdakanie"
8. solenizantka z 13 stycznia
10. Bruce, odtwórca głównej roli w filmie "Wejście smoka"
12. głos żmiji
14. model opla (anagram słów car+bila)
16. zbożowa kawa rozpuszczalna

Rozmawiają dwa lustra:
- Widzisz coś?
- Nic, a ty?
- Ja też nic! To co ci ludzie w nas widzą?

- Tato, czy wiesz ile pasty do zębów da się wycisnąć z tubki?
- Nie wiem.
- A ja wiem, bo sprawdziłem - od okna do wersalki.

Mały mądrala pyta:
-Mamo, dlaczego masz coraz więcej siwych włosów?
- Mamom siwieją włosy, gdy ich dzieci są niegrzeczne.
- Aha - cieszy się malec - to już teraz wiem, dlaczego nasza babcia jest taka siwa.

Monika zwierza się przyjaciółce:
- Całe moje bogactwo to mój rozum...
- Nie martw się, bieda to nie wstyd!

Czy pamiętasz, że...

24 grudnia - *WIGILIA NARODZENIA PAŃSKIEGO*
Adama, Ewy
25 grudnia - *NARODZENIE PAŃSKIE*
Anastazji
26 grudnia - *Szczepana, Dionizego*
27 grugnia - *Jana Ap., Fabioli*
28 grudnia - *ŚWIĘTYCH MŁODZIANKÓW*
29 grudnia -*Tomasza*
30 grudnia - *Eugeniusza, Katarzyny*
31 grudnia - *Sylwestra, Melanii*

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS znad Niemna

Wydawca: SZ "Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax (0152) 72-00-75
e-mail: glosznadniemna@mail.grodno.by
glosznadniemna@yahoo.com
Internet: http://glos-znad-niemna.virtualave.net
Redaktor naczelny: Andrzej DUBIKOWSKI
Redaktorzy: Tatiana ZALESKA (zastępca redaktora naczelnego), Halina EJSMONT, Ryszard KARACZUN, Iness TODRYK
Fotograf: Jarosław WANIUKIEWICZ

Korekta: Helena BOHDAN
Obsługa komputerowa: Jolita ONIŚKO, Anna SKORB
Dział techniczny: Alicja SAMIEC
Prenumeratę: półroczną, kwartalną, dwumiesięczną lub miesięczną można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S.A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 589 BYB, w sprzedaży w kioskach - 120 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 3709 Наклад 7000 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 20.12.2001 у 15^{00}
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

BĄDŹMY W KONTAKCIE

Czekamy na Państwa telefony od godziny 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69